

GARIS PANDUAN PERANCANGAN DAN PEMBANGUNAN

TAMAN AWAM DAN REKREASI BERTEMA

SEmenanjung
MALAYSIA

JABATAN PERANCANGAN BANDAR DAN DESA
SEmenanjung MALAYSIA

Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan Malaysia

GARIS PANDUAN PERANCANGAN JPBD 1/2003

GARIS PANDUAN PERANCANGAN DAN PEMBANGUNAN

TAMAN AWAM DAN REKREASI BERTEMA

**JABATAN PERANCANGAN BANDAR DAN DESA
SEMENTANJUNG MALAYSIA**

Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan Malaysia

Cetakan Pertama 2003
Hakcipta
Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Semenanjung Malaysia
Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan
Malaysia

Hakcipta terpelihara.
Sebarang bahagian dalam laporan ini tidak
boleh diterbitkan semula, disimpan dalam cara
yang boleh dipergunakan lagi, atau pun dipindahkan
dalam sebarang bentuk atau sebarang cara, sama ada
dengan cara elektronik, gambar, rakaman dan sebagainya
tanpa kebenaran bertulis daripada
Penerbit terlebih dahulu.

ISBN
983-9396-79-X
KDN : BP/301/22 Jld.19 SEM/2

Diterbitkan di Malaysia
Oleh
Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Semenanjung Malaysia
Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan
Malaysia.

Tel : 603-26989211
Faks : 603-26931128
E-Mail : mukhtarmn@townplan.gov.my

Harga : RM50.00

Februari 2003

KATA ALUAN

**Ketua Pengarah
Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Semenanjung Malaysia**

Peningkatan orang ramai berekreasi memerlukan Pihak Berkuasa Tempatan menyediakan pelbagai aktiviti rekreasi khususnya bagi golongan remaja dan keluarga. Aktiviti ini memerlukan penyediaan kemudahan yang perlu direka bentuk dan diasaskan kepada beberapa konsep yang sesuai dengan masyarakat kita.

Garis panduan ini bertujuan mewujudkan Taman Awam dan Rekreasi Bertema sebagai satu produk baru tanah lapang yang hendak dimajukan sebagai tempat rekreasi untuk orang awam. Taman Awam adalah sebahagian daripada komponen tanah lapang dan rekreasi. Penyediaan taman awam adalah berasaskan kepada piawaian perancangan yang memperuntukkan kawasan seluas 10 peratus daripada kawasan pembangunan keseluruhan. Pada masa ini, kebanyakan taman-taman awam sedia ada kurang menarik pengguna kerana kekurangan dari segi komponen-komponen riadah. Penyediaan taman awam tersebut hanya menyediakan aktiviti-aktiviti asas sahaja.

Justeru itu, penyediaan Taman Awam Bertema bertujuan memfokuskan segala kegiatan aktiviti luar masyarakat merangkumi senaman fizikal, latihan mental serta turut berperanan untuk melaksanakan program kerajaan dalam pembangunan insan seperti Program Rakan Muda serta sebagai pusat latihan bersukan dan berekreasi di peringkat antarabangsa.

Oleh itu, Jabatan Perancangan Bandar dan Desa dengan bantuan kepakaran tempatan serta kerjasama agensi kerajaan telah berusaha menyediakan satu Garis Panduan Perancangan dan Pembangunan Taman Awam dan Rekreasi Bertema yang sesuai selaras dengan pembangunan semasa. Garis panduan ini merangkumi aspek-aspek elemen dan susun atur serta pelaksanaan dan pengurusan Taman Awam dan Rekreasi Bertema.

Garis Panduan Perancangan dan Pembangunan Taman Awam dan Rekreasi Bertema yang dihasilkan ini diharap dapat membantu Pihak Berkuasa Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan dalam proses penyediaan Rancangan Struktur Negeri dan Rancangan Tempatan Daerah serta dalam meluluskan permohonan kebenaran merancang. Garis panduan ini juga penting kepada pemaju, perunding serta agensi lain yang terlibat dalam menyediakan Pelan Pembangunan dan Pelan Susun Atur.

Akhir kata, saya merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih kepada semua pihak yang terlibat di atas kerjasama dan sokongan untuk menghasilkan Garis Panduan Perancangan dan Pembangunan Taman Awam dan Rekreasi Bertema ini.

DATO' WAN MOHAMAD MUKHTAR BIN MOHD NOOR
(D.P.C.M., D.P.M.P., J.S.M., P.M.P., K.M.N., A.M.N.)

ISI KANDUNGAN**MUKA SURAT****Kata Aluan***Isi Kandungan**i***Senarai Rajah****iv****Senarai Jadual****v**

1.0 TUJUAN	1
2.0 OBJEKTIF	1
3.0 LATAR BELAKANG	2
3.1 Definisi	2
3.1.1 Tanah Lapang dan Rekreasi	2
3.1.2 Taman Awam	3
3.1.3 Taman Tema	3
3.1.4 Taman Awam dan Rekreasi Bertema	4
3.2 Fungsi Taman Awam dan Rekreasi Bertema	4
3.2.1 Ilmu Pengetahuan	4
3.2.2 Sosio-Budaya	5
3.2.3 Hiburan dan Rekreasi	5
3.2.4 Rekreasi Aktif atau Sukan	5
3.2.5 Kesihatan	6
3.3 Isu dan Potensi	6
3.3.1 Isu Semasa Taman Awam	6
3.3.2 Potensi Taman Awam Sedia Ada	6
3.3.3 Potensi Sebahagian Taman Awam Sebagai Taman Rekreasi Bertema	7
3.4 Kelebihan Taman Awam dan Rekreasi Bertema	8
3.4.1 Pengkhususan Aktiviti Rekreasi	9
3.4.2 Kepelbagaian Aktiviti Rekreasi	9
3.4.3 Kemudahan Rekreasi untuk Semua Golongan	9
3.4.4 Pemuliharaan Kawasan Semulajadi	10
3.4.5 Perancangan Mampan	10

ISI KANDUNGAN	MUKA SURAT
4.0 DASAR PERANCANGAN	11
5.0 PRINSIP PERANCANGAN	13
6.0 GARIS PANDUAN UMUM	20
6.1 Perancangan Tapak Taman Awam dan Rekreasi Bertema	20
6.2 Lokasi Taman Awam dan Rekreasi Bertema Dalam Hierarki Tanah Lapang Awam	24
6.3 Cadangan Saiz Taman Awam dan Rekreasi Bertema	27
6.4 Program Rakan Muda Dalam Perancangan Taman Awam dan Rekreasi Bertema	27
6.5 Garis Panduan Penyediaan Pelan Susun Atur	28
6.6 Garis Panduan Penyediaan Elemen Landskap	30
6.7 Proses Pembentukan Susun Atur Taman Awam dan Rekreasi Bertema	32
6.7.1 Penentuan Lokasi Taman Awam dan Rekreasi Bertema Dalam Hierarki Tanah Lapang Awam	32
6.7.2 Anggaran Keperluan Ruang Untuk Taman Awam dan Rekreasi Bertema	33
6.7.3 Analisis Fizikal Tapak	34
6.7.4 Menganalisis ' <i>Holding Capacity</i> '	36
6.7.5 Susun Atur dan Reka Bentuk Taman Awam dan Rekreasi Bertema	36
7.0 GARIS PANDUAN KHUSUS	45
7.1 Cadangan Jenis Taman Awam dan Rekreasi Bertema	46
7.1.1 ' <i>Wedding Garden</i> '	46
7.1.2 ' <i>Grass Skiing</i> '	48
7.1.3 ' <i>Ridge Park</i> '	50
7.1.4 ' <i>Telematch Garden</i> '	53
7.1.5 ' <i>Pitch and Put</i> '	55
7.1.6 ' <i>Arts Garden</i> '	57
7.1.7 ' <i>Sculpture Garden</i> '	60
7.1.8 ' <i>Aerobic Square</i> '	62
7.1.9 ' <i>Hobby Garden</i> '	64
7.1.10 ' <i>Secret Garden</i> '	66
7.1.11 ' <i>Edu Park</i> '	69

ISI KANDUNGAN**MUKA SURAT**

7.1.12 'Children Zoo'	73
7.1.13 'Outdoor Library'	75
7.1.14 'Music Corner'	77
7.1.15 'Millenium Park'	79
7.1.16 'Garden Center'	81
7.1.17 Taman Rekreasi Air	83
7.1.18 'Garden Festival Centre'	86
7.1.19 'Hill Top Park' (Taman Puncak)	89
7.1.20 'Par Course'	91
7.1.21 'Allotment Park'	93
7.1.22 'Theraphy Garden'	95
7.1.23 Medan (Square)	98
i. 'Urban Oasis'	99
ii. Medan Tugu	101
iii. Medan Korporat	103
iv. Medan Perniagaan	105
7.1.24 Hutan Bandar	107
7.1.25 Taman Golongan Istimewa	110
7.1.26 Taman Budaya	112
7.1.27 Taman Luncur (Skate Park)	115

8.0 PELAKSANAAN

8.1 Dasar Pembangunan	117
8.2 Perancangan	117
8.2.1 Rancangan Struktur Negeri (RSN)	117
8.2.2 Rancangan Tempatan Daerah (RTD)	118
8.2.3 Rancangan Kawasan Khas	119
8.2.4 Pemajuan	119
8.3 Penyelenggaraan	123

ISI KANDUNGAN**MUKA SURAT**

SENARAI RAJAH

Rajah 6.1 : Parameter Perancangan Tapak Taman Awam dan Rekreasi Bertema	22
Rajah 6.2 : Proses Pembentukan Reka Bentuk Taman Awam dan Rekreasi Bertema	32
Rajah 6.3 : Pelan Konsep Susun Atur Taman Kejiranan	38
Rajah 6.4 : Pelan Konsep Susun Atur Taman Tempatan	40
Rajah 6.5 : Pelan Konsep Susun Atur Taman Bandaran	42
Rajah 6.6 : Pelan Konsep Susun Atur Taman Wilayah	44

ISI KANDUNGAN**MUKA SURAT****SENARAI JADUAL**

Jadual 6.1 :	Analisis Kesesuaian Ke Atas Taman Awam Bagi Pembangunan Taman Awam dan Rekreasi Bertema	25
Jadual 6.2 :	Lokasi Penyediaan Taman Awam dan Rekreasi Bertema Mengikut Hierarki Tanah Lapang Awam	26
Jadual 6.3 :	Cadangan Saiz Taman Awam dan Rekreasi Bertema Dalam Taman Awam	27
Jadual 6.4 :	Garis Panduan Penyediaan Pelan Susun Atur	28
Jadual 6.5 :	Garis Panduan Penyediaan Elemen Lanskap	30
Jadual 6.6 :	Cadangan Keluasan Bagi Tujuan Pembangunan Taman Awam dan Rekreasi Bertema di dalam Taman Awam	34
Jadual 6.7 :	Jadual Konsep Susun Atur Taman Kejiranan	37
Jadual 6.8 :	Jadual Konsep Susun Atur Taman Tempatan	39
Jadual 6.9 :	Jadual Konsep Susun Atur Taman Bandaran	41
Jadual 6.10 :	Jadual Konsep Susun Atur Taman Wilayah	43
Jadual 7.1 :	Cadangan Jenis Taman Awam dan Rekreasi Bertema Dalam Hierarki Tanah Lapang Awam	45
Jadual 8.1 :	Komponen Laporan Cadangan Pemajuan Menurut Akta 172	120

GARIS PANDUAN PERANCANGAN DAN PEMBANGUNAN TAMAN AWAM DAN REKREASI BERTEMA

1.0 TUJUAN

Garis Panduan Perancangan dan Pembangunan Taman Awam dan Rekreasi Bertema disediakan untuk membantu Pihak Berkuasa Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) dalam memajukan sebahagian tanah lapang sebagai rekreasi.

Garis panduan ini merupakan pelengkap kepada Garis Panduan Perancangan Pembangunan Taman Tema (*Theme Park*) Bil. 27/96 dan Piawaian Perancangan Tanah Lapang dan Rekreasi Bil. 7/2000 yang disediakan oleh Jabatan Perancangan Bandar dan Desa, Semenanjung Malaysia.

2.0 OBJEKTIF

Objektif Garis Panduan Perancangan dan Pembangunan Taman Awam dan Rekreasi Bertema adalah seperti berikut:-

- i. Mengenalpasti jenis-jenis Taman Awam dan Rekreasi Bertema yang sesuai untuk dilaksanakan di Malaysia dengan mengambil kira aspek kebudayaan, corak hidup, taraf pendidikan serta keperluan rekreasi untuk semua golongan iaitu kanak-kanak, remaja dan dewasa termasuk golongan kurang upaya;
- ii. Menggariskan kriteria tapak untuk penyediaan Taman Awam dan Rekreasi Bertema;
- iii. Menyediakan reka bentuk setiap jenis Taman Awam dan Rekreasi Bertema berdasarkan konsep-konsep tertentu;
- iv. Menyediakan Garis Panduan Perancangan dan Pembangunan Taman Awam dan Rekreasi Bertema secara umum dan khusus berdasarkan kepada prinsip-prinsip Doktrin Perancangan dan Pembangunan Sejagat (DPPS); dan
- v. Menentukan agensi pelaksana dan pengurusan bagi Taman Awam dan Rekreasi Bertema.

3.0 LATAR BELAKANG

Taman awam merupakan sebahagian daripada komponen tanah lapang dan rekreasi. Penyediaan taman awam adalah berasaskan kepada piawaian perancangan yang memperuntukkan kawasan seluas 10 peratus daripada jumlah keseluruhan kawasan pembangunan. Hierarki taman awam pula adalah berasaskan kepada jumlah penduduk tampungan.

Peningkatan orang ramai untuk berekreasi memerlukan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) menyediakan pelbagai aktiviti rekreasi khususnya bagi golongan remaja dan keluarga. Penyediaan kemudahan rekreasi hendaklah direka bentuk dan diasaskan kepada konsep-konsep yang bersesuaian.

Perancangan Taman Awam dan Rekreasi Bertema merupakan langkah ke arah pewujudan satu produk baru tanah lapang awam yang boleh dimajukan sebagai tempat rekreasi untuk orang awam. Penyediaan Taman Awam dan Rekreasi Bertema ini akan memfokuskan segala aktiviti luar masyarakat termasuklah senaman fizikal, latihan mental, tempat melepaskan ketegangan dan juga menyemai hobi individu. Aktiviti-aktiviti ini adalah selaras dengan hasrat kerajaan ke arah membangunkan masyarakat Malaysia yang sihat.

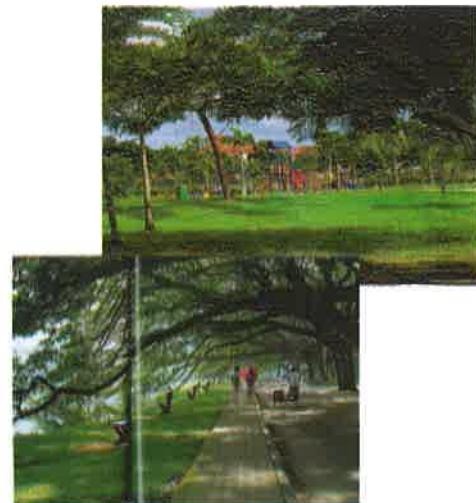
Garis Panduan ini adalah pelengkap kepada piawaian Perancangan Tanah Lapang dan Rekreasi Bil. JPBD 21/97 serta Garis Panduan Piawaian Perancangan Tanah Lapang dan Rekreasi JPBD Bil. 7/2000.

3.1 Definisi

Tiga istilah penting iaitu Tanah Lapang dan Rekreasi, Taman Awam dan Taman Tema perlu diperjelaskan terlebih dahulu kerana ia saling berkaitan sebelum memberi definisi Taman Awam Bertema.

3.1.1 Tanah Lapang dan Rekreasi

Tanah lapang dan rekreasi adalah saling berkaitan. Tanah lapang merupakan suatu ruang atau tapak yang dikhaskan untuk tujuan seperti yang telah ditetapkan mengikut Akta Perancangan Bandar dan Desa, (Pindaan) 1995 (Akta A933).

Menurut takrifan Akta Perancangan Bandar dan Desa (Pindaan) 1995 (Akta A933) dalam seksyen 2 (f), tanah lapang adalah "*mana-mana tanah sama ada yang dikepung atau tidak yang dikhas atau dirizabkan untuk dikhaskan keseluruhannya atau sebahagiannya sebagai suatu taman bunga awam, taman awam, padang sukan dan rekreasi awam, tempat makan angin, tempat jalan kaki awam atau sebagai suatu tempat awam*".

Rekreasi pula merupakan aktiviti yang dijalankan di atas mana-mana tanah lapang. Tanah lapang dan rekreasi dengan ini adalah satu kawasan awam yang digunakan untuk tujuan riadah yang tidak dikenakan sebarang bayaran.

3.1.2 Taman Awam

Menurut 'Gold' (1980), taman ialah kawasan tanah awam atau persendirian yang diperuntukkan bagi aktiviti-aktiviti rekreasi, kebudayaan, pendidikan dan memaparkan nilai-nilai estetik. 'Encyclopedia Of American Architecture' mendefinisikan taman sebagai sebidang tanah yang diperuntukkan untuk keseronokan dan rekreasi awam, sama ada di dalam bandar atau berhampiran bandar.

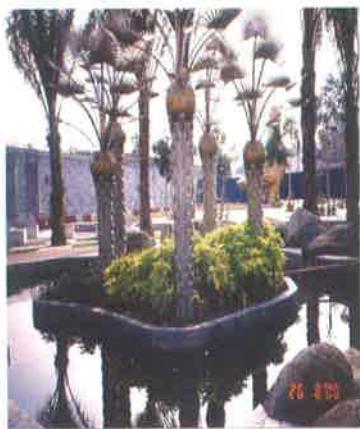
Kawasan ini mungkin kawasan terbuka yang kecil yang memberi peluang orang ramai singgah untuk berehat. Taman ini mungkin juga merupakan kawasan berlandskap yang luas serta terdapat kemudahan untuk aktiviti-aktiviti bersukan, kebudayaan dan berkhemah. Oleh itu, **taman awam adalah tanah yang diperuntukkan untuk tujuan beriadah bagi orang awam dengan keluasan yang pelbagai**. Taman awam juga membawa maksud tanah lapang dan tempat rekreasi.

3.1.3 Taman Tema

Taman Tema didefinisikan sebagai taman hiburan dan riadah yang reka bentuknya berteraskan suatu konsep atau gabungan beberapa konsep seperti kebudayaan, hiburan dan pendidikan dengan objektif utama untuk berhibur, bergembira dan memberi pengetahuan dalam persekitaran yang terkawal.

3.1.4 Taman Awam dan Rekreasi Bertema

Taman Awam dan Rekreasi Bertema adalah gabungan kedua-dua Taman Awam dan Taman Tema. Taman Awam dan Rekreasi Bertema didefinisikan sebagai tanah yang dikhaskan sama ada dikepung atau tidak dan dirizabkan sebagai taman awam untuk ditambahkan aktiviti rekreasi bertema hiburan dan riadah yang berteraskan sesuatu reka bentuk dan mengenangkan sesuatu aspek tertentu seperti kebudayaan, hiburan dan pendidikan.

Taman Awam dan Rekreasi Bertema merupakan tempat beriadah berteraskan sesuatu konsep tertentu atau gabungan beberapa konsep untuk memenuhi objektif hiburan, pengetahuan atau kebudayaan. Ia berasaskan komponen dan ciri-ciri Taman Tema.

Taman Awam dan Rekreasi Bertema terbuka kepada orang ramai dan jika dikenakan bayaran, jumlahnya adalah minimum dan digunakan untuk tujuan penyelenggaraan dan bukan untuk mendapat keuntungan.

3.2 Fungsi Taman Awam dan Rekreasi Bertema

Fungsi Taman Awam dan Rekreasi Bertema adalah untuk memenuhi keperluan rekreasi penduduk. Fungsinya telah diperluaskan bukan sahaja untuk aktiviti rekreasi, malahan juga untuk tujuan pembelajaran, mempromosi aspek kepelbagaiannya sosio-budaya penduduk tempatan serta sokongan kepada pengukuhan kesihatan individu.

3.2.1 Ilmu Pengetahuan

Sebahagian Taman Awam dan Rekreasi Bertema akan berfungsi untuk memberi pendidikan kepada belia, pelajar dan orang awam. Pendidikan dan kemahiran dapat diperolehi dari aktiviti rekreasi yang dijalankan. Ia juga meningkatkan kekuatan minda dan daya ketahanan khususnya kepada golongan remaja.

3.2.2 Sosio-Budaya

Taman Budaya

Melalui perancangan Taman Awam dan Rekreasi Bertema, aspek sosio-budaya penduduk tempatan dapat ditonjolkan, diperkenal dan dipromosi kepada semua golongan masyarakat.

3.2.3 Hiburan dan Rekreasi

Taman hiburan dan rekreasi merupakan tempat bersiar-siar, mengurangkan tekanan emosi dan keletihan serta mencari ketenangan. Aktiviti rekreasi pasif ini melibatkan semua peringkat umur termasuk golongan tua dan golongan kurang upaya. Kemudahan-kemudahan yang disediakan adalah laluan pejalan kaki, wakaf, taman bunga, tempat duduk dan sebagainya. Taman ini memerlukan landskap yang menarik dengan pelbagai pokok terutama yang berbunga dan memberi teduhan.

Rekreasi Pasif

Aktiviti Mendaki Bukit

3.2.4 Rekreasi Aktif/Sukan

Taman-taman Awam dan Rekreasi Bertema boleh digunakan untuk rekreasi aktif bagi meningkatkan tahap kemahiran, kekuatan fizikal serta membentuk ahli sukan yang kreatif dan dinamik.

Aktiviti Berbasikal

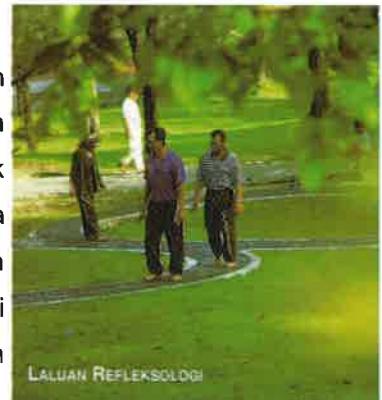
Rekreasi aktif juga merangkumi aktiviti yang lasak. Antara aktiviti-aktiviti lasak adalah '*mini train*', '*children playpen*', '*junior bumper*', '*wagon*' yang sesuai ditempatkan dalam '*Millenium Park*'. Bagi aktiviti perkhemahan, mendaki bukit, '*jogging*' dan seumpamanya boleh disediakan di '*Hill Top Park*'. Bagi golongan remaja menjalankan aktiviti sukan seperti bermain bola, berbasikal dan seumpamanya, gelanggang sukan, '*jogging track*' dan padang permainan akan disediakan.

Aktiviti Bersampang

3.2.5 Kesihatan

Kesihatan mental dan fizikal boleh diperolehi dengan menjalankan aktiviti berekreasi di Taman Awam Bertema ini. Ruang-ruang khusus yang direka bentuk dengan suasana yang agak '*privacy*' dan jauh daripada kesibukan serta kebisingan akan dapat menenangkan fikiran dan menjadi media yang melibatkan interaksi secara langsung antara manusia dengan persekitaran melalui sentuhan, pendengaran, penglihatan dan bau.

'Theraphy Garden'

3.3 Isu Dan Potensi

3.3.1 Isu Semasa Taman Awam

- i. Kekurangan komponen rekreasi mengikut keperluan masyarakat, kemudahan sampingan dan kemudahan yang boleh mempertingkatkan kesihatan individu dan masyarakat;
- ii. Komponen rekreasi sedia ada kurang berkualiti dan boleh menjelaskan keselamatan pengguna terutamanya kanak-kanak;
- iii. Taman awam sedia ada agak terhad dari segi memenuhi ciri-ciri taman awam yang berkreatif dan menepati citarasa penduduk semasa serta sebagai tempat membina rakyat yang sihat dari segi fizikal, emosi dan sosial;
- iv. Keindahan taman yang menjadi daya tarikan sering diabaikan dan kurang diselenggara menyebabkan tidak mencerminkan identiti sebenar taman tersebut; dan
- v. Hampir 15 peratus daripada pengunjung berpendapat bahawa taman awam sedia ada tidak mempunyai aktiviti rekreasi yang pelbagai untuk remaja.

3.3.2 Potensi Taman Tema Sedia Ada

- i. Peningkatan penggunaan taman tema sebagai tempat berekreasi memerlukan perancangan yang teliti dan menyeluruh agar elemen-elemen rekreasi dan pengetahuan dapat digabungkan dengan ciri-ciri alam sekitar semulajadi;

- ii. Peningkatan orang ramai berekreasi di taman tema memerlukan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) menyediakan kemudahan taman tema yang bersepadu;
- iii. Sebagai tempat rekreasi, taman tema boleh dijadikan sebagai alternatif penggunaan tanah yang mampu memberi pulangan atau pendapatan kepada Pihak Berkuasa Tempatan (PBT);
- iv. Taman tema boleh menyumbang kepada pembangunan ekonomi tempatan dan wilayah, mewujudkan peluang pekerjaan dan memangkin aktiviti-aktiviti hiliran;
- v. Hampir 60 peratus pengunjung taman tema berumur antara 18-34 tahun. Golongan ini merupakan golongan aktif dari segi ekonomi dan berupaya berbelanja bagi tujuan rekreasi;
- vi. Hampir 94 peratus daripada pengunjung taman tema datang secara berkumpulan sama ada dengan keluarga atau kawan. Ini memerlukan perancangan dan reka bentuk taman tema yang mampu memenuhi keperluan semua lapisan umur;
- vii. Hampir 65 peratus daripada pengunjung berada di taman tema melebihi 2 jam. Ini menunjukkan bahawa kemudahan dan aktiviti yang secukupnya perlu disediakan; dan
- viii. Mempunyai ruang atau tempat untuk kegiatan-kegiatan yang dianjurkan oleh pihak Kerajaan dan Badan Bukan Kerajaan (NGO).

3.3.3 Potensi Sebahagian Taman Awam Sebagai Rekreasi Bertema

- i. Taman Awam dan Rekreasi Bertema yang dibangunkan boleh menggunakan konsep taman tema yang digunakan oleh pihak swasta kerana hampir 78 peratus daripada pengunjung berpuas hati dengan kemudahan taman tema swasta;
- ii. Pada masa ini terdapat taman-taman awam yang telah hampir lengkap dengan kemudahan dan mempunyai ciri-ciri semulajadi menarik yang boleh dipertingkatkan dengan kos yang rendah untuk dijadikan Taman Awam Bertema;
- iii. Lebih 60 peratus daripada taman awam pada masa ini terbatas kegunaannya untuk tujuan bersukan dan berehat sahaja. Usaha perlu dibuat agar taman awam

- digunakan dengan lebih meluas. Salah satu cara yang sesuai ialah menaiktaraf taman tema menjadi Taman Awam Bertema;
- iv. Hampir 66 peratus daripada pengunjung taman awam bersetuju dan sanggup menyumbang bayaran masuk yang dikenakan bagi menggunakan Taman Awam dan Rekreasi Bertema. Pendapatan yang diperolehi daripada bayaran masuk boleh digunakan untuk membiayai sebahagian daripada kos penyelenggaraan;
 - v. Hampir 30 peratus daripada pengunjung taman awam mencadangkan agar Taman Awam dan Rekreasi Bertema mempunyai elemen rekreasi air sebagai daya tarikan di samping elemen-elemen pengetahuan lain;
 - vi. Peningkatan taman awam sebagai Taman Awam dan Rekreasi Bertema perlu dilengkapkan dengan kemudahan untuk semua lapisan pengguna termasuk kemudahan untuk golongan kurang upaya;
 - viii. Taman Awam dan Rekreasi Bertema merupakan satu alternatif baru yang akan dilaksanakan bagi memenuhi keperluan penduduk mendapat kemudahan secara menyeluruh dengan tidak mengira dari segi bangsa, agama, usia dan golongan yang kurang upaya. Ia merupakan pengubahsuaian dan proses memperbaiki imej taman awam sedia ada;
 - ix. Taman awam sedia ada agak terhad dari segi memenuhi ciri-ciri taman awam yang baik seperti efisien, selamat, selesa serta sebagai tempat membina rakyat yang sihat dari segi fizikal, emosi dan sosial; dan
 - x. Taman awam sedia ada tidak direka bentuk mengikut keperluan keluarga.

3.4 Kelebihan Taman Awam Bertema

Taman Awam dan Rekreasi Bertema merupakan pendekatan baru penyediaan taman-taman awam. Pendekatan ini cuba melengkapkan kekurangan yang ada pada taman awam sedia ada. Kelebihan-kelebihan Taman Awam dan Rekreasi Bertema seperti berikut:

3.4.1 Pengkhususan Aktiviti Rekreasi

Pengkhususan aktiviti rekreasi ini bermaksud mengenalpasti jenis rekreasi yang sesuai untuk golongan tertentu di sesebuah kawasan. Saiz yang sesuai hendaklah ditentukan sebelum sesuatu aktiviti itu dilaksanakan di atas tapak cadangan.

'Art Garden'

'Edu Park'

Perletakan jenis rekreasi ini bergantung kepada kesesuaian hierarki taman awam sedia ada. Dengan adanya pengkhususan aktiviti ini, pengguna akan lebih jelas jenis rekreasi yang ada dan dapat menggunakan semaksimum yang mungkin. Ia juga dapat membezakan jenis aktiviti mengikut umur.

3.4.2 Kepelbagaian Aktiviti Rekreasi

Taman Awam dan Rekreasi Bertema menawarkan kepelbagaian jenis aktiviti rekreasi di sesebuah taman awam. Sebagai contoh; dalam hierarki Taman Wilayah sebahagiannya akan diadakan aktiviti rekreasi '*Ridge Park*', '*Edu Park*', '*Children Zoo*', '*Millenium Park*', '*Water Theme Park*' dan '*Hill Top Park*'. Manakala bagi hierarki Padang Permainan, aktiviti yang sesuai diadakan seperti '*Grass Skiing*', '*Pitch and Putt*', '*Arts Garden*', '*Aerobic Square*', '*Edu Park*', '*Music Corner*' dan '*Allotment Park*'. Kepelbagaian aktiviti ini sudah pasti akan menjadi daya tarikan kepada pengguna untuk menjalankan pelbagai aktiviti pada satu-satu masa.

3.4.3 Kemudahan Rekreasi Untuk Semua Golongan

Penyediaan Taman Awam Bertema ini memberi kemudahan aktiviti rekreasi tambahan kepada semua peringkat umur daripada golongan kanak-kanak hingga kepada warga tua. Bagi kanak-kanak, pelbagai jenis taman disediakan seperti '*Children-Zoo*', '*Telematch Garden*' dan sebagainya. Manakala taman-taman yang sesuai untuk golongan dewasa adalah seperti '*Aerobic Square*', '*Garden Center*', '*Water Theme Park*' dan seumpamanya. Terdapat juga aktiviti untuk golongan tua

seperti 'Aerobic Square' dan 'Theraphy Garden'. Tidak ketinggalan juga untuk pencinta muzik akan disediakan 'Music Corner' manakala untuk pelajar pula disediakan kawasan 'Edu Park' dan 'Outdoor Library'.

3.4.4 Pemuliharaan Kawasan Semulajadi

Sumber semulajadi seperti sungai, bukit, hutan, pokok-pokok dan habitat semulajadi dipelihara dan direka bentuk sebagai komponen rekreasi bertema.

3.4.5 Perancangan Mampan

Dengan mempelbagaikan aktiviti rekreasi di taman awam yang berpotensi akan dapat menambahkan kualiti hidup masyarakat tempatan dari semasa ke semasa.

4.0 DASAR PELAKSANAAN

- i. Pembangunan Taman Awam dan Rekreasi Bertema hendaklah mematuhi syarat-syarat dan kehendak-kehendak seperti yang dinyatakan di dalam Rancangan Struktur Negeri, Rancangan Tempatan Daerah, Rancangan Pembangunan Daerah dan Rancangan Pusat Pertumbuhan Desa kawasan berkenaan;
- ii. Pembangunan hendaklah mematuhi garis panduan-garis panduan berkaitan yang disediakan oleh Jabatan Perancangan Bandar dan Desa seperti berikut:
 - Garis Panduan Perancangan Pembangunan Taman Tema (*Theme Park*) JPBD 14/97;
 - Piawaian Perancangan Tanah Lapang dan Rekreasi JPBD 21/97; dan
 - Garis Panduan dan Piawaian Perancangan Tanah Lapang dan Rekreasi JPBD 7/2000.
- iii. Aktiviti gunatanaht Taman Awam Bertema mestilah tidak bercanggah dengan takrifan tanah lapang mengikut Akta Perancangan Bandar Dan Desa, 1976 (Akta 172). Saiz minimum taman awam yang boleh dipertimbangkan untuk Taman Awam dan Rekreasi Bertema hendaklah 2 hektar;
- iv. Taman Awam dan Rekreasi Bertema diwujudkan melalui peningkatan fungsi tanah lapang awam sedia ada dan taman awam yang baru;
- v. Dalam perancangan pembangunan baru pula, penyediaan Taman Awam dan Rekreasi Bertema hendaklah diambilkira semasa memperuntukkan kawasan bagi tanah lapang awam;
- vi. Memastikan bahawa pemaju menyediakan peraturan yang minimum mengikut piawaian yang ditetapkan sebelum Sijil Kelayakan Menduduki (C.F.O) dikeluarkan;
- vii. Pihak Berkuasa Negeri mengeluarkan syarat di dalam Sijil Kelayakan Menduduki (C.F.O) supaya tanah lapang diselenggara oleh pemaju sebelum diambilalih oleh Pihak Berkuasa Tempatan;
- viii. Pihak Berkuasa Negeri hendaklah merizab dan mewartakan Taman Awam dan Rekreasi Bertema sebagai sebahagian tanah lapang yang diluluskan dalam Rancangan Pemajuan mengikut perundangan di bawah Seksyen 62 dan 204D, Kanun Tanah Negara (KTN);

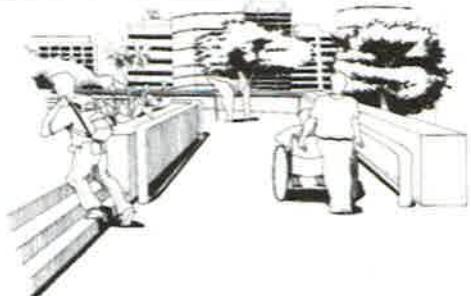
- ix. Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan hendaklah menyediakan peruntukan untuk pembangunan dan penyelenggaraan Taman Awam dan Rekreasi Bertema dan disalurkan kepada agensi pelaksana; dan
- x. Agensi pelaksana program Rakan Muda menggunakan Taman Awam dan Rekreasi Bertema untuk menjalankan aktiviti-aktiviti program Rakan Muda.

5.0 PRINSIP PERANCANGAN

Prinsip-prinsip perancangan Taman Awam dan Rekreasi Bertema adalah berdasarkan kepada prinsip-prinsip Doktrin Perancangan dan Pembangunan Sejagat (lihat Garis Panduan Perancangan dan Pembangunan Sejagat JPBD, 4/2000).

Prinsip-Prinsip Perancangan	Garis Panduan														
1. ADIL <ul style="list-style-type: none"> • Tepat • Saksama 	<p>Pemilihan tapak taman awam untuk dijadikan tapak Taman Awam Bertema hendaklah bertepatan dan saksama berdasarkan kriteria berikut :</p> <p>a. Lokasi</p> <p>Lokasi tapak Taman Awam Bertema adalah mengikut hierarki taman awam :</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Hierarki Taman Awam Bertema</th><th>Kriteria Pemilihan</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Hierarki 1 : Taman Wilayah</td><td>Bagi beberapa buah bandar yang berpenduduk lebih dari 3 juta orang boleh diadakan 1 Taman Awam Bertema hierarki 1</td></tr> <tr> <td>Hierarki 2 : Taman Bandar</td><td>Bagi bandar yang berpenduduk kurang dari 3 juta orang boleh diadakan 1 Taman Awam untuk ditambahkan aktiviti rekreasi bertema.</td></tr> <tr> <td>Hierarki 3 : Taman Tempatan</td><td>Bagi beberapa unit komuniti yang berpenduduk kurang dari 150,000 orang boleh diadakan Taman Awam untuk ditambahkan aktiviti rekreasi bertema.</td></tr> <tr> <td>Hierarki 4 : Padang Kejiranian</td><td>Bagi 3 unit komuniti boleh diadakan 1 Taman Awam untuk ditambahkan aktiviti rekreasi bertema.</td></tr> <tr> <td>Hierarki 5 : Padang Permainan</td><td>Tidak dipertimbangkan</td></tr> <tr> <td>Hierarki 6 : Lot Permainan</td><td>Tidak dipertimbangkan</td></tr> </tbody> </table>	Hierarki Taman Awam Bertema	Kriteria Pemilihan	Hierarki 1 : Taman Wilayah	Bagi beberapa buah bandar yang berpenduduk lebih dari 3 juta orang boleh diadakan 1 Taman Awam Bertema hierarki 1	Hierarki 2 : Taman Bandar	Bagi bandar yang berpenduduk kurang dari 3 juta orang boleh diadakan 1 Taman Awam untuk ditambahkan aktiviti rekreasi bertema.	Hierarki 3 : Taman Tempatan	Bagi beberapa unit komuniti yang berpenduduk kurang dari 150,000 orang boleh diadakan Taman Awam untuk ditambahkan aktiviti rekreasi bertema.	Hierarki 4 : Padang Kejiranian	Bagi 3 unit komuniti boleh diadakan 1 Taman Awam untuk ditambahkan aktiviti rekreasi bertema.	Hierarki 5 : Padang Permainan	Tidak dipertimbangkan	Hierarki 6 : Lot Permainan	Tidak dipertimbangkan
Hierarki Taman Awam Bertema	Kriteria Pemilihan														
Hierarki 1 : Taman Wilayah	Bagi beberapa buah bandar yang berpenduduk lebih dari 3 juta orang boleh diadakan 1 Taman Awam Bertema hierarki 1														
Hierarki 2 : Taman Bandar	Bagi bandar yang berpenduduk kurang dari 3 juta orang boleh diadakan 1 Taman Awam untuk ditambahkan aktiviti rekreasi bertema.														
Hierarki 3 : Taman Tempatan	Bagi beberapa unit komuniti yang berpenduduk kurang dari 150,000 orang boleh diadakan Taman Awam untuk ditambahkan aktiviti rekreasi bertema.														
Hierarki 4 : Padang Kejiranian	Bagi 3 unit komuniti boleh diadakan 1 Taman Awam untuk ditambahkan aktiviti rekreasi bertema.														
Hierarki 5 : Padang Permainan	Tidak dipertimbangkan														
Hierarki 6 : Lot Permainan	Tidak dipertimbangkan														

	<p>b. Keluasan</p> <p>Keluasan minimum Taman Awam yang ditambahkan aktiviti rekreatif bertema bagi semua hierarki :</p> <p>Hierarki 1 : 50 hektar (20 peratus daripada Taman Wilayah)</p> <p>Hierarki 2 : 10-25 hektar (25 peratus daripada Taman Bandar)</p> <p>Hierarki 3 : 2-10 hektar (25 peratus daripada Taman Tempatan)</p> <p>Hierarki 4 : 1-4 hektar (50 peratus daripada Taman Kejiranan)</p>
	<p>c. Infrastruktur</p> <p>Penyediaan infrastruktur yang tepat di Taman Awam dan Rekreasi Bertema merangkumi perkara-perkara berikut :</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Jalan Perhubungan dan Akses <ul style="list-style-type: none"> • Jalan Pengagihan • Jalan Pengumpul • Pejalan Kaki • Tempat Letak Kenderaan • Hentian Bas • Hentian Teksi • Hentian Transit Aliran Ringan (LRT) ii. Perparitan iii. Utiliti <ul style="list-style-type: none"> • Telekom • Elektrik

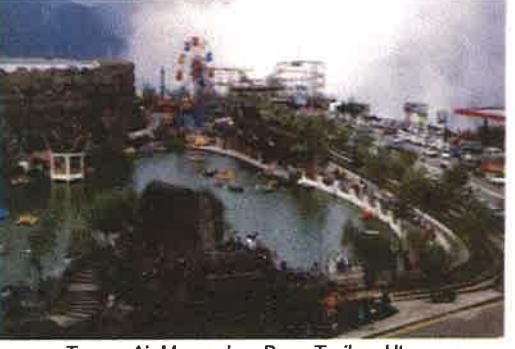
<p>2. IHSAN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kesan Tindakan • Kemudahsampaian • Seni dan Keindahan 	<ul style="list-style-type: none"> • Penilaian impak sosial dan impak alam sekitar hendaklah dilakukan bagi setiap kategori pembangunan Taman Awam dan Rekreasi Bertema. • Reka bentuk setiap kemudahan hendaklah mengambilkira golongan kanak-kanak, warga tua dan golongan kurang upaya. • Penyediaan setiap kategori Taman Awam dan Rekreasi Bertema hendaklah bersesuaian dan mudah dikunjungi serta mempunyai integrasi di antara satu dengan yang lain. • Penyediaan kemudahan awam seperti tempat beribadat, tandas, gerai dan sebagainya hendaklah berada di tempat yang strategik. • Perancangan setiap kategori kawasan Taman Awam Bertema hendaklah memaparkan seni dan kebudayaan serta keindahan alam semulajadi. 		<p><i>Kemudahan Asas dan Peralatan Dapat Digunakan oleh Golongan Kurang Upaya</i></p>
<p>3. AMANAH DAN BERWIBAWA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sistematik 	<ul style="list-style-type: none"> • Susun atur Taman Awam Bertema hendaklah sistematik dengan pembahagian ruang-ruang infrastruktur, taman tema, kemudahan sosial, persekitaran dan aktiviti rekreasi. • Pewujudan Taman Awam Bertema hendaklah sistematik dan mengambilkira kehendak sebenar pengguna serta mengimbangkannya dengan keperluan alam sekitar. 		
<p>4. PERPADUAN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Berwawasan 	<ul style="list-style-type: none"> • Penyediaan Taman Awam Bertema yang mempunyai matlamat untuk riadah penduduk setempat. 	<p><i>Penyediaan Taman Awam Bertema yang dapat Memupuk Perpaduan di Kalangan Masyarakat.</i></p>	

5. BERILMU <ul style="list-style-type: none"> • Hargai Pencipta • Madani 	<p>Mengadakan '<i>interpretative trail</i>' di kawasan Taman Awam dan Rekreasi Bertema dengan menggunakan paparan bermaklumat.</p>
6. HAK INDIVIDU DAN MASYARAKAT <ul style="list-style-type: none"> • Keselamatan • Keselesaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Reka bentuk susun atur dan peralatan bagi sesuatu Taman Awam dan Rekreasi Bertema hendaklah mengambil kira penggunaan golongan kurang upaya. • Perletakan elemen-elemen landskap hendaklah tidak menghalang pandangan untuk tujuan pengawasan keselamatan. • Peralatan yang disediakan hendaklah tidak berbahaya dan tidak berisiko kepada pengguna. • Bahan-bahan yang digunakan untuk tempat awam hendaklah mempunyai ciri-ciri keselamatan. • Mengadakan perabot jalan seperti tempat berteduh, bangku, mesin penyejuk air, tong sampah, lampu dan papan tanda yang mencukupi serta memberi keselesaan kepada pengguna.

Perletakan Gazebo dan Bangku Penting untuk Kegunaan dan Keselesaan Pengunjung

<p>7. KEMESRAAN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interaksi, Berbudaya dan Imej 	<ul style="list-style-type: none"> • Menyediakan elemen-elemen fizikal dan kawasan yang menggalakkan interaksi di kalangan pengunjung. • Komponen-komponen di dalam taman yang menonjolkan imej sesuatu tema dengan jelas. <p style="text-align: center;"><i>Struktur Memainkan Peranan Penting di dalam Menentukan Tema Taman Budaya</i></p> <p style="text-align: right;"><i>Sumber : Mardi dan Design Dimension (1993)</i></p>
<p>8. TOLERANSI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Simbiosis, Seimbang dan Harmoni 	<ul style="list-style-type: none"> • Perancangan susun atur hendaklah seimbang dari segi ruang dalaman dan luaran.
<p>9. KEPRIHATINAN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kualiti dan Penyayang 	<ul style="list-style-type: none"> • Peralatan yang digunakan hendaklah diperakukan oleh badan piawaian. • Bahan yang digunakan hendaklah berkualiti tinggi dan mudah diselenggarakan. <p style="text-align: right;"><i>Alatan Permainan Kanak-Kanak Hendaklah daripada Bahan yang Berkualiti Tinggi.</i></p>

10. BERSIH DAN INDAH <ul style="list-style-type: none"> Kesihatan 	<ul style="list-style-type: none"> Menyediakan sistem kebersihan dan penjagaan taman yang cekap dan efisien. Laluan perkhidmatan bagi kerja-kerja penyelenggaraan dan pembersihan hendaklah disediakan. <p><i>Tong Sampah Sebahagian dari Sistem Kebersihan dan Penjagaan Taman</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> Estetika 	<ul style="list-style-type: none"> Reka bentuk taman yang mengeksplorasiakan badan air serta reka bentuk struktur dan bangunan yang berunsurkan senibina tempatan. <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p><i>Elemen Landskap Seperti Pintu Gerbang Mewujudkan Nilai-Nilai Estetik.</i> Sumber : Mardi and Design Dimension (1993)</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p><i>Taman Air Merupakan Daya Tarikan Utama.</i> Sumber : Mardi and Design Dimension (1993)</p> </div> </div>

11. PEMELIHARAAN <ul style="list-style-type: none"> • Warisan • Flora dan Fauna 	<ul style="list-style-type: none"> • Mengelakkan persekitaran yang mempunyai unsur-unsur seni dan bersejarah bagi Taman Awam dan Rekreasi Bertema kategori pengetahuan dan kebudayaan. • Sumber asli flora dan fauna digunakan dalam Taman-taman Awam dan Rekreasi Bertema bagi memelihara keindahan alam semulajadi dan buatan.
12. PENJIMATAN DAN CEKAP <ul style="list-style-type: none"> • Inovatif 	<ul style="list-style-type: none"> • Penggunaan pendekatan yang inovatif di dalam menghasilkan reka bentuk Taman Awam dan Rekreasi Ber tema yang tersendiri mengikut tema-tema tertentu.

Perancangan Taman Awam Bertema yang Menggunakan Teknologi Terkini

6.0 GARIS PANDUAN UMUM

Pembangunan Taman Awam dan Rekreasi Bertema hendaklah memberi penekanan dan pemerhatian kepada ciri-ciri ideal seperti berikut:

- a. **Bertanggungjawab kepada pengguna** - Taman Awam dan Rekreasi Bertema hendaklah dapat dimanfaatkan dengan aktiviti-aktiviti rekreasi yang menyihatkan, mendidik, merangsang minda dan menggalakkan interaksi sosial yang positif.
- b. **Bersepadu** - Taman Awam dan Rekreasi Bertema hendaklah diintegrasi dengan kawasan perumahan, kawasan perniagaan dan pusat bandar.
- c. **Indah dan berfungsi** - Landskap yang dirancang hendaklah indah dan berfungsi.
- d. **Reka bentuk yang seimbang** —Reka bentuk yang kreatif dan berinovasi antara ruang elemen-elemen landskap lembut dan landskap kejur.

6.1 Perancangan Tapak Taman Awam dan Rekreasi Bertema

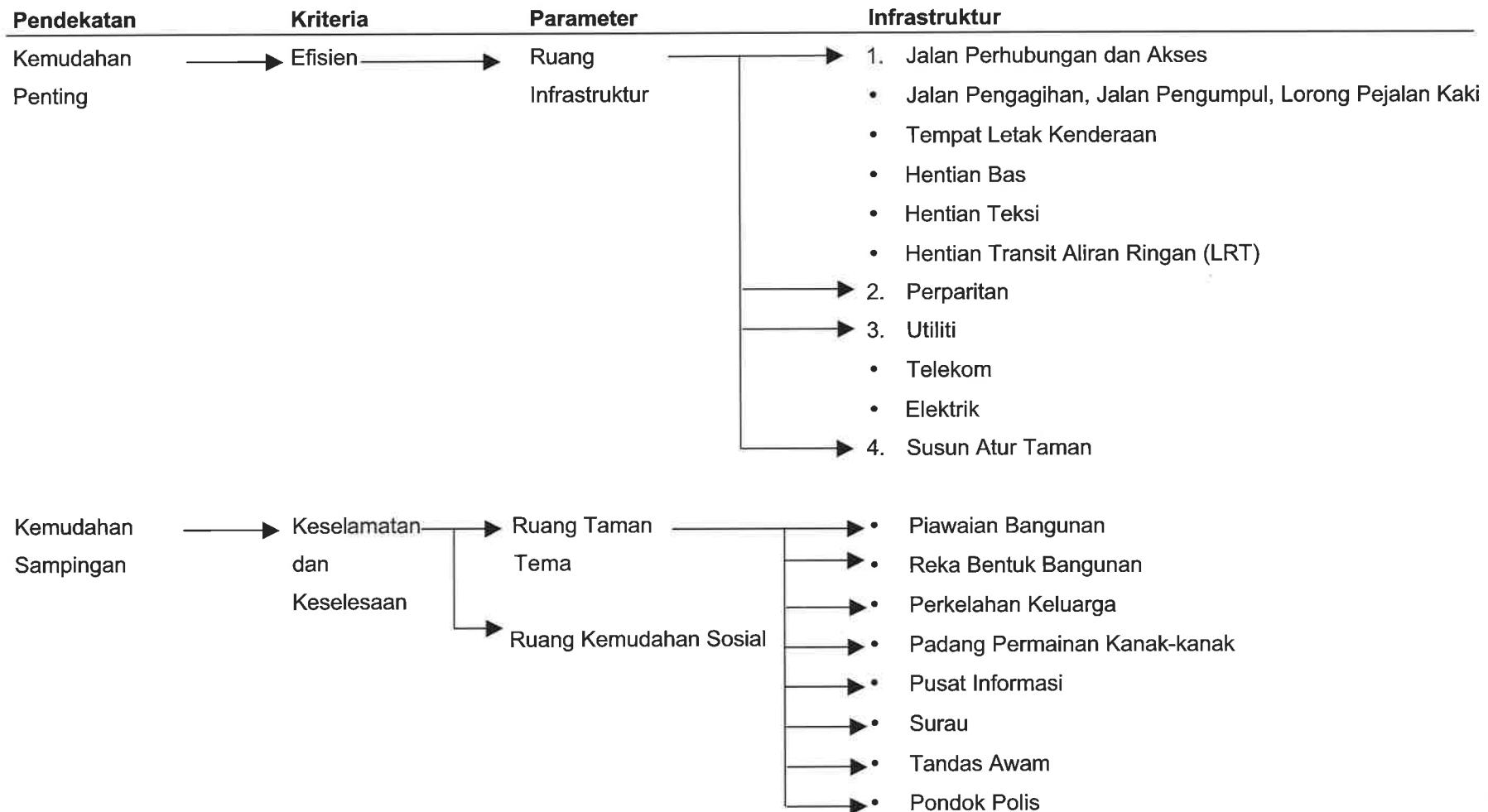
Perancangan tapak bagi Taman Awam dan Rekreasi Bertema mengambilkira kriteria-kriteria perancangan bagi kawasan lapang dan rekreasi sebagaimana yang terkandung dalam Piawaian Perancangan Kawasan Lapang dan Rekreasi Bil. 21/97 yang dikeluarkan oleh Jabatan Perancangan Bandar dan Desa. Kriteria-kriteria tersebut meliputi lokasi, keadaan tapak, reka bentuk, susun atur, tempat letak kenderaan dan infrastruktur.

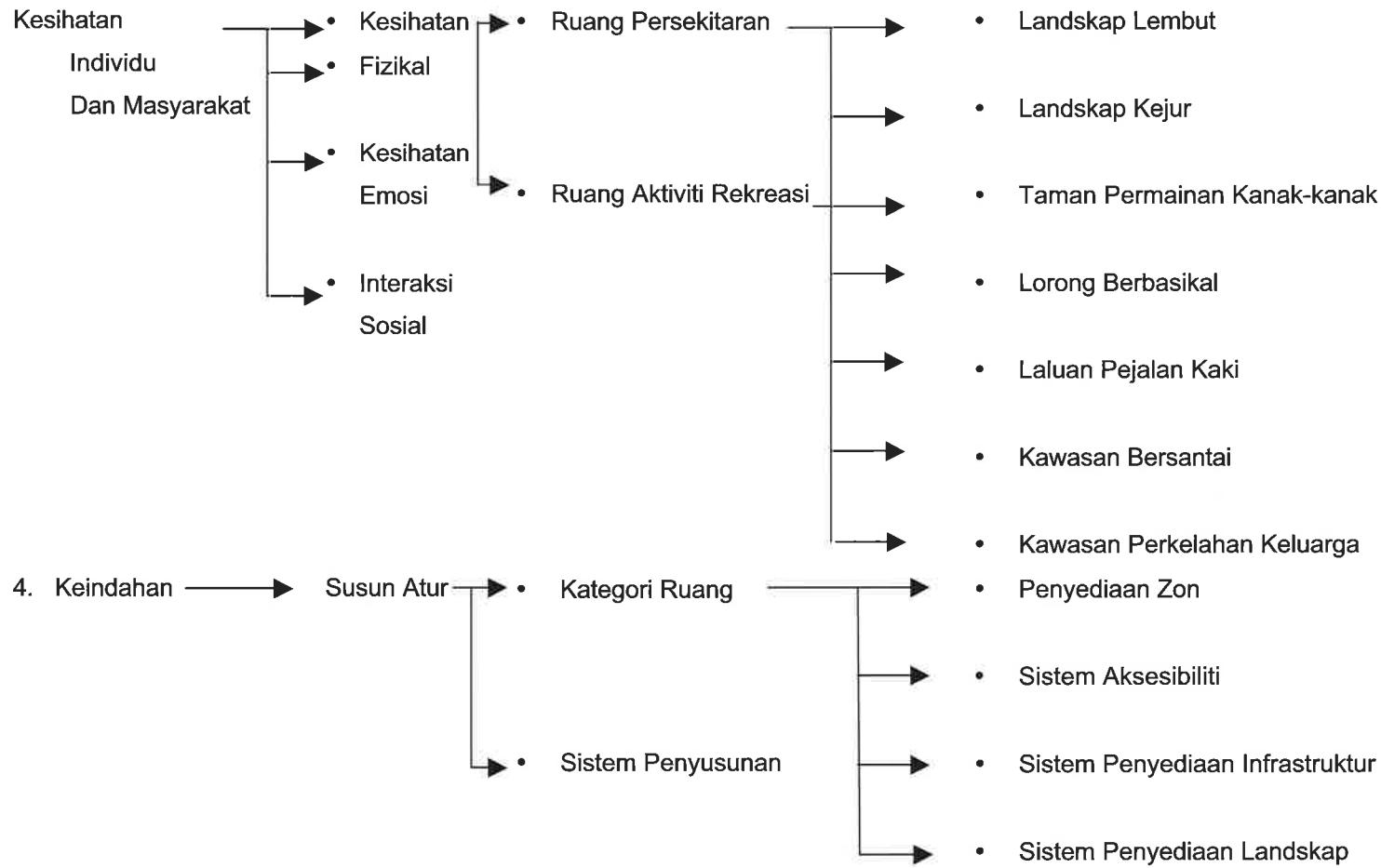
Lokasi	-	hampir kepada pengguna, sesuai dari segi persekitaran dan baik dari segi perhubungan;
Keadaan tapak	-	sumber pelbagai bentuk seperti sumber semulajadi seperti air terjun, hutan, tasik, bukit dan sebagainya termasuk sumber sejarah;
Reka bentuk	-	reka bentuk yang berkualiti merupakan kunci kepada faktor kejayaan sesebuah taman tema sama ada berkaitan dengan unsur sejarah atau 'escapism';
Susun atur	-	hendaklah disusun atur dengan teliti supaya mengikut kehendak pemaju dan orang ramai;
Tempat letak kenderaan -	-	diletakkan berasingan, luas, mempunyai tempat letak bas dan koc serta kemudahan transit sekunder seperti monorel dan sirkulasi pejalan kaki; dan

- Infrastruktur - termasuk kemudahan kejuruteraan, telekomunikasi, sistem menjaga kebersihan awam, bekalan tenaga, sistem pungutan sampah yang beroperasi secara sistem pemusat

Selain daripada kriteria-kriteria di atas, perancangan tapak Taman Awam dan Rekreasi Bertema hendaklah mengambilkira kriteria-kriteria di dalam Rajah 6.1.

Rajah 6.1 : Parameter Perancangan Tapak Taman Awam dan Rekreasi Bertema

Selain itu, kewujudan Taman Awam dan Rekreasi Bertema hendaklah mengambilkira hierarki taman awam dan konsep taman tema. Enam hierarki tanah lapang awam yang dikenalpasti ialah lot permainan, padang permainan, taman kejiranan, taman tempatan, taman bandar dan taman wilayah. Tiga konsep taman tema yang diketengahkan dalam garis panduan ini ialah pengetahuan, kebudayaan dan hiburan.

6.2 Lokasi Taman Awam dan Rekreasi Bertema Dalam Hierarki Tanah Lapang Awam

Piawaian Perancangan Tanah Lapang dan Rekreasi JPBD Bil. 21/97 mengklasifikasikan tanah lapang awam mengikut hierarki seperti Lampiran 1. Saiz taman dan jenis kemudahan rekreasi berbeza mengikut saiz tадahan penduduk. Hierarki tanah lapang awam ini menjadi asas penentuan lokasi dan tapak cadangan Taman Awam dan Rekreasi Bertema.

Analisis kesesuaian ke atas setiap hierarki tanah lapang awam dilakukan berdasarkan aspek-aspek lokasi, kawasan perkhidmatan, landskap, jenis aktiviti, skala dan kemudahan untuk mengenalpasti lokasi taman awam yang sesuai bagi pembangunan Taman Awam dan Rekreasi Bertema (Jadual 6.1).

Jadual 6.1 : Analisis Kesesuaian ke Atas Taman Awam bagi Pembangunan Taman Awam dan Rekreasi Bertema

Kriteria		Taman Awam						
		Taman Wilayah	Taman Bandar	Taman Tempatan	Padang Kejiranan	Padang Permainan	Lot Permainan	
Lokasi	1. Pusat Bandar	●	●	●	●	●	●	
	2. Pusat Perkhidmatan	●	●	●	●	●	●	
	3. Pusat Kejiranan	●	●	●	●	●	●	
	4. Pusat Kejiranan Kecil	●	●	●	●	●	●	
Kawasan Perkhidmatan	5. Pusat Wilayah	●	●	●	●	●	●	
	6. Pusat Bandaran	●	●	●	●	●	●	
	7. Pusat Perkhidmatan	●	●	●	●	●	●	
	8. Pusat Kejiranan	●	●	●	●	●	●	
Landskap	9. Flora	●	●	●	●	●	●	
	10. Kualiti Estetik	●	●	●	●	●	●	
	11. Kecantikan	●	●	●	●	●	●	
	12. Perabot Jalan	●	●	●	●	●	●	
	13. Vista	●	●	●	●	●	●	
Jenis Aktiviti	14. Lasak	●	●	●	●	●	●	
	15. Hiburan dan Rekreasi	●	●	●	●	●	●	
	16. Ilmu Pendidikan	●	●	●	●	●	●	
	17. Budaya	●	●	●	●	●	●	
	18. Padang Permainan	●	●	●	●	●	●	
Skala Kemudahan	19. Ruang	●	●	●	●	●	●	
	20. Tempat Penginapan	●	●	●	●	●	●	
	21. Kedai/Gerai	●	●	●	●	●	●	
	22. Tandas/Surau	●	●	●	●	●	●	
	23. Telefon	●	●	●	●	●	●	
	24. Tempat Letak Kenderaan	●	●	●	●	●	●	
	JUMLAH	68	78	64	53	41	33	

Petunjuk:

- Tidak sesuai
- Kurang sesuai
- Sesuai
- Sangat sesuai
- Tidak berkenaan

Hasil daripada analisis di atas, Taman Awam dan Rekreasi Bertema sesuai dibangunkan di empat hierarki taman awam (Jadual 6.2). Pun begitu, cadangan jenis-jenis Taman Awam dan Rekreasi Bertema adalah berbeza di antara satu hierarki dengan hierarki yang lain dan ianya adalah berdasarkan kesesuaian dari aspek-aspek yang dinyatakan di atas.

Jadual 6.2 : Jenis -jenis Taman Awam dan Rekreasi Bertema Mengikut Hierarki Tanah Lapang Awam

Tanah Lapang Awam	Taman Wilayah	Taman Bandar	Taman Tempatan	Padang Kejiranan	Padang Permainan	Lot Permainan
Taman Awam dan Rekreasi Bertema	<ul style="list-style-type: none"> • 'Ridge Park', • 'Edu Park', • 'Children Zoo', • 'Millenium Park', • 'Water Theme Park', • 'Hill Top Park' 	<ul style="list-style-type: none"> • 'Wedding Garden', • 'Telematch Garden', • 'Sculpture Garden', • 'Aerobic Square', • 'Secret Garden', • 'Edu Park', • 'Children Zoo', • 'Outdoor Library', • 'Millenium Park', • 'Garden Center', • 'Water Theme Park', • 'Garden Festival Center', • 'Hill Top Park', • 'Therapy Garden' 	<ul style="list-style-type: none"> • 'Wedding Garden', • 'Grass Skiing', • 'Ridge Park', • 'Pitch dan Putt', • 'Arts Garden', • 'Sculpture Garden', • 'Aerobic Square', • 'Hobby Garden', • 'Secret Garden', • 'Edu Park', • 'Outdoor Library', • 'Music Corner', • 'Garden Center', • 'Water Theme Park', • 'Garden Festival Center', • 'Hill Top Park', • 'Par Course', • 'Allotment Park', • 'Therapy Garden' 	<ul style="list-style-type: none"> • 'Grass Skiing', • 'Ridge Park', • 'Pitch dan Putt', • 'Arts Garden', • 'Sculpture Garden', • 'Aerobic Square', • 'Hobby Garden', • 'Secret Garden', • 'Edu Park', • 'Outdoor Library', • 'Music Corner', • 'Garden Center', • 'Par Course', • 'Allotment Park', • 'Therapy Garden' 	-	-

6.3 Cadangan Saiz Taman Awam dan Rekreasi Bertema

Hanya sebahagian daripada Taman Awam akan diperuntukkan untuk dibangunkan bagi tujuan Taman Awam dan Rekreasi Bertema. Jadual 6.3 menunjukkan keluasan tapak yang dicadangkan bersesuaian dengan saiz Taman Awam sedia ada. Taman Wilayah memperuntukkan sebanyak 20 hektar untuk kegunaan Taman Awam dan Rekreasi Bertema iaitu 20 peratus daripada keluasan asalnya, manakala Taman Bandaran memperuntukkan kawasan seluas 2 hingga 8 hektar. Manakala bagi Padang Kejiranan, menyediakan 50 peratus daripada kawasannya masing-masing seperti yang dapat dilihat dalam Jadual 6.3.

Jadual 6.3 : Cadangan Saiz Taman Awam dan Rekreasi Bertema dalam Taman Awam

Taman Awam	Taman Wilayah	Taman Bandaran	Taman Tempatan	Padang Kejiranan	Padang Permainan	Lot Permainan
Saiz Taman Awam (ha)	100	40 – 100	8 – 40	2 – 8	-	-
Saiz Taman Awam dan Rekreasi Bertema (ha)	20 (20 peratus)	10 – 25 (25 peratus)	2 – 8 (25 peratus)	1 – 4 (50 peratus)	-	-

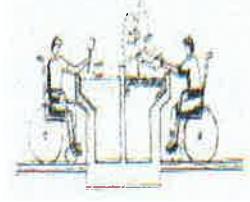
6.4 Program Rakan Muda dalam Perancangan Taman Awam dan Rekreasi Bertema

Perancangan Pusat Rakan Muda yang menyediakan pelbagai kemudahan untuk golongan belia menjalankan aktiviti-aktiviti yang dirancang di bawah Penyediaan Kemudahan Asas dan Fizikal Berkaitan Program Rakan Muda Bil 2/96 oleh Jabatan Perancangan Bandar dan Desa, Semenanjung Malaysia akan diintegrasikan bersama perancangan Taman Awam dan Rekreasi Bertema supaya ia menjadi sebuah pusat yang lengkap dan lebih bermanfaat. Pusat yang berkeluasan 4.0 hektar hingga 6.0 hektar (10 hingga 15 ekar) ini mampu menampung di antara 350 hingga 500 peserta dalam satu-satu masa. Perancangan Pusat Rakan Muda hendaklah mengambilkira aktiviti-aktiviti sampingan yang dapat meningkatkan daya kreativiti belia dalam pelbagai bidang seperti sukan dan rekreasi. Perancangan Taman Awam dan Rekreasi Bertema dalam Pusat Rakan Muda ini akan menjadikan Pusat Rakan Muda lebih menarik untuk dikunjungi oleh golongan belia bagi menjalankan pelbagai aktiviti.

6.5 Garis Panduan Penyediaan Pelan Susun Atur

Garis panduan ini merupakan elemen asas kepada perancangan sesebuah Taman Awam dan Rekreasi Bertema, sama ada cadangan yang dikemukakan merupakan Taman Awam dan Rekreasi Bertema bagi kategori sosio-budaya, hiburan dan rekreasi atau berbentuk ilmu pengetahuan. Pendekatan yang digunakan adalah untuk menghasilkan sebuah Taman Awam dan Rekreasi Bertema yang dapat berfungsi dengan baik, mempunyai kemudahan-kemudahan sokongan, selamat serta selesa, mempunyai rangkaian hubungan jalan yang baik serta keperihatinan terhadap golongan kurang upaya.

Jadual 6.4 : Garis Panduan Penyediaan Pelan Susun Atur

Elemen Cadangan	Garis Panduan
1. Komponen Taman Awam dan Rekreasi Bertema	<ul style="list-style-type: none"> a. Penyediaan komponen Taman Awam dan Rekreasi Bertema secara komprehensif dan lengkap supaya dapat menggalakkan interaksi penduduk. b. Alatan dan kemudahan hendaklah selamat, selesa dan tidak merbahaya. c. Kesesuaian alatan dengan peringkat umur pengguna. d. Reka bentuk hendaklah mengambil kira penggunaan golongan kurang upaya. e. Mempunyai identiti tersendiri sesuai dengan tema yang ditonjolkan. f. Mempunyai kepelbagaiannya aktiviti bagi menarik ramai pengunjung menggunakan taman.
2. Sistem Kemudah-sampaian	<ul style="list-style-type: none"> a. Perancangan Taman Awam dan Rekreasi Bertema hendaklah diintegrasikan dengan laluan dan stesen kemudahan pengangkutan awam (perhentian bas, taxi, 'Light Rail Transit' (LRT) dan sebagainya). b. Memberi keutamaan kepada pengguna yang menggunakan perkhidmatan pengangkutan awam untuk mengunjungi taman ini.
3. Sistem Sirkulasi	<ul style="list-style-type: none"> a. Rangkaian laluan jalan ke taman ini hendaklah berasaskan sistem hierarki jalan setempat yang sempurna. b. Laluan keluar masuk utama ke taman ini hendaklah mempunyai rizab yang mencukupi serta tidak menyebabkan konflik lalu lintas.

Elemen Cadangan	Garis Panduan
4. Kemudahan Masyarakat dan Perabot Jalan	<p>a. Menyediakan kemudahan sokongan seperti gerai makanan, pusat informasi, tempat ibadat, tandas, wakaf, tempat letak kenderaan dan sebagainya.</p> <p>b. Perabot-perabot jalan serta perabot taman yang mencukupi seperti lampu, tempat duduk, tong sampah dan papan tanda yang menarik diletakkan di lokasi yang sesuai.</p>
5. Rangkaian Utiliti	<p>a. Kemudahan utiliti iaitu air, elektrik, telekomunikasi dan sistem perparitan hendaklah dibekalkan dengan sewajarnya.</p> <p>b. Bekalan kemudahan utiliti ini boleh diperolehi daripada rangkaian yang terdekat.</p> <p>c. Bagi kemudahan yang memerlukan bekalan elektrik yang agak tinggi, hendaklah diadakan pencawang elektrik untuk menampung keperluan semasa.</p>
6. Laluan Pejalan Kaki	<p>a. Memastikan penyediaan rangkaian laluan pejalan kaki meliputi keseluruhan kawasan taman.</p> <p>b. Reka bentuk laluan pejalan kaki hendaklah menarik dan sesuai dengan identiti taman.</p> <p>c. Bahan yang digunakan untuk laluan pejalan kaki hendaklah yang selesa untuk pengguna.</p>
7. Pemeliharaan Sumber Semulajadi	<p>a. Memastikan sumber semulajadi yang terdapat di kawasan taman terpelihara daripada pencemaran seperti hutan semulajadi, sungai dan badan air.</p> <p>b. Memastikan pembangunan yang dicadangkan di dalam taman tidak mengancam sumber semulajadi.</p>

6.6 Garis Panduan Penyediaan Elemen Landskap

Garis panduan ini bertujuan mewujudkan suasana persekitaran yang selesa dan harmoni, mengindah dan membentuk imej sesebuah Taman Awam dan Rekreasi Bertema serta memastikan reka bentuk susun aturnya dapat berfungsi dengan baik (Jadual 6.5).

Jadual 6.5 : Garis Panduan Penyediaan Elemen Landskap

Elemen Cadangan	Garis Panduan
1. Landskap Lembut <i>(Soft Landscape)</i>	<p>a. Pemilihan spesis pokok yang bersesuaian hendaklah dilakukan selaras dengan fungsi yang ditentukan iaitu sama ada bagi tujuan estetik, penampakan atau tedyuhan;</p> <p>b. Spesis pokok yang dicadangkan hendaklah mampu meningkatkan imej Taman Awam dan Rekreasi Bertema, di samping memberi identiti yang tersendiri. Pemilihan gabungan pokok palma, pokok renek dan penutup bumi yang sesuai bagi sesuatu jenis taman tema akan memberi identiti Taman Awam dan Rekreasi Bertema tersebut;</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> </div> <p>c. Memastikan program penanaman pokok mematuhi keperluan piawaian berkaitan seperti jarak penanaman dan kualiti pokok, di samping lokasi penanaman yang tidak konflik dengan persimpangan jalan serta rizab utiliti;</p> <p>d. Jarak penanaman pokok hendaklah bersesuaian bagi memudahkan kerja-kerja penyelenggaraan dijalankan; dan</p> <p>e. Mematuhi prosedur dan garis panduan penanaman seperti dinyatakan dalam laporan Garis Panduan Landskap Negara, 1995.</p>

Elemen Cadangan	Garis Panduan
2. Lanskap Kejur <i>(Hard Landscape)</i>	<p>a. Pemilihan elemen-elemen lanskap kejur hendaklah bersesuaian dengan tema taman yang dicadangkan. Elemen-elemen utama adalah siarkaki, gazebo, tempat duduk, papan tanda, arca, lampu taman, bollard, kolam air, pintu gerbang dan sebagainya;</p> <p>b. Mewujudkan mercutanda bagi setiap kategori Taman Awam dan Rekreasi Bertema sebagai asas rujukan kepada pengguna yang mengunjungi taman ini;</p> <p>c. Komponen lanskap kejur hendaklah mampu membentuk karektor Taman Awam dan Rekreasi Bertema yang hendak dibangunkan;</p> <p>d. Unsur-unsur dan ciri-ciri reka bentuk tempatan hendaklah diberi keutamaan dalam perancangan elemen lanskap kejur dalam Taman Awam dan Rekreasi Bertema;</p> <p>e. Kemudahan tempat letak kereta hendaklah dirancang supaya bersambung dengan laluan pejalan kaki yang menghubungkannya dengan Taman Awam dan Rekreasi Bertema;</p> <p>f. Susun atur dan orientasi elemen-elemen lanskap kejur hendaklah sensitif kepada keadaan cuaca, orientasi matahari serta berintegrasi dengan lanskap lembut;</p> <p>g. Pemasangan papan tanda hendaklah mudah dibaca, penggunaan warna yang sesuai, susunan dan reka bentuk yang seragam serta dipasang di lokasi yang strategik;</p> <p>h. Penggunaan bahan binaan dalam penyediaan elemen-elemen Taman Awam dan Rekreasi Bertema hendaklah memberi keutamaan kepada aspek keselamatan, keselesaan dan '<i>user friendly</i>'; dan</p> <p>i. Reka bentuk dan susunan perabot jalan sokongan seperti bollard, tong sampah taman, kayu penyokong pokok, kiosk maklumat, '<i>fountain</i>' minuman dan sebagainya hendaklah diintegrasikan dalam perancangan keseluruhan Taman Awam dan Rekreasi Bertema tersebut.</p>

6.7 Proses Pembentukan Susun Atur Taman Awam dan Rekreasi Bertema

Bagi tujuan penyediaan Pelan Susun Atur Taman Awam dan Rekreasi Bertema, pendekatan yang digunakan adalah seperti berikut:

- a. mengenalpasti kategori dan jenis-jenis Taman Awam dan Rekreasi Bertema yang boleh dicadangkan dalam hierarki tanah lapang awam sedia ada dan yang dirancang;
- b. membuat anggaran keperluan ruang bagi setiap kategori Taman Awam dan Rekreasi Bertema bagi menentukan ruang yang diperlukan;
- c. analisis fizikal tapak bagi mengenalpasti kawasan yang sesuai untuk dibangunkan di samping mengeksplorasi sumber semulajadi yang boleh dijadikan aset kepada pembangunan Taman Awam dan Rekreasi Bertema tersebut;
- d. Menganalisis '*Holding Capacity*' iaitu analisis berkaitan kepadatan penduduk, ciri-ciri pengguna serta keupayaan tanah; dan
- e. Susun atur dan Reka bentuk Taman Awam dan Rekreasi Bertema berasaskan faktor-faktor kesesuaian tanah, kedapatan tanah dan ciri-ciri kependudukan.

Rajah 6.2 : Proses Pembentukan Reka Bentuk Taman Awam dan Rekreasi Bertema

6.7.1 Penentuan Lokasi Taman Awam dan Rekreasi Bertema dalam Hierarki Tanah Lapang Awam

Lokasi Taman Awam dan Rekreasi Bertema disediakan mengikut hierarki penyediaan tanah lapang awam. Di peringkat ini, setiap hierarki tanah lapang awam akan dinilai dari segi kesesuaian untuk dibangunkan Taman Awam dan Rekreasi Bertema sebagai sebahagian daripada tanah lapang awam berkenaan. Di antara jenis-jenis Taman Awam dan Rekreasi Bertema ini adalah :-

1. 'Wedding Garden'	14. 'Music Corner'
2. 'Grass Skiing'	15. 'Millenium Park'
3. 'Ridge Park'	16. 'Garden Center'
4. 'Telematch Garden'	17. 'Water Theme Park'
5. 'Pitch dan Putt'	18. 'Garden Festival Center'
6. 'Arts Garden'	19. 'Hill Top Park'
7. 'Sculpture Garden'	20. 'Par Course'
8. 'Aerobic Square'	21. 'Allotment Park'
9. 'Hobby Garden'	22. 'Therapy Garden'
10. 'Secret Garden'	23. Hutan Bandar
11. 'Edu Park'	24. Taman Golongan Istimewa
12. 'Children Zoo'	25. Medan (Square)
13. 'Outdoor Library'	26. 'Culture Park'
	27. Taman Luncur (Scate Park)

'Wedding Garden'

'Art Garden'

'Sculpture Garden'

'Hobby Garden'

Klasifikasi dibuat untuk menentukan kedudukan setiap kategori Taman Awam dan Rekreasi Bertema mengikut hierarki taman awam. Ini bermakna kemungkinan terdapat lebih dari satu jenis Taman Awam dan Rekreasi Bertema bagi setiap kategori bersesuaian dengan fungsi dan peranannya di setiap lokasi tersebut.

6.7.2 Anggaran Keperluan Ruang untuk Taman Awam dan Rekreasi Bertema

Anggaran keperluan ruang Taman Awam dan Rekreasi Bertema dibuat dengan berpandukan beberapa andaian iaitu :-

- i. Nisbah ruang kepada keluasan taman awam
- ii. Saiz penduduk dalam kejiraninan; dan
- iii. Perancangan reka bentuk dan komponen Taman Awam dan Rekreasi Bertema

Rumusan dibuat berkenaan saiz Taman Awam dan Rekreasi Bertema bagi setiap kategori. Bagi memastikan peranan dan fungsi taman awam tidak terjejas, hanya sebahagian dari kawasannya akan digunakan bagi tujuan rekreasi bertema. Peratus saiz keluasan adalah mengikut kesesuaian setiap aktiviti tersebut. Cadangan kadar peratusan seperti berikut:

Jadual 6.6 : Cadangan Keluasan bagi Tujuan Pembangunan Rekreasi Bertema di dalam Taman Awam

Bil	Taman Awam	Saiz Taman Awam (hektar)	Peratus Keluasan Taman Awam dan Rekreasi Bertema (Susun Atur)	Anggaran Keluasan Taman Awam dan Rekreasi Bertema (hektar)
1.	Taman Wilayah	100	20 susun atur	20
2.	Taman Bandaran	40 - 100	25 susun atur	10 - 25
3.	Taman Tempatan	8 - 40	25 susun atur	2 - 10
4.	Padang Kejiraninan	2 - 8	50 susun atur	1 - 4

Keluasan sebenar Taman Awam dan Rekreasi Bertema boleh berubah mengikut jumlah penduduk yang ditampung. Bagi kawasan yang terletak di zon perbandaran dan mempunyai kawasan tadahan yang besar, saiz kawasan untuk rekreasi bertema boleh dirancang bersesuaian dengan aktiviti yang dicadangkan.

6.7.3 Analisis Fizikal Tapak

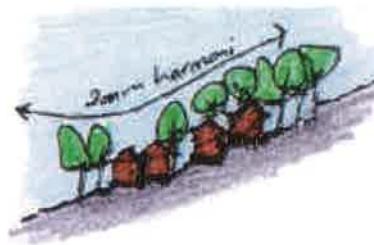
Faktor ini penting dalam menentukan kesesuaian tanah yang mencukupi dalam merancang sesebuah Taman Awam dan Rekreasi Bertema. Di antara aspek-aspek fizikal adalah seperti berikut :

i. Topografi	v. Gunatanah
ii. Tanah-tanah	vi. Utiliti
iii. Saliran	vii. Jalan raya dan lalu lintas
iv. Badan air	viii. Pembangunan Sekitar

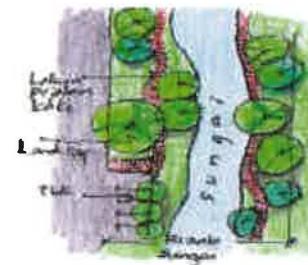
Hasil dari analisis tersebut, kawasan yang boleh dibangunkan akan dikenalpasti dan ciri-ciri semulajadi tapak (jika sesuai) boleh dikekalkan sebagai identiti atau imej kepada Taman Awam dan Rekreasi Bertema.

Setiap aspek yang dikaji akan menentukan kesesuaian tapak cadangan dengan jenis Taman Awam dan Rekreasi Bertema yang dicadangkan. Contoh analisis fizikal dalam menentukan corak reka bentuk fizikal Taman Awam dan Rekreasi Bertema adalah seperti berikut :-

- i. Latar langit yang berharmoni serta pemandangan yang tidak terhalang;

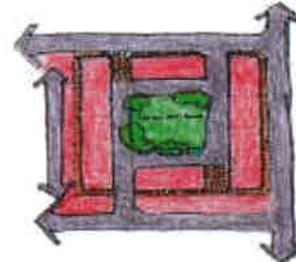
- ii. Pembangunan menghadap sungai serta penggunaan rizab sungai sebagai sebahagian kawasan perancangan landskap;

- iii. Kesesuaian topografi dengan pembangunan sekitar;

- iv. Penyelarasan rangkaian sirkulasi jalan sekitar Taman Awam dan Rekreasi Bertema; dan

- v. Penggunaan elemen semulajadi sebagai sebahagian dari komponen taman.

6.7.4 Menganalisis '*Holding Capacity*'

Setelah mengenalpasti keperluan ruang dan analisis fizikal tapak, analisis seterusnya adalah untuk mengenalpasti '*holding capacity*' untuk setiap kategori Taman Awam dan Rekreasi Bertema. Analisis kepadatan penduduk, ciri-ciri pengguna serta keupayaan taman menampung pengguna dijalankan bagi penggunaan tanah yang optimum dalam lokasi perancangan taman ini.

Bagi mengetahui sama ada '*holding capacity*' sesebuah Taman Awam dan Rekreasi Bertema itu mencukupi atau sebaliknya, faktor kedapatan tanah di setiap kawasan Taman Awam dikenalpasti. Analisis fizikal tapak hendaklah disiapkan sebelum menentukan elemen dan komponen reka bentuk yang dapat memenuhi '*holding capacity*' bagi sesebuah kawasan.

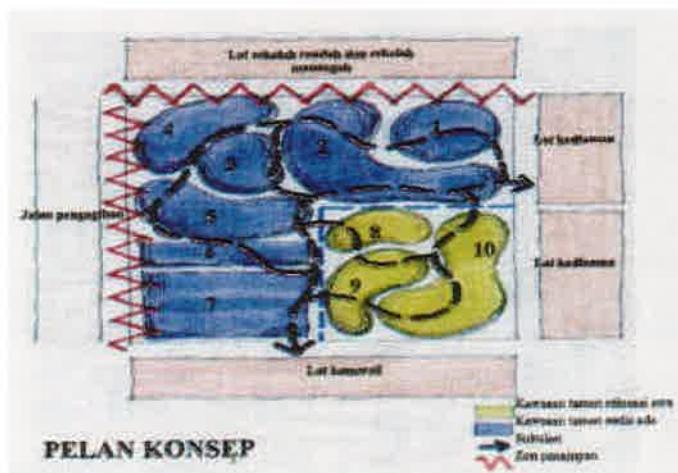
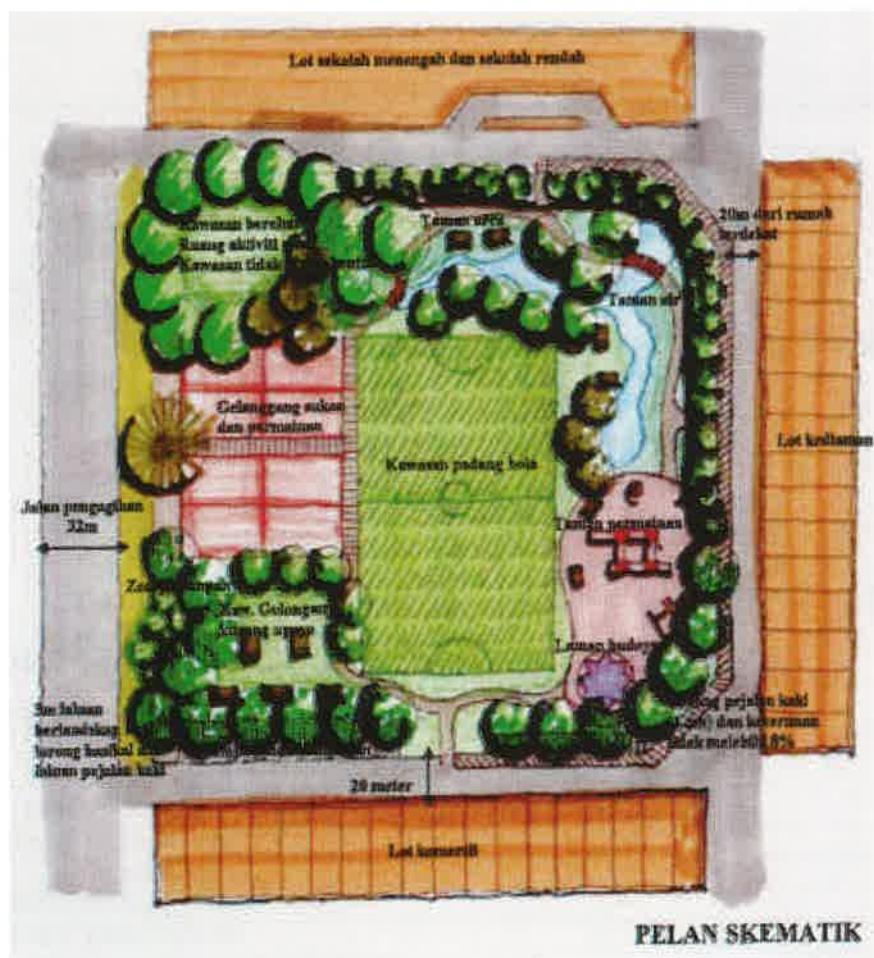
6.7.5 Susun Atur dan Reka Bentuk Taman Awam dan Rekreasi Bertema

Beberapa alternatif cadangan Taman Awam dan Rekreasi Bertema boleh dikemukakan berdasarkan faktor-faktor kesesuaian tapak, kedapatan tanah dan ciri-ciri kependudukan di sesebuah kawasan dan menghasilkan sebuah pelan susun atur Taman Awam dan Rekreasi Bertema yang efisien dan berkesan (Jadual 6.7 – Rajah 6.10, Rajah 6.3 – Rajah 6.6).

Jadual 6.7 : Jadual Konsep Susun Atur Taman Kejiran

Komponen Taman	Keluasan (Hektar)	Peratus
a. Taman Awam dan Rekreasi Bertema	0.7	25.0
b. Taman Awam Yang Dikekalkan	2.1	75.0
Jumlah Keseluruhan	2.8	100.0
Pembahagian Konsep		
i. Satu konsep atau;	0.7	100.0
Jumlah Keseluruhan	0.7	100.0
ii. Kombinasi 2 atau lebih konsep :		
• Konsep Utama	0.42	60.0
• 2 atau 3 konsep sampingan	0.28	40.0
Jumlah Keseluruhan	0.70	100.0
Elemen-elemen		
i. Aktif	0.35	50.0
• Konsep Pengetahuan : Taman haiwan, taman ulam, taman rempah-ratus, taman hutan, taman sayuran, taman pengangkutan, taman geologi, taman fizik, taman perubatan		
• Konsep Kebudayaan : Taman permainan rakyat dan tradisional, taman sejarah, taman memorial, taman arca, muzium, perkampungan Malaysia		
• Konsep Hiburan : Taman air, taman maya, taman permainan, taman cabaran, taman lasak, kiosk, internet café, permainan (kereta, kapal terbang, bot) kawalan jauh		
ii. Pasif :	0.35	50.0
• Tempat duduk, lorong pejalan kaki, landskap hiasan, tempat letak kenderaan		
Jumlah Keseluruhan	0.70	100.0
Ciri-ciri		
• Pengguna : Pelbagai peringkat umur		
• Piaawaián : Satu bagi setiap 36,000 penduduk		
• Penyelenggaraan : Sederhana		
• Bayaran Masuk : Penggunaan kemudahan tertentu dikenakan bayaran		

Rajah 6.3 : Pelan Konsep Susun Atur Taman Kejiran

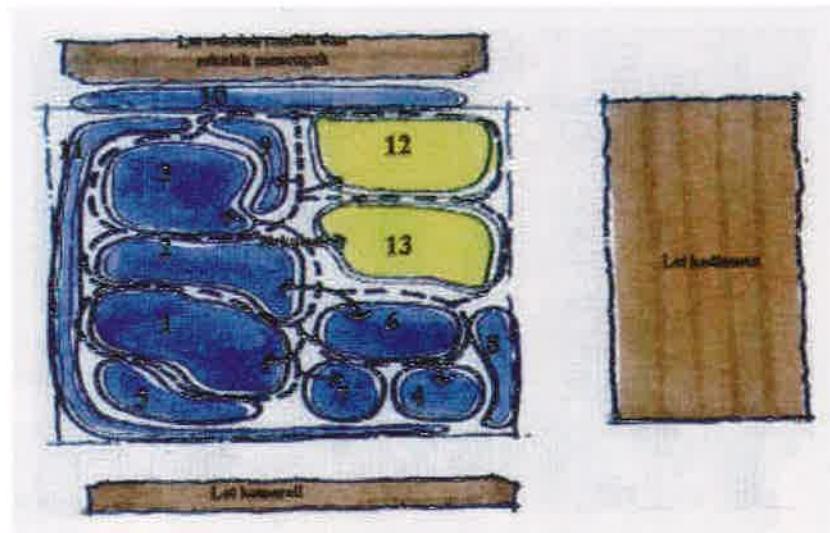
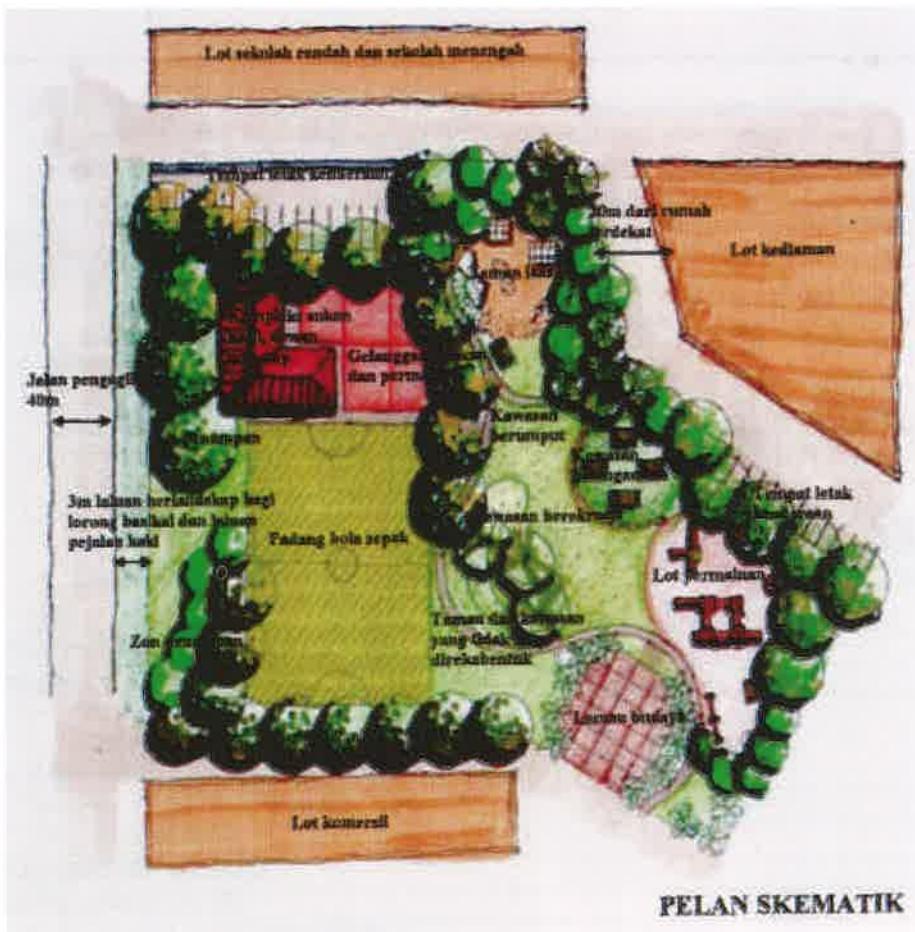
KOMPONEN REKA BENTUK TAMAN KEJIRAN MENGIKUT GARIS PANDUAN :

1. Kawasan golongan kurang upaya	=	8 %
2. Taman permainan	=	12 %
3. Kawasan berehat	=	5 %
4. Kawasan yang tidak direka bentuk	=	1 %
5. Ruang aktiviti pasif	=	4 %
6. Gelanggang sukan dan permainan	=	15 %
7. Kawasan padang bola	=	25 %
8. Taman rekreasi bertema - Konsep 1	=	13 %
9. Taman rekreasi bertema - Konsep 2	=	12 %
10. Taman rekreasi bertema - Konsep 3	=	5 %

Jadual 6.8 : Jadual Konsep Susun Atur Taman Tempatan

Komponen Taman	Keluasan (Hektar)	Peratus
a. Taman Awam dan Rekreasi Bertema	3.0	25.0
b. Taman Awam Yang Dikekalkan	9.0	75.0
Jumlah Keseluruhan	12.0	100.0
Pembahagian Konsep		
• Satu konsep atau;	3.0	100.0
Jumlah	3.0	100.0
• Kombinasi 2 atau lebih konsep :		
- Konsep Utama	1.8	60.0
- 2 atau 3 konsep sampingan	1.2	40.0
Jumlah Keseluruhan	3.0	100.0
Elemen-elemen		
i. Aktif		
• Konsep Pengetahuan : Taman haiwan, taman ulam, taman rempah-ratus, taman hutan, taman sayuran, taman pengangkutan, taman geologi, taman fizik, taman perubatan, taman bunga	0.3	10.0
• Konsep Kebudayaan : Taman permainan rakyat dan tradisional, taman sejarah, taman memorial, taman arca, muzium, perkampungan Malaysia		
• Konsep Hiburan : Taman air, taman maya, taman permanian, taman cabaran, taman lasak, kiosk, internet café, permainan (kereta, kapal terbang, bot) kawalan jauh		
ii. Pasif :	2.7	90.0
• Tempat duduk, lorong pejalan kaki, landskap hiasan, tempat letak kenderaan, kawasan perkelahan, kawasan perkhemahan, surau, tandas awam (lelaki/perempuan), telefon awam.		
Jumlah Keseluruhan	3.0	100.0
Ciri-ciri		
• Jenis Pembangunan : Sama ada terbuka atau tertutup		
• Pengguna : Pelbagai peringkat umur		
• Penyelenggaraan : Sederhana tinggi		
• Bayaran Masuk : Penggunaan kemudahan tertentu dikenakan bayaran		

Rajah 6.4 : Pelan Konsep Susun Atur Taman Tempatan

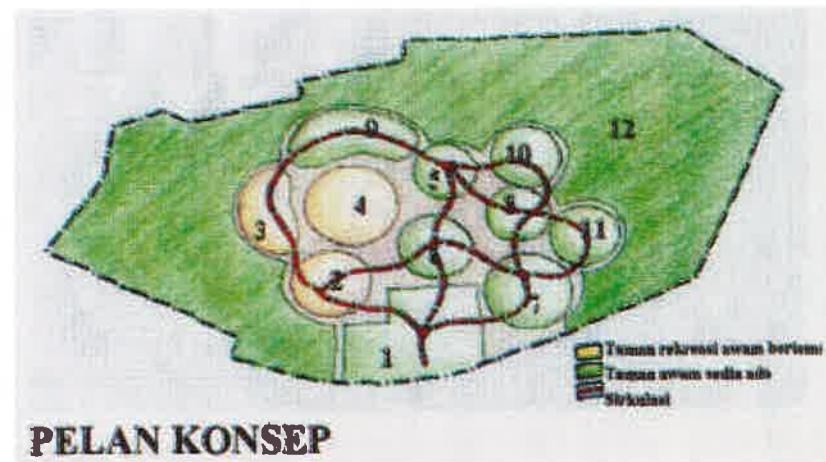
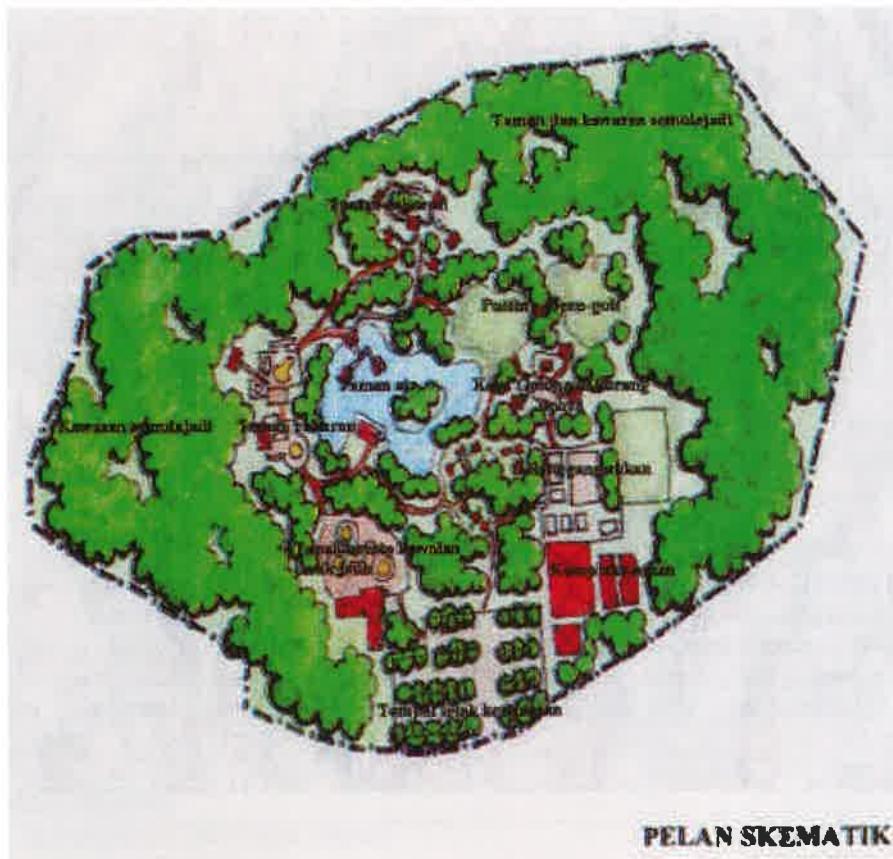
KOMPONEN REKA BENTUK TAMAN TEMPATAN MENGIKUT GARIS PANDUAN :

1. Kawasan berumput	=	3 %
2. Gelanggang sukan yang lain	=	5 %
3. Kompleks sukan kecil, dewan tertutup	=	5 %
4. Kawasan tidak dirancang	=	2 %
5. Kawasan untuk berekreasi	=	5 %
6. Padang bola dan kawasan berumput	=	15 %
7. Lot permainan	=	10 %
8. Taman dan kawasan tidak direka bentuk	=	4 %
9. Kawasan untuk golongan tua	=	8 %
10. Tempat letak kereta	=	10 %
11. Landskap dan zon penampang	=	8 %
12. Taman rekreasi bertema – Konsep 1	=	15 %
13. Taman rekreasi bertema – Konsep 2	=	10 %

Jadual 6.9 : Jadual Konsep Susun Atur Taman Bandaran

Komponen Taman	Keluasan (Hektar)	Peratus
a. Taman Awam dan Rekreasi Bertema	11.0	25.0
b. Taman Awam Yang Dikekalkan	33.0	75.0
Jumlah Keseluruhan	44.0	100.0
Pembahagian Konsep		
Satu konsep atau; Kombinasi 2 atau lebih konsep	11.0	100.0
Elemen-elemen		
i. Aktif <ul style="list-style-type: none"> • Konsep Pengetahuan : Taman haiwan, taman ulam, taman rempah-ratus, taman hutan, taman sayuran, taman pengangkutan, taman geologi, taman fizik, taman perubatan dan taman bunga • Konsep Kebudayaan : Taman permainan rakyat dan tradisional, taman sejarah, taman budaya, taman memorial, taman arca, muzium dan perkampungan Malaysia • Konsep Hiburan : Taman air, taman maya, taman permaian, taman cabaran, taman lasak, kiosk, internet café, permainan (kereta, kapal terbang, bot) kawalan jauh 	0.55	5.0
ii. Pasif <ul style="list-style-type: none"> • Tempat duduk, lorong pejalan kaki, landskap hiasan, tempat letak kenderaan, kawasan perkelahan dan kawasan perkhemahan, surau, tandas (lelaki / perempuan), gerai, pusat penerangan, kedai cenderamata, bilik kecemasan. 	10.45	95.0
Jumlah Keseluruhan	11.0	100.0
Ciri-ciri		
<ul style="list-style-type: none"> • Jenis Pembangunan : Sama ada terbuka atau tertutup • Pengguna : Pelbagai peringkat umur • Penyelenggaraan : Sederhana tinggi • Bayaran Masuk : Penggunaan kemudahan tertentu dikenakan bayaran 		

Rajah 6.5 : Pelan Konsep Susun Atur Taman Bandaran

PELAN KONSEP

KOMPONEN REKA BENTUK TAMAN BANDARAN MENGIKUT GARIS PANDUAN :

1. Tempat letak kenderaan	=	10 %
2. Taman rekreasi awam bertema – Konsep 1	=	7 %
3. Taman rekreasi awam bertema – Konsep 2	=	8 %
4. Taman rekreasi awam bertema – Konsep 3	=	10 %
5. Kawasan orang kurang upaya	=	5 %
6. Lot permainan	=	5 %
7. Kompleks sukan, gymnasium atau stadium	=	8 %
8. Gelanggang sukan	=	5 %
9. Padang permainan	=	5 %
10. 'Putting green' – golf	=	5 %
11. Taman dan kawasan semulajadi	=	35 %

Jadual 6.10 : Jadual Konsep Susun Atur Taman Wilayah

Komponen Taman	Keluasan (Hektar)	Peratus
a. Taman Awam dan Rekreasi Bertema	18.0	10.0
b. Taman Awam Yang Dikekalkan	162.0	90.0
Jumlah Keseluruhan	180.0	100.0
Pembahagian Konsep		
Satu konsep atau kombinasi lebih dari satu konsep	18.0	100.0
Elemen-elemen		
i. Aktif :		
• Konsep Pengetahuan : Taman haiwan, taman ulam, taman rempah-ratus, taman hutan, taman sayuran, taman pengangkutan, taman geologi, taman fizik, taman perubatan, taman bunga.	0.9	5.0
• Konsep Kebudayaan : Taman permainan rakyat dan tradisional, taman sejarah, taman budaya, taman memorial, taman arca, muzium, perkampungan Malaysia.		
ii. Pasif		
• Tempat duduk, lorong pejalan kaki, landskap hiasan, tempat letak kenderaan, kawasan perkelahan, kawasan perkhemahan, surau, tandas (lelaki / perempuan), gerai, pusat penerangan, kedai cenderamata, bilik kecemasan.	17.1	95.0
Jumlah Keseluruhan	18.0	100.0
Ciri-ciri		
• Jenis Pembangunan : Sama ada terbuka atau tertutup		
• Pengguna : Pelbagai peringkat umur		
• Penyelenggaraan : Tinggi		
• Bayaran Masuk : Penggunaan kemudahan tertentu dikenakan bayaran		

Rajah 6.6 : Pelan Konsep Susun Atur Taman Wilayah

KOMPONEN REKA BENTUK TAMAN WILAYAH MENGIKUT GARIS PANDUAN :

1. Kawasan hijau	=	30 %
2. Kawasan perkelahan	=	15 %
3. Kawasan terbuka	=	12 %
4. Tempat letak kendaraan	=	10 %
5. Taman permainan kanak-kanak	=	8 %
6. Bangunan kemudahan atau 'servis'	=	10 %
7. Kompleks sukan	=	5 %
8. Taman rekreasi bertema – Konsep 1	=	5 %
9. Taman rekreasi bertema – Konsep 2	=	3 %
10. Taman rekreasi bertema – Konsep 3	=	2 %

7.0 GARIS PANDUAN KHUSUS

Garis Panduan Khusus menghuraikan secara terperinci ciri-ciri, konsep dan komponen-komponen yang disediakan di dalam setiap jenis cadangan Taman Awam dan Rekreasi Bertema.

Jadual 7.1 : Cadangan Jenis Taman Awam dan Rekreasi Bertema dalam Hierarki Tanah Lapang Awam

Bil	Hierarki Taman Awam	Saiz (hektar)	Saiz Taman Awam Bertema (hektar)	Penduduk	Cadangan Jenis Taman Awam dan Rekreasi Bertema
1.	Taman Wilayah	100 ha	20 peratus (20 ha)	Seluruh Penduduk	'Ridge Park', 'Edu Park', 'Children Zoo', 'Millenium Park', 'Water Theme Park' dan 'Hill Top Park'
2.	Taman Bandar	40 - 100 ha	25 peratus (10 - 25 ha)	50,000-100,000	'Wedding Garden', 'Telematch Garden', 'Sculpture Garden', 'Aerobic Square', 'Secret Garden', 'Edu Park', 'Children Zoo', 'Outdoor Library', 'Millenium Park', 'Garden Center', 'Water Theme Park', 'Garden Festival Center', 'Hill Top Park', 'Theraphy Garden', Hutan Bandar, Taman Golongan Istimewa, Medan (Square)
3.	Taman Tempatan	8 - 40 ha	25 peratus (2 - 8 ha)	20,000-50,000	'Wedding Garden', 'Grass Skiing', 'Telematch Garden', 'Pitch dan Putt', 'Sculpture Garden', 'Aerobic Square', 'Hobby Garden', 'Secret Garden', 'Edu Park', 'Outdoor Library', 'Music Corner', 'Garden Center', 'Water Theme Park', 'Garden Festival Center', 'Hill Top Park', 'Par Course', 'Allotment Par', 'Theraphy Garden'
4.	Padang Kejiranan	2 - 8 ha	50 peratus (1 - 4 ha)	5,000-20,000	'Grass Skiing', 'Ridge Park', 'Pitch dan Putt', 'Arts Garden', 'Sculpture Garden', 'Aerobic Square', 'Hobby Garden', 'Secret Garden', 'Edu Park', 'Outdoor Library', 'Music Corner', 'Garden Center', 'Par Course', 'Allotment Park', 'Theraphy Garden'

7.1 CADANGAN JENIS TAMAN AWAM DAN REKREASI BERTEMA

7.1.1 'WEDDING GARDEN'

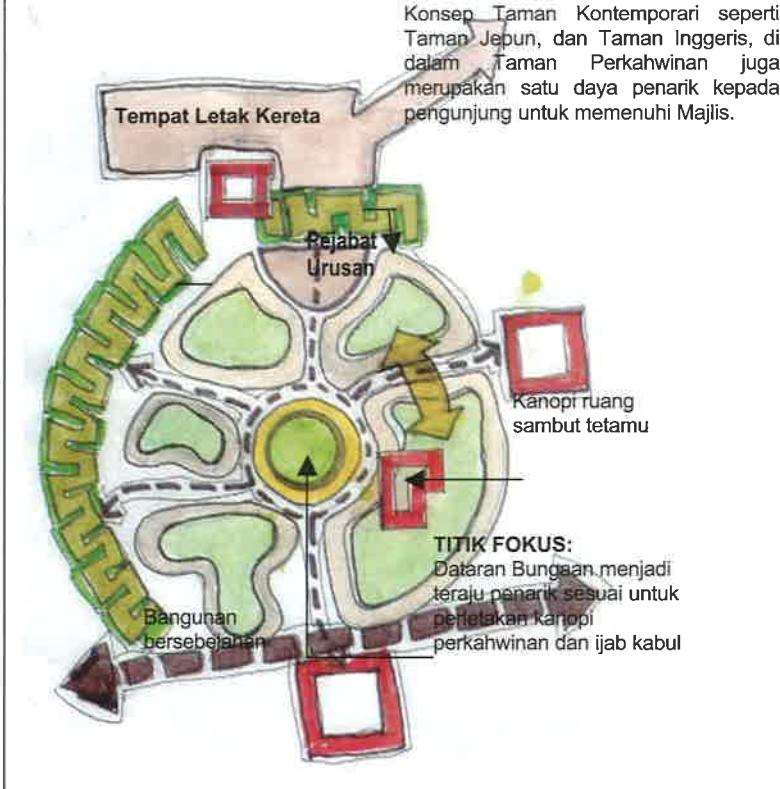
<p>FUNGSI</p> <p>Sebuah taman yang menyediakan suasana dan pemandangan yang menarik dengan gabungan elemen lembut dan sedikit elemen kejur sebagai sokongan. Mewujudkan suasana taman yang cantik dan romantis sebagai sesi pengambaran dan majlis perkahwinan khususnya.</p> <p><i>Kawasan Sesuai Untuk Sesi Penggambaran.</i></p> <p><i>Ciri-ciri Taman Sesuai sebagai Tempat Perkahwinan</i></p>	<p>CIRI-CIRI</p> <p>Ciri-ciri tapak</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mempunyai topografi yang landai dan beralun. ▪ Mempunyai elemen air dan landskap menarik untuk mewujudkan suasana yang romantis dan menarik. <p>Ciri-ciri pengguna</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Untuk menyediakan sebuah kawasan yang sesuai untuk majlis perkahwinan dan keraian khas untuk semua lapisan bangsa. ▪ Sesuai digunakan sebagai tempat pengambaran atau perfileman kerana reka bentuk taman yang menarik dari pelbagai arah sudut pandangan. 						
<p>HIERARKI</p> <table> <tr> <td>Lokasi</td> <td>: Dalam Taman Bandar, Taman Tempatan</td> </tr> <tr> <td>Pengguna Sasaran</td> <td>: Dewasa dan masyarakat pelbagai bangsa.</td> </tr> <tr> <td>Saiz Minimum</td> <td>: 0.1 hektar (0.25 ekar)</td> </tr> </table>	Lokasi	: Dalam Taman Bandar, Taman Tempatan	Pengguna Sasaran	: Dewasa dan masyarakat pelbagai bangsa.	Saiz Minimum	: 0.1 hektar (0.25 ekar)	<p>GARIS PANDUAN</p> <p>Garis Panduan Susun Atur</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Berdekatan dengan tempat letak kereta ▪ Ada jalan perkhidmatan
Lokasi	: Dalam Taman Bandar, Taman Tempatan						
Pengguna Sasaran	: Dewasa dan masyarakat pelbagai bangsa.						
Saiz Minimum	: 0.1 hektar (0.25 ekar)						
<p>CADANGAN</p> <p>Cadangan Komponen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dataran berumput ▪ Taman bunga ber tema ▪ Badan air ▪ Bangunan pentadbiran ▪ Khemah ▪ 'Mall' dan pejalan kaki <p>Cadangan Elemen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bilik persalinan ▪ Pelbagai tema taman ▪ Pintu gerbang ▪ Jambatan kecil ▪ Kedai bunga ▪ Tempat letak kereta ▪ Laluan pejalan kaki ▪ Surau ▪ Tandas awam ▪ Wakaf 	<p>Garis Panduan Reka Bentuk</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Apa-apa konsep yang bersesuaian seperti taman bunga dan 'japanese garden'. <p>Garis Panduan Landskap</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Reka bentuk gabungan elemen 'soft' dan 'hardscape'. ▪ Fokus penggunaan taman bunga dan badan air. ▪ Wujudkan suasana keceriaan. <p><i>Pokok Cassia Fistula (Golden Shower) Sesuai Digunakan di Kawasan Taman Ini.</i></p> <p><i>Reka Bentuk Lanskap Lembut untuk Mewujudkan Suasana yang Ceria.</i></p>						

PETUNJUK :-

- A- Khemah penyambut tetamu
- B- Pentas
- C- Taman tema tropika
- D- Taman bunga
- E- Taman Jepun
- F- Pergola
- G- Ruang terbuka untuk tetamu

Gambarajah : Contoh 'Wedding Garden' di Taman Bandar

Salah Satu Elemen Landskap.

Konsep Taman Kontemporari seperti Taman Jepun, dan Taman Inggeris, di dalam Taman Perkahwinan juga merupakan satu daya penarik kepada pengunjung untuk memenuhi Majlis.

Rajah : Komponen Utama Di Dalam 'Wedding Garden'.

Taman Jepun	= 20 %
Taman Tema Tropika	= 20 %
Taman Bunga	= 20 %
Ruang Sambut Tetamu	= 20 %

Kawasan Lapang Terbuka Sesuai untuk Majlis Keraian.

Reka Bentuk Arca Sesuai dengan Konsep Taman.

Penyediaan Elemen Air di Kawasan Taman.

7.1.2 'GRASS SKIING'

Fungsi

Taman yang mengoptimumkan penggunaan cerun bukit untuk tujuan riadah dan sukan. Aktiviti kekeluargaan seperti sukan meluncur rumput di cerun bukit ini berfungsi untuk merapatkan hubungan kekeluargaan dan persahabatan.

Hierarki

Di dalam Taman Tempatan, Padang Kejiran, Taman Wilayah.

Lokasi : Sesuai diletakkan berhampiran Padang Permainan, Lot Permainan.

Pengguna : Kanak-kanak, remaja dan dewasa.

Anggaran saiz : 1400 meter persegi

Ciri-Ciri

Ciri Tapak

- Penggunaan cerun bukit yang rata dan dilitupi rumput untuk membolehkan penggunaan cerun sebagai kawasan luncur.
- Kecerunan bukit juga diambilkira untuk memastikan kelajuan luncur pada tahap laju yang sesuai bagi mengelakkan dari berlaku kemalangan.

Ciri Pengguna

- Untuk orang ramai:
Taman adalah sesuai untuk segenap lapisan masyarakat untuk aktiviti meluncur cerun, atau beriadah sekitar taman.
- Untuk kanak-kanak:
Aktiviti meluncur cerun ini lebih bersifat sukan keanakan yang sangat digemari oleh kanak-kanak.
- Untuk remaja:
Sesuai dijadikan sukan lasak setaraf sukan papan luncur, dan 'in-line skate' dengan mengadaptasi kegiatan sukan luncur salji (snowboarding) dan 'skateboard'.

Cadangan Komponen

- Ruang 'tournament'
- Ruang luncur ketinggian 6 meter (20 kaki) kanak-kanak
- Ruang luncur ketinggian > 15.2 meter (50 kaki) dewasa
- Tempat letak kenderaan
- Ruang penonton

Ruang Luncur Kanak-Kanak

Cadangan Elemen

- Kotak-kotak luncur (*fun box*)
- Retail sewaan papan luncur
- Bangku
- Wakaf
- Pepaip luncur (*sliding rail*)
- Tangga
- Bilik kawalan suara
- Denai pejalan kaki

Papan Luncur yang Direka Khas untuk Kegunaan Cerun dan Tanah Berumput.

Garis Panduan Susun Atur

- Mengasingkan ruang luncur kepada dua bahagian yang berasingan, iaitu bahagian kanak-kanak dan dewasa.
- Lot letak kereta yang berhampiran.

Garis Panduan Reka Bentuk

- Menyediakan trek senaman (*jogging*) serta ruang permainan layang-layang sebagai aktiviti sampingan.
- Boleh menggabungkan reka bentuk Taman Jepun atau lain-lain taman kontemporari sebagai reka bentuk taman.

Garis Panduan Landskap

- Menyediakan 'trenching' sebagai ciri keselamatan bagi peluncur daripada merempuh pokok-pokok di tepi ruang luncur.
- Menggunakan pasir halus dan guni pasir sebagai penghalang dari meluncur keluar ke jalan raya.

PETUNJUK :-

- A- Ruang Luncur Dewasa (>20 kaki) (6 meter)
- B- Ruang Luncur Kanak-kanak
- C- Laluan Pejalan Kaki
- D- Tangga
- E- Wakaf
- F- Pergola
- G- Pasir

Gambarajah : Contoh 'Grass Skiing Park' di Taman Tempatan.

Ruang Lapang (layang-layang)	= 40 %
Ruang Luncur Kanak-kanak	= 30 %
Ruang Luncur Dewasa	= 30 %

7.1.3 'RIDGE PARK'

Fungsi

Kawasan rekreasi bercirikan 'eco-challenge' terletak di banjaran atau rabung bukit yang mencabar kekentalan minda dan diri selain untuk menikmati pemandangan menarik dari atas bukit.

Hierarki

Di dalam Taman Wilayah, Taman Bandar.

Lokasi : Di bahagian taman terutamanya di kawasan rabung bukit.

Pengguna sasaran : Remaja, Dewasa

Saiz minimum : Tiada had

Ciri-Ciri

Ciri-ciri Tapak

- Mempunyai topografi tanah tinggi dan beralun.
- Pembangunan adalah bersesuaian dengan ciri topografi struktur hutan semulajadi dengan meminimumkan pengubahan rupabumi asal.
- Kawasan pemuliharaan semulajadi yang terbuka kepada orang ramai terutama golongan yang berminat dengan aktiviti-aktiviti lasak dan mencabar (eco-challenge) terutamanya remaja.

Ciri-ciri Pengguna

- Kawasan bercerun tinggi – 'roping' dan memanjat bukit (*mountain climbing*).
- Kawasan bercerun sederhana dan rendah – 'hiking', sukan basikal lasak dan memanjat tembok (*wall climbing*).

Cadangan Komponen

- Pusat pentadbiran dan pengurusan
- Pusat latihan aktiviti sukan lasak
- Pasukan kawalan keselamatan
- Kawasan berkelah
- Kawasan riadah
- Kawasan berkhemah
- Kolam takungan (*reservoir*)
- Tempat meletak kenderaan

Cadangan Elemen

- Mercutanda
- Tembok memanjat
- Peralatan sukan lasak
- Jambatan gantung
- Laluan pejalan kaki
- Laluan sukan basikal lasak
- Laluan jogging
- Wakaf / gazebo
- Menara pandang
- Kafe / gerai makan
- Telefon awam
- Tong sampah
- Tandas awam

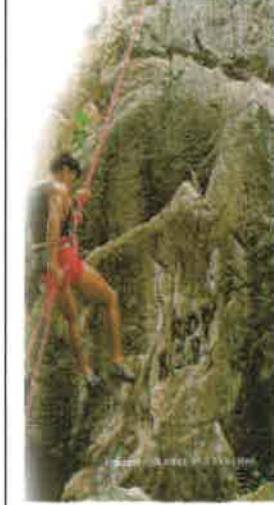
Remaja Lebih Gemar Kepada Aktiviti Sebegini.

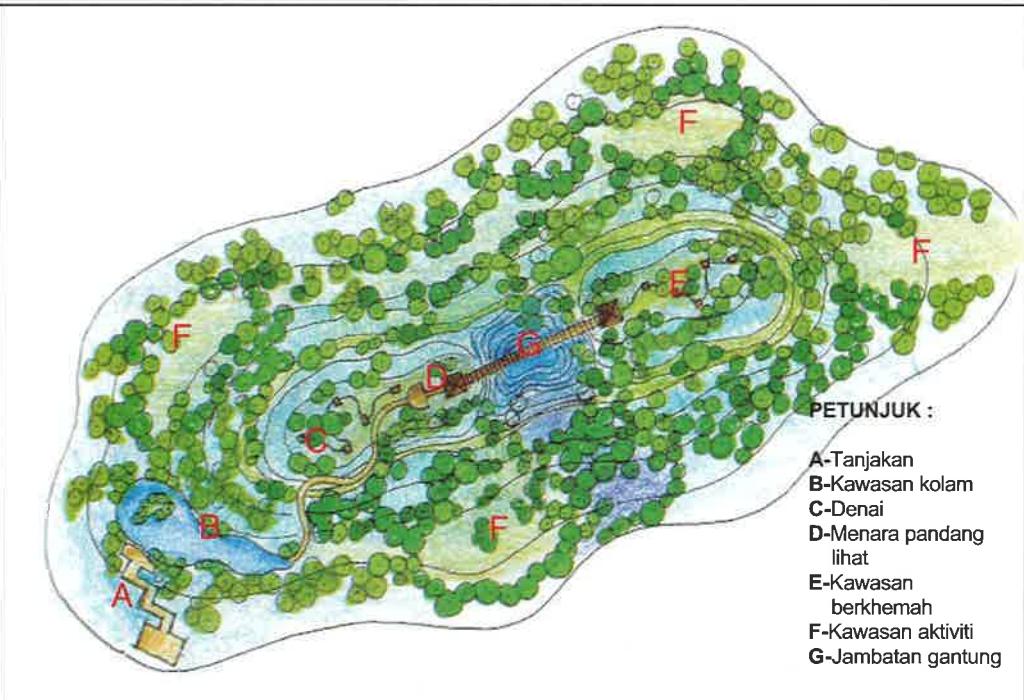
Meredah Hutan Belukar.

Melihat Pemandangan dari Jambatan Gantung.

Menyediakan Pelbagai Aktiviti Lasak dan Mencabar.

*Gambarajah : Contoh 'Ridge Park'
di Taman Wilayah.*

Landskap Semulajadi Kawasan Hutan dan Bukit.

Salah Satu Aktiviti yang Boleh Dijalankan di 'Ridge Park' iaitu Berbasikal.

*Denai Disediakan sebagai
Kemudahan Laluan Kepada
Pengguna.*

Garis Panduan Susun Atur

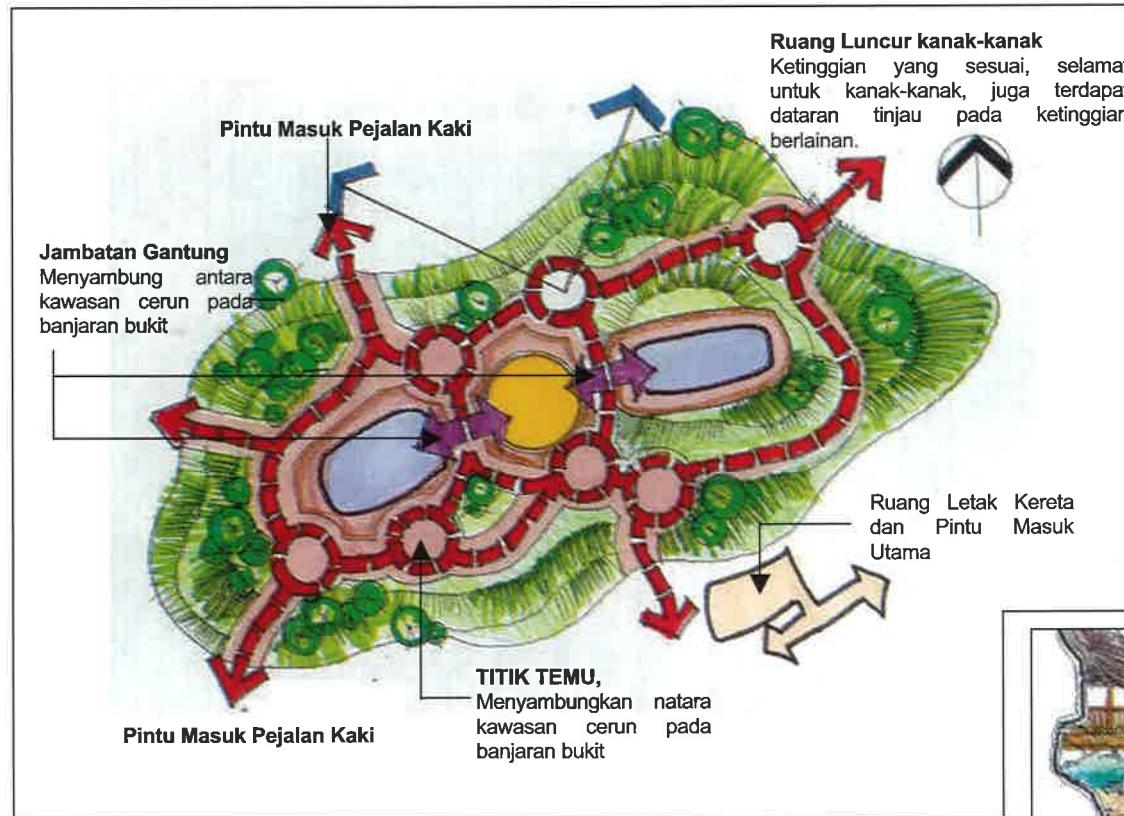
- Lokasi di banjaran atau di rabung bukit.
- Pembangunan yang mesra alam iaitu tidak merosakkan alam semulajadi.
- Memelihara keindahan alam semulajadi dengan mengekalkan habitat.

Garis Panduan Reka Bentuk

- Reka bentuk komponen hendaklah tahan lasak dan menjamin keselamatan pengguna.
- Landskap kejur yang menggunakan bahan-bahan semulajadi seperti kayu.

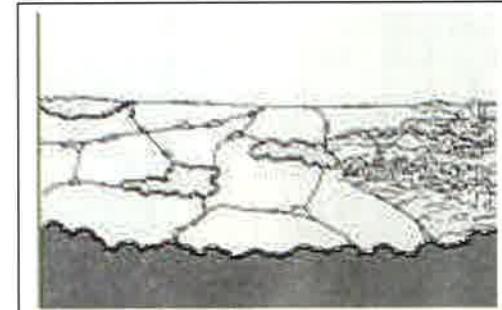
Garis Panduan Landskap

- Landskap hutan semulajadi.

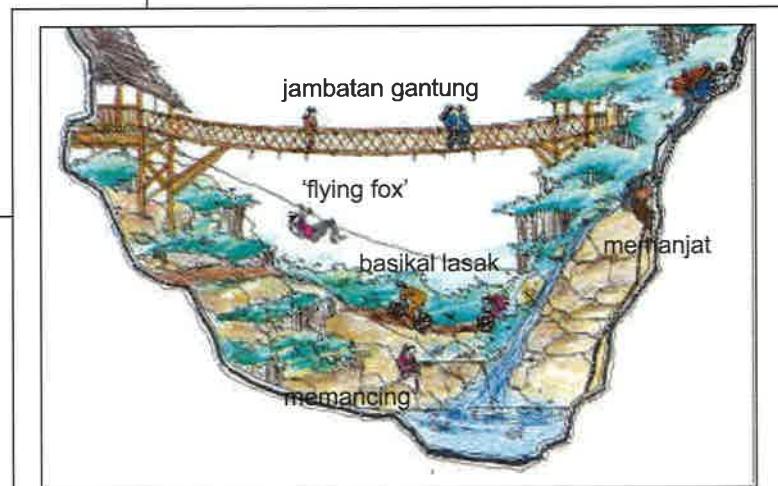

Rajah : Komponen Utama di dalam 'Ridge Park'.

Pusat pentadbiran	= 5 %
Pusat latihan	= 10 %
Kawasan berkelah	= 15 %
Kawasan aktiviti lasak	= 40 %
Kawasan berkhemah	= 10 %
Kolam takungan	= 10 %

Contoh Pemandangan dari Menara Tinjau.

Keratan Rentas Kawasan Aktiviti Utama di Ridge Park.

7.1.4 ‘TELEMATCH GARDEN’

Fungsi

Sebuah taman yang menyediakan peralatan dan gelanggang bagi sukan bermasyarakat yang disediakan bagi tujuan penganjuran sukan-sukan masyarakat setempat untuk mempereratkan silaturrahim.

Hierarki

Lokasi :	Dalam Taman Bandar, Taman Tempatan
Pengguna :	Semua golongan
Saiz minimum :	0.2 hektar (0.5 ekar)

Cadangan Komponen

- Padang berumput.
- Peralatan sukan dan gelanggang.
- Kemudahan tetamu seperti tempat duduk dan gerai jualan.
- Tandas dan tempat salin pakaian pemain.
- Surau
- Pentas hadiah.
- Bangunan pentadbiran.

Cadangan Elemen

- Elemen landscap lembut
- Tempat letak kereta
- Perabot jalan.
- Kemudahan asas seperti air dan elektrik.

Permainan Bola Jaring.

Ciri-Ciri

Ciri-Ciri Tapak

- Memilih kawasan yang rata dan lapang.
- Perlu mempunyai tempat letak kereta terutamanya untuk tujuan penyelenggaraan.
- Mewujudkan persekitaran yang harmoni, di samping melakukan aktiviti rekreasi.

Ciri-ciri Pengguna

- Taman ini menyediakan ruang untuk aktiviti sukaneka secara terbuka bagi semua lapisan masyarakat untuk memupuk semangat kekeluargaan atau silaturrahim di kalangan peserta.
- Peralatan sukan disediakan oleh pihak pengurusan taman agar pengguna boleh menggunakan bila-bila masa.

Garis Panduan:

Garis Panduan Susun Atur

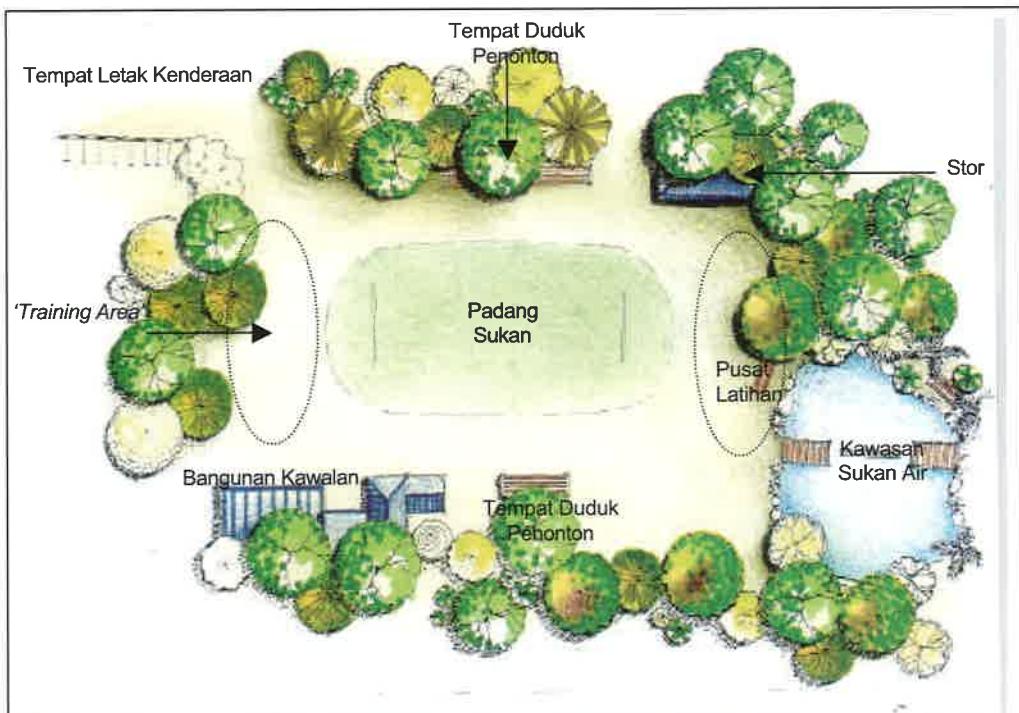
- Konsep arena di mana dataran dikelilingi oleh galeri berteres dan khemah.

Garis Panduan Reka Bentuk

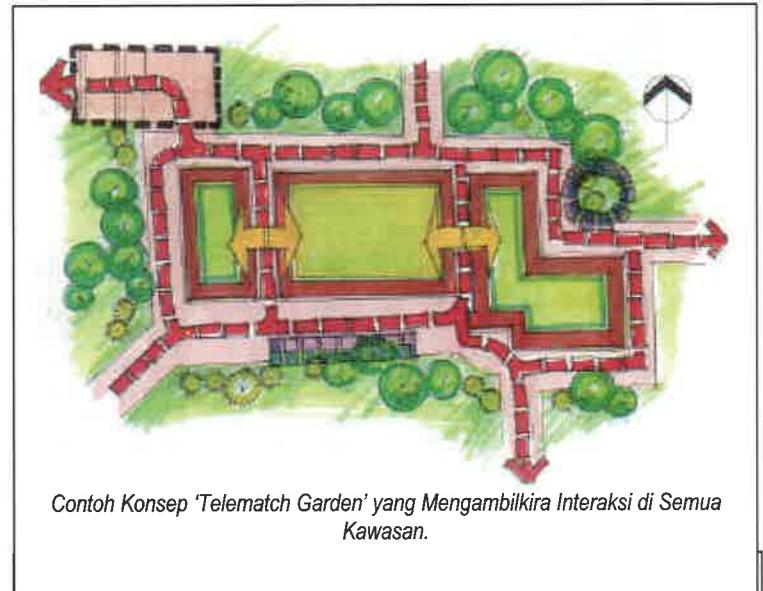
- Kawasan berumput dan lapang
- Kawasan yang rata dan bertingkat

Garis Panduan Lanskap

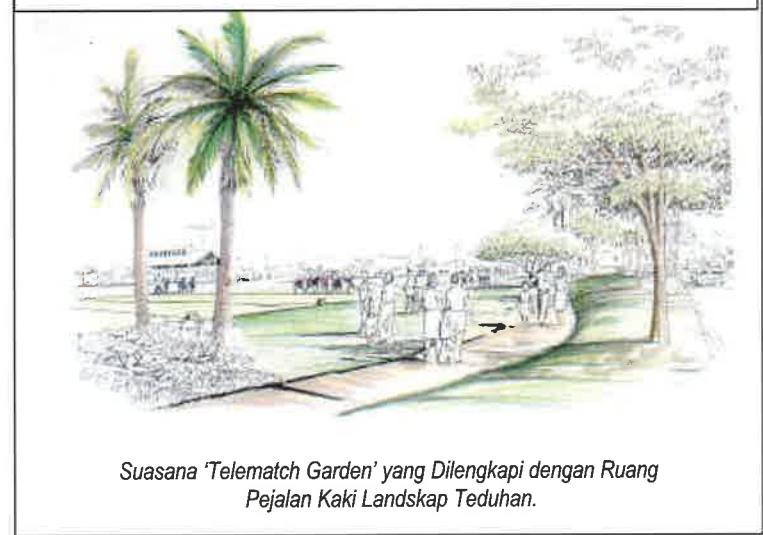
- Reka bentuk secara formal dengan pokok-pokok deretan dan berumput.

'Telematch Garden' Hendaklah Menyediakan Pelbagai Aktiviti Sukan Kepada Pengguna.

Contoh Konsep 'Telematch Garden' yang Mengambilka Interaksi di Semua Kawasan.

Suasana 'Telematch Garden' yang Dilengkapi dengan Ruang Pejalan Kaki Lanskap Teduhan.

7.1.5 ‘PITCH AND PUTT’

Fungsi

Padang golf mini awam untuk mengembangkan bakat bermain golf dan sebagai latihan intensif untuk memahirkan diri ke tahap par 3.

Hierarki

Di dalam Taman Wilayah, Taman Bandar dan Taman Tempatan.

- Lokasi : Di mana-mana bahagian taman yang sesuai.
Pengguna sasaran : Remaja, dewasa
Saiz minimum : 12.14 hektar (30 ekar)

Ciri-Ciri

Ciri-Ciri Tapak

- Topografi yang rata dan beralun.
- Dilengkapi dengan elemen badan air seperti tasik dan sungai.
- Konsep pembangunan ala resort yang menempatkan rumah kelab dan kemudahan penginapan terutamanya di dalam kawasan taman wilayah.

Ciri-Ciri Pengguna

- Terbuka kepada orang ramai yang gemar bermain golf dan para pelajar.
- Sebagai tempat latihan kepada pengguna baru yang ingin mencuba dan berminat untuk mengasah bakat bermain golf.
- Penyediaan kawasan ‘pitch and putt’ yang pelbagai arah dan halangan dengan tujuan mempelajari teknik bermain golf yang betul

Cadangan Komponen

- Rumah kelab
- ‘Fair way’
- Zon penampang
- ‘Putting green’ untuk latihan

Taman Berkonsepkan Mini Golf.

Cadangan Elemen

- Wakaf/kiosk
- Pergola
- Kerusi taman
- Kawasan berpasir
- Kawasan halangan semak
- Kawasan berair
- Laluan pejalan kaki

Salah Satu Tempat Latihan Bermain Golf.

Garis Panduan

Garis Panduan Susun Atur

- Mempunyai beberapa siri ‘fair way’.
- Mempunyai zon penampang berlandskap selebar 6 meter (20 kaki).
- Penyediaan tempat letak kereta mengikut nisbah keperluan kawasan rekreasi awam.

Garis Panduan Reka Bentuk

- Reka bentuk ala resort yang menempatkan mini padang golf.
- Pagar dibina mengikut kesesuaian dan keperluan.

Garis Panduan Landskap

- Landskap padang golf seperti *Archontophoenix alexandrae*, *Jacaranda Filicifolia* dan *Cinnamomum iner*.

Rajah : Komponen Utama Di Dalam 'Pitch and Putt'.

Rumah Kelab	= 10 %
Kawasan berpasir	= 50 %
Kawasan berair	= 20 %
Kawasan halangan semak	= 20 %

Suasana Sekitar 'Pitch and Putt'.

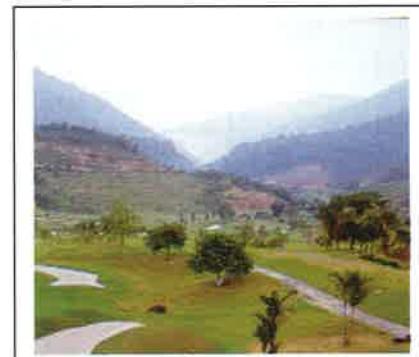
Membuat Latihan Memukul Bola Dengan Cara yang Betul.

Gambarajah : Contoh 'Pitch and Putt' di Taman Bandar

Meningkatkan Kemahiran Bermain Golf ke Tahap Par 3.

Mempunyai Topografi yang Beralun.

7.1.6 'ARTS GARDEN'

Fungsi

Sebuah taman yang mempunyai pemandangan (view) indah serta menyediakan ruang-ruang bagi membolehkan golongan artisan (pelukis dan pembuat arca) untuk berkarya dan mencari ilham.

Hierarki

Di dalam Taman Kejiraninan, Taman Bandaran, Taman Wilayah.

Lokasi : Sesuai diletakkan di Padang Kejiraninan, Padang Permainan.

Pengguna : Semua masyarakat (artis)

Saiz : Meliputi kawasan Arca (*cubic sculpture*), Lukisan (*pavilion*) dan 'amphitheatre' – seluas 700 meter persegi.

Cadangan Komponen

- 'Pavilion'
- 'Tasik/water fountain'
- 'Pavement'
- Ruang pameran
- Ruang forum
- Dataran

Cadangan Elemen

- Pergola
- 'Amphitheatre'
- Bangku
- Mercu tanda
- Arca
- 'Ornament' lantai
- Meja membuat arca
- Kafeteria
- Telefon awam

Ciri-Ciri

Ciri Tapak

- Mempunyai pemandangan yang cantik pada setiap sudut untuk membolehkan artis mempotretkannya pada kanvas.
- Elemen air juga merupakan satu elemen penting dalam tapak sebagai motif lukisan.
- Menyediakan satu tapak yang sunyi bagi membolehkan artis berkarya dengan aman. Sesuai ditempatkan berhampiran Taman Rahsia dan Taman Terapi.

Ciri Pengguna

Ruang membolehkan beberapa aktiviti dilakukan :-

- Untuk pelukis dan pembuat arca berkarya.
- Kawasan tenang juga sesuai untuk penulis-penulis novel dan buku.
- Sesuai juga untuk orang ramai berehat sambil membaca buku di bawah pokok sambil menghayati suasana alam semula jadi.
- Elemen air, ruang kerja (berkarya) dan ruang rehat (riadah) bertujuan untuk mempromosi serta memperkenalkan seni kepada masyarakat.

Pavilion boleh digunakan sebagai:

- Galeri seni
- Ruang pameran
- Dewan berkumpul
- Forum perbincangan

Garis Panduan Susun Atur

- Diletak di kawasan yang jauh dari bunyi bising kilang dan kesesakan lalu lintas.
- Ruang letak kereta sendiri tidak dimestikan tetapi berhampiran dengan tempat letak kereta bagi bangunan berhampiran.

Garis Panduan Reka Bentuk

- Ruang berkarya secara individu dapat disusun secara berkelompok.
- Ruang pameran pula disusun secara tertumpu.

Garis Panduan Landskap

- Penggunaan elemen air sebagai fokus bagi menimbulkan ilham artis.
- Amphiteater untuk artis membuat 'sketches'.

Kepelbagaiannya Arca yang Unik.

Menunjukkan Kreativiti Pengunjung.

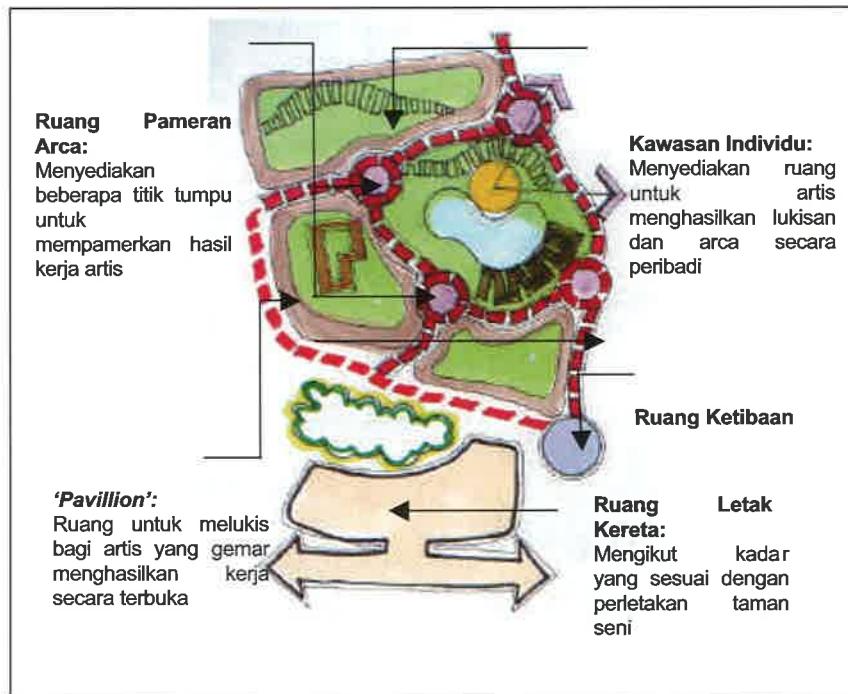
Landscape Bunga-Bunga yang Menarik.

Arca Sebagai Landskap Kejur di Kawasan Taman.

Antara Lukisan yang Dapat Dihasilkan.

Rajah : Komponen Utama Di Dalam 'Arts Garden'

'Ampitheatre' = 20 %

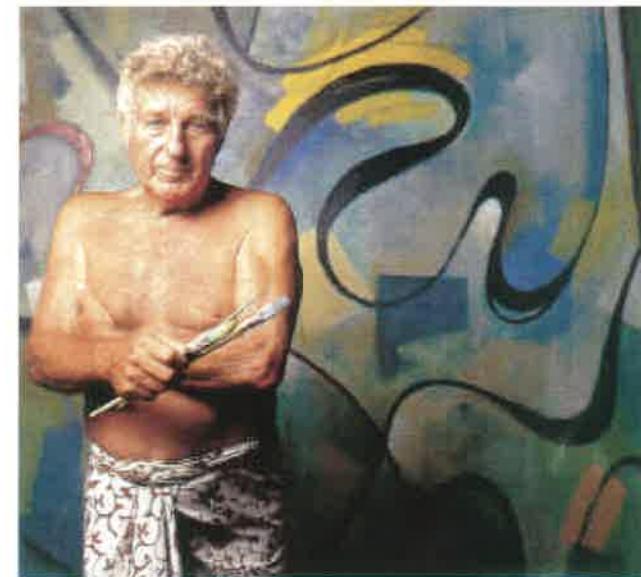
Ruang Individu = 50 %

Ruang Pameran = 20 %

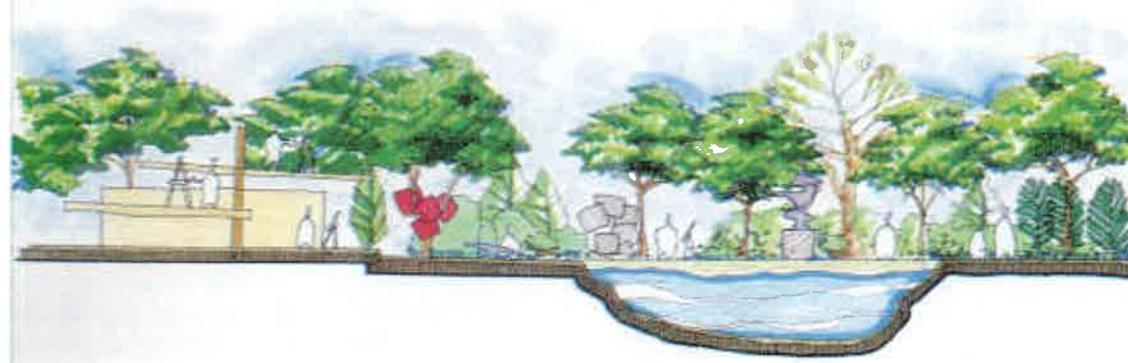
PETUNJUK:

- A** 'Pavillion'
- B** 'Amphitheatre'
- C** Tasik
- D** Ruang Individu
- E** Ornamentasi
- F** Pergola
- G** Arca kiub

Pelukis dan Hasil Kerja Lukisan Abstrak Pada Kanvas yang Besar.

Gambarajah : Contoh Taman Seni di Taman Bandar

Keratan Rentas Kawasan 'Arts Garden'.

Peralatan Untuk Melukis yang Boleh Disewa Pada Kiosk Sewaan.

7.1.7 ‘SCULPTURE GARDEN’

Fungsi

Kawasan berkonsep taman yang mempamerkan hasil seni arca yang kreatif dan unik sebagai penanda atau imej identiti setempat. Turut berfungsi sebagai pusat pemuliharaan dan pemeliharaan hasil seni arca di samping memperkembangkan seni masyarakat dan menjadi kawasan tarikan pecinta-pecinta seni arca

Hierarki

Di dalam Taman Bandar, Taman Tempatan dan Padang Kejiranan.
Lokasi : Sesuai diletakkan di pintu masuk taman, roundabout.
Pengguna : Dewasa (masyarakat seni)
Saiz minimum : Bergantung kepada fungsi 0.1 hektar (0.25 ekar)

Ciri-Ciri

Ciri-Ciri Tapak

- Hendaklah diletak di kawasan yang menjadi tumpuan atau mudah dilihat.
- Menyediakan taman arca terbuka yang bersifat kekal.
- Menekankan tema yang mungkin berubah-ubah dalam beberapa tempoh tertentu.
- Kawasan pemeliharaan dan pemuliharaan hasil seni arca-arca lama yang bernilai.

Ciri-ciri Pengguna

- Terbuka untuk awam terutama golongan yang berminat dengan hasil seni kreatif.
- Berfungsi sebagai kawasan rekreasi golongan anak seni.
- Tempat mencungkil dan mengasah bakat-bakat baru. Mencurahkan perasaan dan fantasi melalui hasil seni arca .
- Setiap artis disediakan ruang untuk mempamerkan hasil kreativiti seni masing-masing.

Cadangan Komponen

- Pusat pentadbiran dan informasi
- ‘Artscape’ dan dataran
- Ruang pameran terbuka
- Ruang pameran bertutup
- Kawasan terbuka (*open space*)
- Kawasan hutan kecil
- Sudut artis
- Pusat pembelajaran
- Tempat meletak kenderaan
- Perpustakaan terbuka

Cadangan Elemen

- Mercu tanda
- Petunjuk arah
- Papan maklumat
- Laluan berbasikal
- Kafe / gerai makan
- Laluan pejalan kaki
- Elemen air
- Telefon awam
- Dewan seni bina
- Tandas awam

Kepelbagaiannya Arca Kreatif,
Unik dan Menarik.

Garis Panduan Susun Atur

- Lokasi di kawasan kompleks dan bangunan pejabat sebagai mercutanda.
- Kedudukannya di kawasan bulatan jalan (*roundabout*) sebagai pengenalan jalan.

Garis Panduan Reka Bentuk

- Reka bentuk yang menunjukkan imej sesuatu kawasan tersebut.

Garis Panduan Landskap

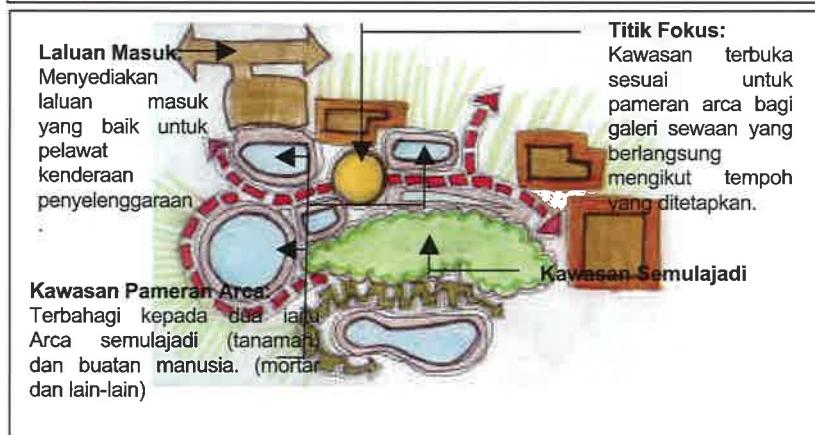
- Arca juga adalah sebahagian dari landskap, iaitu dengan pokok yang telah dibentuk menjadi arca.
- Landskap yang kemas dan teratur.
- Tanaman berpasu sahaja.

PETUNJUK :-

- A- Tempat letak kereta
- B- Pusat pengurusan dan informasi
- C- Kawasan terbuka
- D- Kawasan semulajadi
- E- Kawasan tasik
- F- Kawasan taman formal
- G- Ruang pameran bertutup
- H- Arca yang dipamerkan

Tempat letak kereta	= 10 %
Pusat pengurusan	= 10 %
Kawasan terbuka	= 20 %
Kawasan semulajadi	= 20 %
Kawasan Taman Formal	= 10 %
Ruang pameran tertutup	= 10 %

Rajah : Komponen Utama di dalam 'Sculpture Garden'.

Pembinaan Arca-Arca di 'Sculpture Garden' Perluah Sesuai Dengan Reka Bentuk Elemen Landskap di Taman Tersebut.

7.1.8 ‘AEROBIC SQUARE’

Fungsi

Sebuah dataran atau gelanggang luas yang terbuka untuk tujuan aktiviti senaman dan aerobik berkumpulan. Dilengkapi dengan kemudahan pentas dan audio visual dan mempunyai pelbagai ruang untuk berehat seperti bangku berteres, astaka dan wakaf.

Hierarki

Di dalam Taman Bandar, Taman Tempatan, Padang Kejiranan, Padang Permainan
Lokasi : Di bahagian pintu masuk taman atau tempat tumpuan umum.
Pengguna sasaran : Remaja dan dewasa terutamanya wanita.
Saiz minimum : 0.20 hektar (0.5 ekar)

Cadangan Komponen

- Dataran tengah
- Lingkaran dataran
- Padang terbuka
- Tempat letak kereta

Aktiviti Utama di Taman Aerobik.

Cadangan Elemen

- Pentas
- Wakaf
- Bangku
- Kiosk
- Lampu
- Laluan pejalan kaki
- Tandas awam/bilik persalinan

Aktiviti Lain yang Boleh Dijalankan Di Sini.

Ciri-Ciri

Ciri-Ciri Tapak

- Mempunyai topografi yang rata atau sedikit beralun.
- Hendaklah mengambil kira orientasi pancaran matahari ke ruang dataran terbuka.
- Dataran terbuka sebagai pintu masuk atau pusat ketibaan pengunjung ke taman.

Ciri-Ciri Pengguna

- Ruang terbuka untuk kegunaan orang ramai sebagai aktiviti riadah ringan dan berirama iaitu senamrobik.
- Kegunaan ruang ini boleh dipelbagaikan untuk silat, tai-chi, tae-kwan-do, karate, melukis dan aktiviti berkumpulan lain.

Garis Panduan Susun Atur

- Berdekatan dengan “par course”.
- Sesuai diletakkan di bahagian hadapan iaitu pintu masuk ke taman untuk kemudahan pengguna.
- Penyediaan medan tempat letak kereta sebagai persediaan aktiviti besar dan kemudahan pengangkutan barang-barang.
- Di lingkaran dataran diletakkan kiosk menunggu dan bangku teres.

Garis Panduan Reka Bentuk

- Penggunaan teres untuk membezakan antara dataran dan lingkaran dataran.
- Kemudahan tempat menunggu dilengkapi dengan kerusi, lampu dan kiosk.

Garis Panduan Landskap

- Di lingkaran dataran mempunyai banyak pokok-pokok teduhan.

Gambarajah : Contoh 'Aerobic Square' yang Terletak di Taman Bandaran.

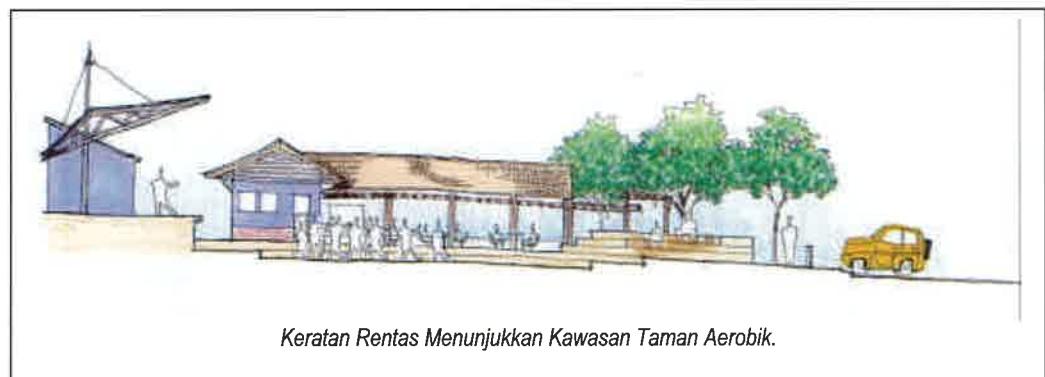

Kemudahan 'Par Course' yang Diletakkan Bersebelahan Dengan Taman Aerobik.

PETUNJUK :-

- A** - Pentas
- B** - Kiosk makanan
- C** - Dataran/Padang terbuka
- D** - Tempat letak kereta

Dataran Berturap	= 50 %
Padang Terbuka	= 40 %
Tempat Letak Kereta	= 10 %

Keratan Rentas Menunjukkan Kawasan Taman Aerobik.

7.1.9 'HOBBY GARDEN'

Fungsi

Sebuah taman yang menyediakan kemudahan dan kawasan bagi penggemar permainan elektronik dan kawasan lapang bagi pelbagai aktiviti bebas.

Kapal Terbang
Kawalan Jauh

Hierarki

Di dalam Taman Tempatan, dan Taman Kejiranan, Taman Wilayah Lokasi : Sesuai dibina secara tunggal berhampiran padang permainan.

Pengguna : Remaja, dan dewasa.
Anggaran saiz: Tiada had.

Cadangan Komponen

- Litar kereta kawalan jauh
- Padang terbuka
- Kawasan bercerun
- Gelanggang 'skateboard'

Sukan Papan Luncur Semakin
Digemari Remaja, Wajar Diberi
Perhatian untuk Dibina Taman
Bagi Mengelak dari Berlaku
Kemalangan Akibat dari Kegiatan
Sukan di Kawasan yang
Merbahaya.

Cadangan Elemen

- Wakaf
- Bangku taman
- Tempat duduk berbumbung
- Kiosk
- Pergola
- Laluan pejalan kaki

Ciri Tapak:

- Penggunaan bentuk muka bumi semulajadi sebagai aset utama memupuk hobi.
- Penyediaan litar kereta kawalan jauh bagi pengunjung yang gemar bermain kereta dan kapal terbang alat kawalan jauh.

Ciri Pengguna:

- Terbuka kepada orang ramai untuk aktiviti secara individu, berkumpulan/keluarga, kumpulan dan persatuan, serta aktiviti Rakan Muda.
- Taman hobi menyediakan pelbagai jenis sukan hobi antaranya, sukan papan luncur, kasut beroda, kereta kawalan jauh, 'motorcross', pacuan 4-roda, BMX, 'go-cart', bola sepak jalanan (*street soccer*) dan bola keranjang jalanan (*street ball*) dan sukan rakyat sebagai sukan hobi sampingan.
- Padang terbuka boleh dijadikan kawasan pertandingan sukan rakyat, layang-layang serta gasing.
- Kawasan berbukit sebagai tempat meninjau kawasan persekitaran sama ada pada waktu siang atau melihat bintang pada waktu malam.

Garis Panduan Susun Atur

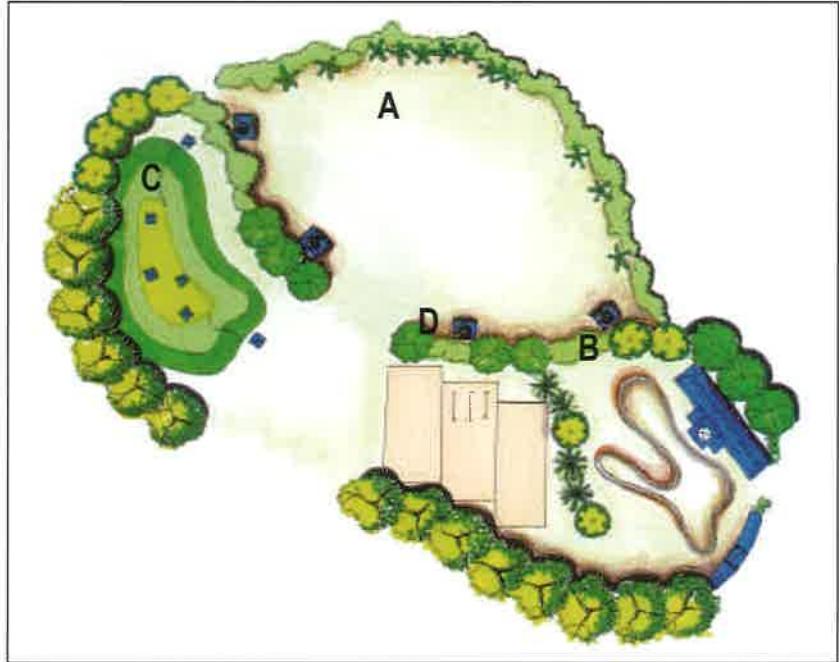
- Mempunyai kawasan letak kereta sendiri yang berhampiran dengan taman.
- Boleh diletakkan berdekatan dengan taman aerobik dan taman "par course".
- Kedua-dua sukan kawalan jauh (kapal terbang dan kereta) diletakkan berhampiran.

Garis Panduan Reka Bentuk

- Bagi sukan 'skateboard' disediakan gelanggang dengan komponen gelanggang seperti 'ramp', pepaip luncur, 'fun box', dan lain-lain.
- Sukan kawalan jauh menyediakan ruang litar untuk kereta kawalan jauh, dan padang lapang untuk kapal terbang kawalan jauh.

Garis Panduan Landskap

- Pokok-pokok besar sebagai 'buffer' untuk membezakan ruang taman, iaitu had permainan kapal terbang kawalan jauh dibenarkan.
- Pokok-pokok landskap di sekitar taman bersifat kemas dan ringkas.

Gambarajah : Contoh 'Hobby Garden' yang Terletak di Taman Bandaran.

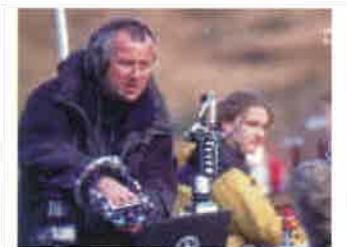
Landskap di 'Hobby Garden'

Ruang Berumput Terbuka sebagai Elemen Utama di 'Hobby Garden'

PETUNJUK :-

- A- Padang terbuka (kapal terbang kawalan jauh) = 40 %
- B- Litar kereta kawalan jauh = 20 %
- C- Kawasan bercerun/landskap = 20 %
- D- Aktiviti lasak (skateboard) = 20 %

Permainan Alat Kawalan Jauh Sangat Digemari oleh Golongan Dewasa.

Gambarajah : Komponen Utama Di Dalam 'Hobby Garden'

7.1.10 ‘SECRET GARDEN’

Fungsi

Taman rahsia yang bersifat terpencil untuk tujuan menghilangkan diri daripada dunia luar bagi tujuan bersantai sambil menghayati keindahan taman iaitu pada haruman bunga-bunga, bunyi desiran air dan kicauan burung.

Hierarki

Di dalam Padang Kejiranan, Taman Bandar, dan Taman Tempatan

Lokasi : Sesuai dibina dalam Hutan Bandar.

Pengguna sasaran : Sesuai bagi semua golongan, terutama golongan pekerja untuk tujuan bersantai, menghilangkan ketegangan.

Anggaran Saiz : 1000 meter persegi

Cadangan Komponen

- Taman bunga
- Kolam air
- Ruang meditasi

Landskap Unik.

Cadangan Elemen

- Buaian
- Rumah hijau
- Denai pejalan kaki
- Air pancur
- Gazebo
- Pergola
- Bangku
- Air terjun mini
- Pintu gerbang
- Arca
- Ornamentasi

Latar Belakang Taman Rahsia

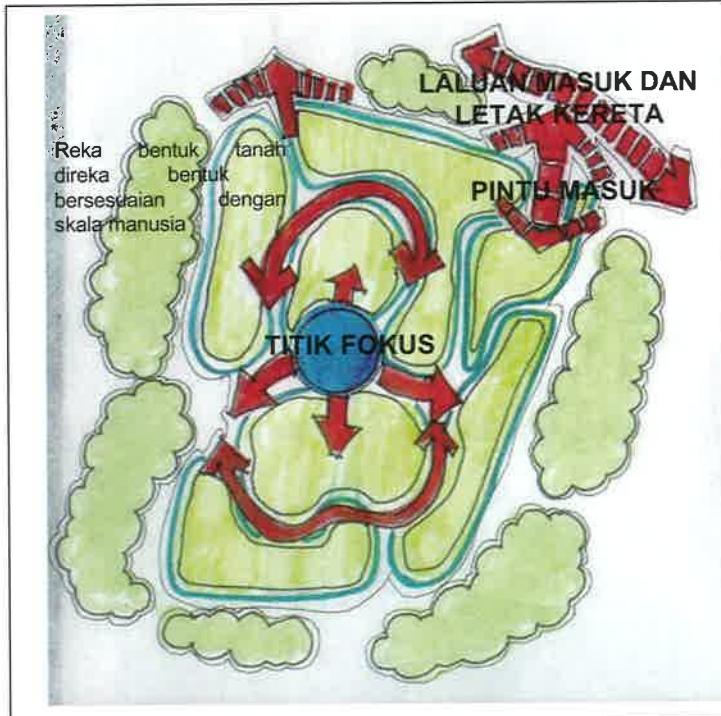
Pada zaman dahulu taman rahsia atau taman larangan dibina di dalam kawasan istana dan yang berhak hanya pada golongan raja/ pemerintah, permaisuri dan puteri-puterinya. Konsep taman habitat flora dan fauna di dalam taman adalah konsep perancangan yang sesuai pada taman rahsia di zaman sekarang.

Taman yang istimewa ini dapat diadaptasi dari taman larangan dengan mengambil ciri berikut:

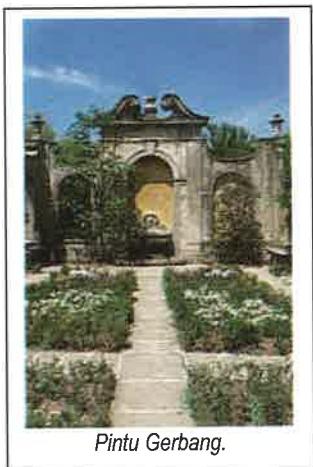
- Antaranya adalah dengan membina taman yang dipenuhi dengan bunga-bunga, serta teduhan pokok yang rendang untuk mewujudkan suasana sejuk dan nyaman.
- Buaian yang indah dilingkari pokok menjalar untuk kesan yang lebih dramatik.
- Elemen air sama ada air pancur atau air terjun mini yang menyegarkan.
- Elemen penarik pada pintu masuk seperti gerbang pepohon yang menjalar.
- Arca-arca yang tidak keterlaluan, dan yang bersesuaian dengan imej negara.

Kepelbagaiannya Jenis Landskap Bunga-Bungaan.

Gambarajah Konsep Bagi Taman Rahsia yang Terletak di Taman Bandaran.

Pintu Gerbang.

Antara Serangga yang Terdapat dalam Taman Ini.

Ciri-Ciri Tapak:

- Mengelakkan kawasan semulajadi sebagai habitat haiwan dan tumbuhan.
- Mempunyai daya penarik sebagai teraju utama taman iaitu elemen air, seperti kolam semulajadi yang dipenuhi dengan pokok kiambang dan teratai.
- Taman dipenuhi dengan pokok-pokok renek yang dapat menutup pandangan pelawat dari bahagian lain taman untuk memberi kesan tanda tanya (*sence of surprise*) yang meningkatkan perasaan gairah dan ingin tahu.

Ciri Pengguna:

- Sesuai untuk penggemar burung dan penyelidik untuk menyelidik aktiviti haiwan kecil (burung dan serangga) di habitat mereka.
- Membolehkan pengunjung memaksimumkan penggunaan keseluruhan kawasan taman dengan mereka bentuk taman yang menarik supaya pengunjung menjelajah untuk melihat burung, rama-rama, serangga dan lain-lain.
- Juga menjadikan tempat-tempat yang aman dan cantik sebagai ruang meditasi dan terapi mental.
- Bagi penggemar fotografi, kawasan taman sangat sesuai untuk dibingkaikan sebagai gambar fotografi mereka.

Pokok Bunga Semulajadi Menghiasi Taman Rahsia.

Kolam Bunga Teratai Bagi Habitat Ikan.

Gambarajah : Komponen Utama Di Dalam 'Secret Garden'.

PETUNJUK:

- A - Laluan Masuk = 20 %
- B - Rumah Hijau = 20 %
- C - Tasik = 20 %
- D - Pergola
- E - Wakaf
- F - Ruang individu = 40 %
- G - Arca

Garis Panduan Susun Atur

- Jauh dari kawasan sesak dan bising untuk mengekalkan kesemulajadian taman rahsia sebagai taman habitat flora dan fauna.
- Tempat letak kereta yang berhampiran.

Garis Panduan Reka Bentuk

- Membina habitat flora dan fauna mengikut kesesuaian habitat asal seperti di kawasan bukit, lembah sungai, atau kawasan berpaya.
- Menyediakan denai sebagai jalan untuk pengunjung menjelajah sekitar taman rahsia.

Garis Panduan Landskap

- Tanaman yang sesuai di kawasan asal flora dan fauna untuk memastikan taman sesuai didiami oleh fauna alam semula jadi.
- Pokok-pokok bunga yang harum menyegarkan suasana taman.
- Untuk memberi kesan semangat pada taman, elemen landskap seperti kabut air dapat memberi kesan dramatik pada taman.

Kabut Air Pada Taman Rahsia

Gambaran Keratan Rentas Kawasan 'Secret Garden'.

7.1.11 ‘EDU PARK’

Fungsi

Satu komponen dalam taman berhierarki dan taman-taman berunsurkan sumber yang direka bentuk untuk tujuan pendidikan, pengetahuan dan pengembangan minda di samping menjadi kawasan rekreasi kepada masyarakat setempat.

Suasana semulajadi berdasarkan sumber di kawasan ‘Edu Park’

Hierarki

Di dalam Taman Wilayah, Taman Bandar, Taman Tempatan, Padang Kejiran, Padang Permainan dan ‘Tod Lot’.

Lokasi	: Di mana-mana bahagian dalam taman. Lebih baik diletakkan dalam kawasan komponen aktiviti pasif.
Pengguna sasaran	: Kanak-kanak, remaja dan dewasa.
Anggaran Saiz Minimum	: 0.101 hektar (0.25 ekar)

Ciri-Ciri

Ciri-ciri Tapak

- Mempunyai topografi yang pelbagai dengan komponen utama badan air, tanah lapang, tanah tinggi dan habitat semulajadi.
- Boleh diletakkan di dalam satu kawasan khusus, secara menyeluruh, secara berselerak atau semuanya bercirikan pendidikan.
- Setiap hierarki taman mempunyai ciri-ciri pembelajaran yang berbeza.
- Dalam konteks taman wilayah ianya merupakan kawasan yang mempunyai sumber alam yang menarik dan untuk tujuan penyelidikan (*R & D*).
- Taman ini dapat menguji ketangkasan IQ pengguna.
- Memperkenalkan komponen dan elemen bahan-bahan landskap dengan meletakkan tanda nama.

Ciri-ciri Pengguna

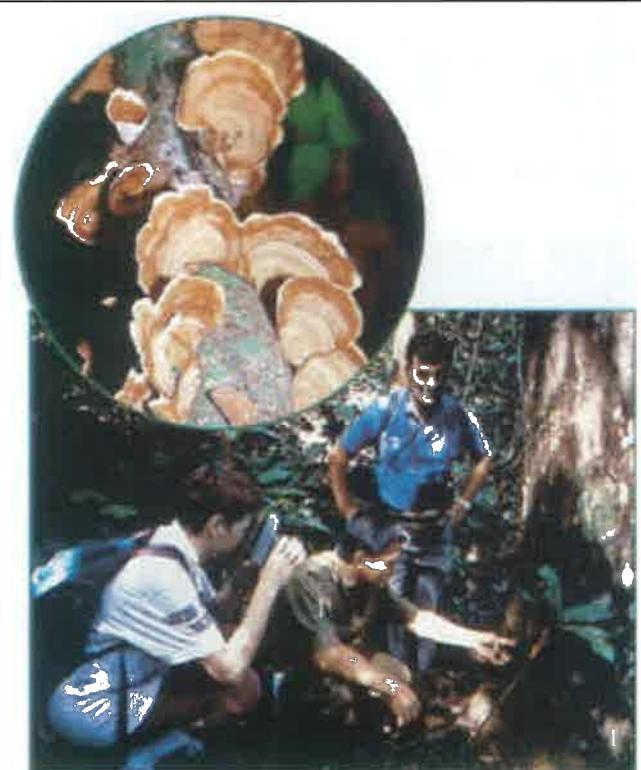
- Terbuka kepada semua golongan dan peringkat umur.
- Cuba memberi sebanyak mungkin pengetahuan dan pendidikan kepada pengunjung secara tidak langsung sambil beriadah dan rekreasi.
- Menekankan kepentingan flora and fauna dalam kehidupan sehari-hari dan keperluan masa hadapan kepada orang ramai.
- Memberi pendedahan awal tentang alam semulajadi serta sains dan teknologi kepada semua golongan dan peringkat usia.

Hierarki Taman	Cadangan Komponen	Cadangan Elemen	Garis Panduan Susun Atur
Taman Wilayah	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pusat penerangan dan informasi ▪ Pusat pentadbiran/pengurusan ▪ Ruang pameran ▪ Dataran terbuka ▪ Hutan semulajadi ▪ Kawasan berkelah ▪ Tempat meletak kenderaan 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Set alat permainan bersepadu ▪ Laluan joging ▪ Kiosk ▪ Kolam / tasik ▪ Laluan pejalan kaki ▪ Laluan basikal ▪ Mercu tanda ▪ Tandas awam ▪ Tong sampah 	<p>Garis Panduan Reka Bentuk</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Integrasi pelbagai komponen dengan reka bentuk kreatif yang dapat membina minda dan kecekapan pengguna. ▪ Setiap komponen diberi tanda nama untuk memperkenalkan kepada orang ramai. ▪ Elemen reka bentuk hendaklah dibuat simbol atau papan tanda yang kreatif dan sesuai dengan alam sekitar seperti bangku di Taman Wilayah dibuat menggunakan kayu manakala di Taman Bandar menggunakan besi. <p>Garis Panduan Landskap</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bergantung kepada visi dan misi supaya pendekatan landskapnya bersesuaian. Contohnya Taman Wilayah lebih kepada pemeliharaan. ▪ Pokok-pokok dikekalkan untuk habitat semulajadi. ▪ Pokok 'exotic' boleh diketengahkan. ▪ Pemilihan pokok-pokok khusus yang hanya dikhususkan untuk tujuan pembelajaran sahaja bukan untuk menonjolkan identiti kawasan.
Taman Bandar	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pusat penerangan dan informasi ▪ Ruang pameran ▪ Dataran terbuka ▪ Kawasan berkelah ▪ Tempat meletak kenderaan 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Set alat permainan bersepadu ▪ Laluan joging ▪ Kiosk ▪ Kolam / tasik ▪ Laluan pejalan kaki ▪ Laluan basikal ▪ Mercu tanda ▪ Tandas awam ▪ Tong sampah 	
Taman Tempatan	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pusat penerangan dan informasi ▪ Kawasan permainan kanak-kanak ▪ Kawasan berkelah ▪ Gelanggang permainan ▪ Tempat meletak kenderaan 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Set alat permainan bersepadu ▪ Laluan joging ▪ Kiosk ▪ Kolam / tasik ▪ Laluan pejalan kaki ▪ Laluan basikal ▪ Mercu tanda ▪ Tandas awam ▪ Tong sampah 	
Padang Kejiranan	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kawasan permainan kanak-kanak ▪ Gelanggang permainan ▪ Tempat meletak kenderaan 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Set alat permainan bersepadu ▪ Tong sampah ▪ Laluan pejalan kaki ▪ Laluan joging 	

Padang Permainan	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kawasan permainan kanak-kanak ▪ Gelanggang permainan 'Adventure ground' ▪ Tempat meletak kenderaan 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Set alat permainan bersepodu ▪ Tong sampah ▪ Laluan pejalan kaki
'Tod Lot'	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kawasan permainan kanak-kanak ▪ Kawasan berumput ▪ Kawasan berpasir 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Set alat permainan bersepodu ▪ Tandas awam ▪ Tong sampah ▪ Laluan pejalan kaki

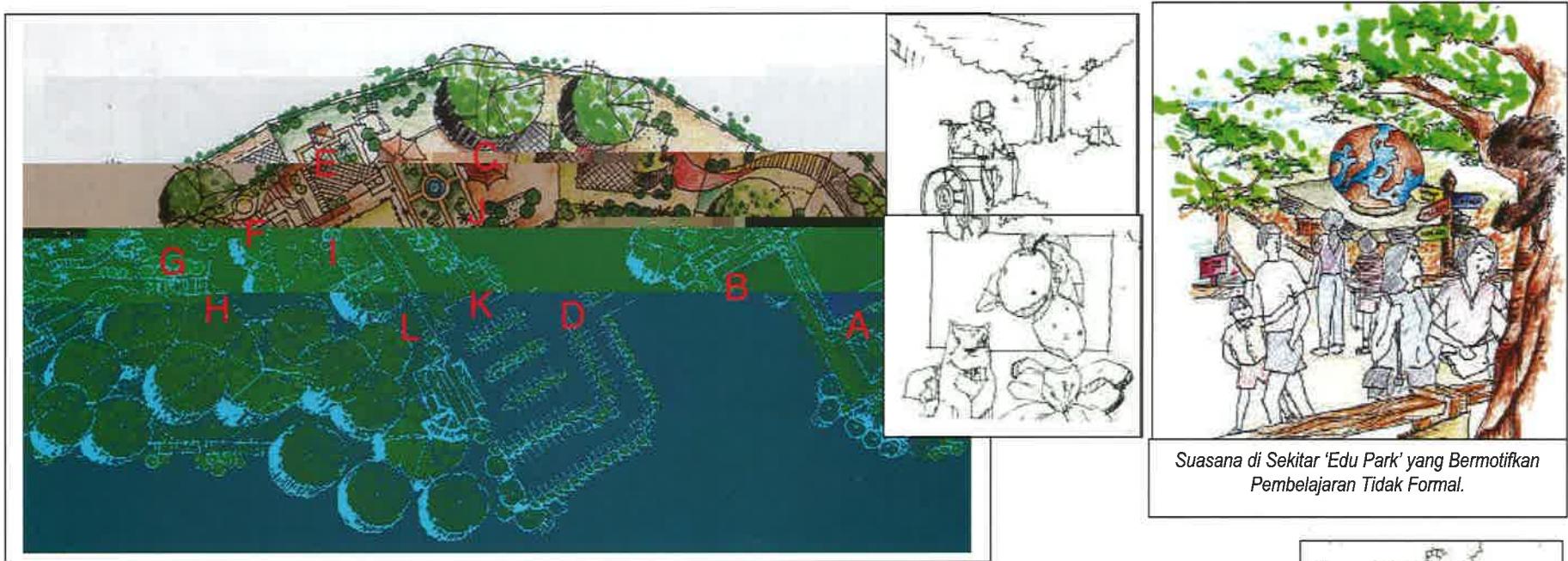
Alat Permainan yang Dapat Membantu Pemikiran Minda Kanak-Kanak.

'Edu Park' Sebagai Kawasan untuk Penyelidikan.

Pembelajaran Tidak Formal Terutamanya Kepada Kanak-Kanak.

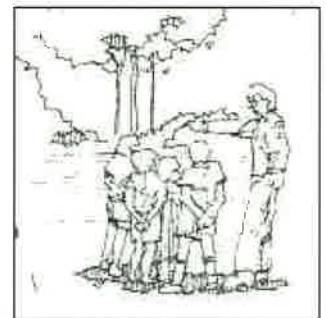
Gambarajah : Contoh 'Edu Park' yang Terletak di Taman Bandaran.

PETUNJUK :-

- A - Tempat letak kereta
- B - Pusat penerangan dan informasi
- C - Pusat sains
- D - Kawasan semulajadi (flora dan fauna)
- E - Taman wangian
- F - Kawasan terbuka
- G - Kolam
- H - Kafeteria
- I - Ruang pameran
- J - Perpustakaan terbuka
- K - Laluan kanopi
- L - Denai

Gambarajah : Komponen Utama di dalam 'Edu Park'.

A - Tempat letak kereta	= 10 %
B - Pusat penerangan dan informasi	= 10 %
C - Pusat sains	= 10 %
D - Kawasan semulajadi (flora dan fauna)	= 20 %
E - Taman wangian	= 10 %
F - Kawasan terbuka	= 10 %
I - Ruang pameran	= 10 %
J - Perpustakaan terbuka	= 5 %

7.1.12 ‘CHILDREN ZOO’

Fungsi

Komponen di dalam taman awam untuk tujuan pembelajaran dan terapi (*theraphy*) dengan binatang peliharaan seperti kucing, arnab, ‘*hamster*’, burung dan lain-lain untuk kanak-kanak berekreasi. Menggalakkan kanak-kanak berinteraksi dengan haiwan untuk mewujudkan sifat-sifat penyayang.

Hierarki

- Lokasi : Dalam Taman Wilayah, Dalam Taman Bandaran, Zoo, Dalam Sekolah
Pengguna : Kanak-kanak dan semua peringkat umur.
Saiz Minimum :0.4 hektar (taman wilayah dan bandar) memerlukan kos penyelenggaraan yang tinggi dan khidmat pakar haiwan), tiada halangan (zoo) dan 93 meter persegi (dalam sekolah).

Cadangan Komponen

- Menyediakan habitat haiwan yang terkawal dan terbuka.
- Kawasan permainan kanak-kanak.
- Kawasan rekreasi dengan haiwan seperti menunggang kuda padi, ‘*ostrich*’ dan keldai.
- Pusat kawalan.
- Tempat letak kereta.
- Bangunan pentadbiran.

Cadangan Elemen

- Elemen-elemen dan alat-alat permainan kanak-kanak.
- Kemudahan awam seperti telefon, elektrik dan air, tempat duduk, tong sampah, papan tanda, tandas, gerai jualan dan sebagainya.
- Aspek-aspek keselamatan.
- Elemen landskap lembut.

Ciri-ciri Tapak

- Mengekalkan topografi semulajadi yang sesuai dengan habitat haiwan. Contohnya kawasan yang mempunyai hutan sedia ada, sungai, kolam, kawasan beralun dan sebagainya.
- Penyelenggaraan hendaklah dilakukan dari masa ke masa untuk memastikan zoo dalam keadaan yang bersih dan terpelihara.

Ciri-ciri Pengguna

- Mempunyai aktiviti untuk menarik penduduk di sesuatu kawasan bandar atau daerah dan juga pengunjung luar.
- Menyediakan aktiviti yang sesuai mengikut peringkat umur.

Garis Panduan Susun Atur

- Menggalakkan konsep berjalan kaki di dalam zoo.
- Lokasi komponen di kawasan yang sesuai seperti kawasan semulajadi. Contohnya, gelanggang menunggang sesuai di kawasan yang rata.
- Menyediakan tempat letak kereta, jalan dan bangsal khusus untuk tujuan penyelenggaraan.

Garis Panduan Reka Bentuk

- Reka bentuk yang sesuai dengan habitat haiwan.
- Menyediakan zon terkawal dan terbuka.
- Hendaklah mengadakan ‘*ampitheater*’ untuk skala yang sesuai.
- Reka bentuk yang membenarkan pengunjung memegang, membelaikan dan memberi makan haiwan peliharaan.

Garis Panduan Landskap

- Penanaman pokok secara semulajadi.
- Pemilihan pokok yang sesuai dengan binatang peliharaan.

Petunjuk:

- A** - Taman burung
- B** - Taman rama-rama
- C** - Akuarium
- D** - Taman rekreatif
- E** - Lot permainan

Bermesra Bersama Haiwan Peliharaan.

Gambarajah : Komponen Utama Di Dalam 'Children Zoo'

Salah Satu Tempat untuk Kanak-Kanak Berlipur Diri Sambil Mengenal Jenis-Jenis Haiwan.

7.1.13 ‘OUTDOOR LIBRARY’

Fungsi

Satu komponen ruang di dalam taman awam atau sebahagian perkarangan perpustakaan atau bangunan yang mempunyai fungsi yang sama untuk menelaah atau membaca dalam suasana taman yang selesa, nyaman dan sunyi. Ianya tidak termasuk dalam konsep taman untuk rujukan seperti arboretum.

Hierarki

Di dalam Taman Bandar dan Taman Tempatan.

Lokasi : Diselerakkan di beberapa bahagian kawasan taman untuk aktiviti pasif.

Pengguna sasaran : Kanak-kanak, remaja dan dewasa.

Saiz Minimum : 0.25 ekar (929 meter persegi) (0.1 hektar)

Suasana Sunyi dan Nyaman Sesuai Untuk Membaca dan Menelaah.

Elemen Badan Air.

Cadangan Komponen

- Pusat pentadbiran
- Pusat maklumat
- Taman bunga
- Tasik

Cadangan Elemen

- Pondok pengawal
- Wakaf
- Bangku taman
- Kiosk/cafe
- Pergola
- Laluan pejalan kaki
- Meja
- Kerusi
- Arca

Ciri-Ciri

Ciri-Ciri Tapak

- Mempunyai topografi yang rata dilengkapi dengan elemen badan air.
- Adaptasi dari keadaan perpustakaan di dalam bangunan tetapi bersifat terbuka di mana keadaan persekitaran boleh memberi keadaan tenteram secara semulajadi.
- Menyediakan kerusi dan meja di kawasan terbuka sebagai tempat menelaah dan membaca.

Ciri-Ciri Pengguna

- Terbuka kepada pelbagai peringkat umur bertujuan menambah ilmu pengetahuan dan mencari ilham.
- Menggalakkan para pelajar lebih mudah berbincang dengan lebih berkesan.
- Pembinaannya boleh digabungkan dengan perpustakaan awam, taman awam atau tempat-tempat bersejarah.
- Menyediakan kronologi ‘wall’, bahan sejarah dan artifak seperti meriam, dan sebagainya di sekitar kawasan.

Garis Panduan Susun Atur

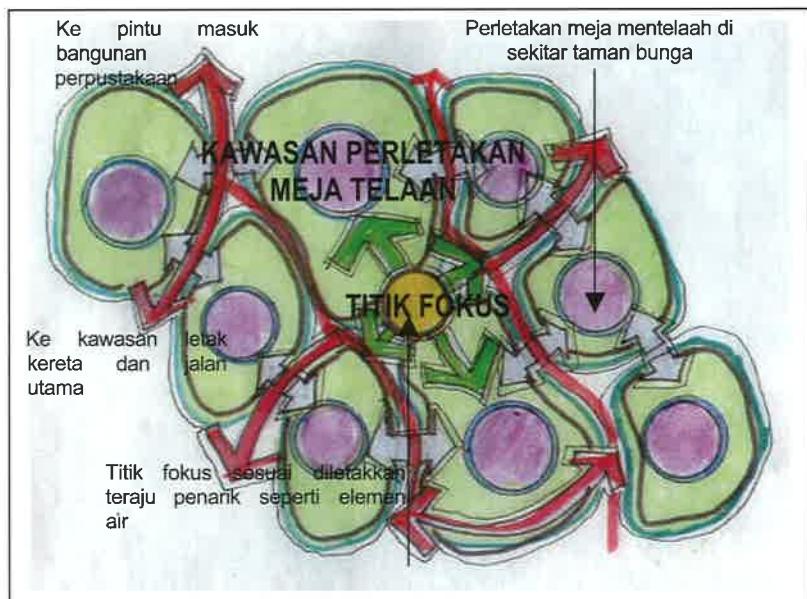
- Bagi tambahan bangunan, ianya boleh diletakkan di kawasan yang bersesuaian.
- Mempunyai satu akses sahaja untuk mengelakkan orang ramai menggunakan kawasan ini sebagai jalan pintas.

Garis Panduan Reka Bentuk

- Berkonsepkan ‘court yard’ tertutup.
- Perlu ada kawalan pintu masuk.
- Kawasan ini perlu dilingkari dengan tembok tinggi atau pokok-pokok renek sebagai pagar yang terlindung daripada pandangan luar.

Garis Panduan Landskap

- Penanaman pokok secara semulajadi.
- Menanam banyak pokok teduhan.
- Mewujudkan suasana sunyi dan tenang.

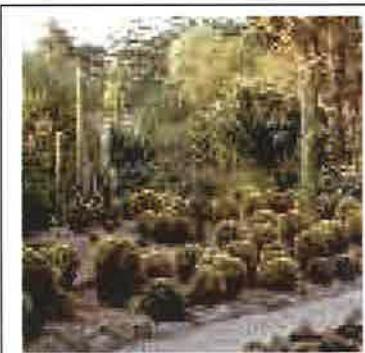
Rajah : Komponen Utama di dalam 'Outdoor Library'.

Gambarajah : Contoh 'Outdoor Library' yang Terletak di Taman Bandaran.

Reka Bentuk Wakaf Hendaklah Sesuai untuk Aktiviti Pembelajaran.

Landskap 'Outdoor Library'.

A - Taman Yang Dilengkapi Dengan Meja Perbincangan	= 75 %
B - Tasik Dan Elemen Landskap	= 10 %
C - Bangunan Pengurusan/Pusat Maklumat	= 15 %

7.1.14 ‘MUSIC CORNER’

Definisi

Mengasah bakat terpendam bagi membolehkan pengunjung membuat latihan bagi memahirkan diri serta sebagai tempat membuat pertunjukan bagi pemuzik baru, sebelum meneruskan kepada tahap pemuzik tetap (*recording artist*). Selain dari penghayatan yang menjurus kepada elemen muzik, taman juga sesuai sebagai aktiviti riadah, hobi, serta latihan pada ruang taman.

Hierarki

Di dalam Taman Tempatan, Padang Kejiranan

- Lokasi : Sesuai diletakkan berhampiran dengan Padang Permainan.
Pengguna : Semua golongan masyarakat
Saiz : Keluasan taman muzik ini bergantung kepada komponen taman, iaitu:
 - ‘Amphitheatre’ dan ‘stage’ – 100 meter persegi
 - Ruang muzik – 90 meter persegi
 - Ruang latihan individu – 200 meter persegi

Cadangan Komponen

- Ruang latihan
- Ruang persembahan
- Ruang interaktif muzik
- Ruang legar (*foyer*)
- Tempat letak kereta

Cadangan Elemen

- ‘Retail shop’
- Pergola
- Wakaf
- Lampu
- Tandas awam
- Elemen air (tasik dan ‘water fountain’)

Dengan Adanya Taman Muzik Ini, Persembahan Jalanan Akan Diberi Perhatian dan Lebih Ramai Bakat Baru Boleh Diasah.

Ciri-Ciri Tapak

- Kawasan dikelilingi dengan pokok-pokok yang lebat sebagai zon penampang bunyi, bagi mengelakkan berlakunya gangguan bunyi pada kawasan perumahan.
- Kawasan yang luas untuk memastikan latihan individu pada tahap yang selesa, mengelakkan dari percangahan bunyi dari dua pemuzik.

Ciri-Ciri Pengguna:

- Untuk pemuzik dan program Rakan Muda: Menyediakan ruang untuk persembahan individu serta pentas dan ‘amphitheatre’ untuk pertunjukan secara terbuka.
- Untuk orang ramai: Menyediakan ‘retail shop’ untuk tujuan menyediakan makanan dan minuman serta jualan kaset dan CD muzik.

Garis Panduan Susun Atur

- Menyediakan ruang letak kereta
- Taman ini diletak berjauhan dari kawasan perumahan untuk mengelakkan gangguan bunyi bising

Garis Panduan Reka Bentuk

- Menyediakan suatu ruang untuk persembahan individu disusun secara berkelompok.
- Menyediakan ruang pameran yang disusun secara tertumpu dengan mengadakan ‘stage’ dan ‘amphitheater’.

Garis Panduan Landskap

- Menggunakan elemen penebat bunyi untuk elakkan dari gema.
- Penanaman pokok-pokok sebagai ‘buffer’ untuk menghalang bunyi yang keterlaluan dari sampai ke kawasan yang berhampiran.

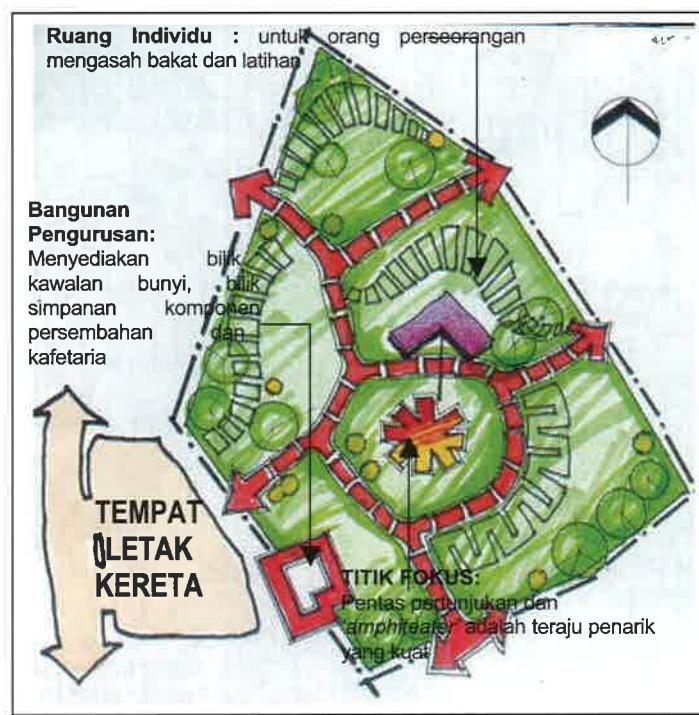
Gambarajah : Contoh 'Music Corner' yang Terletak di Taman Tempatan.

PETUNJUK:

A - Ruang interaksi muzik	E - Pentas
B - 'Amphitheatre'	F - Wakaf
C - Tasik	G - 'Retail' muzik dan tandas
D - Ruang Individu	H - Pergola

Gambaran Keratan Rentas 'Music Corner'.

Rajah : Komponen Utama di dalam 'Music Corner'.

Menampilkan suasana nyaman.

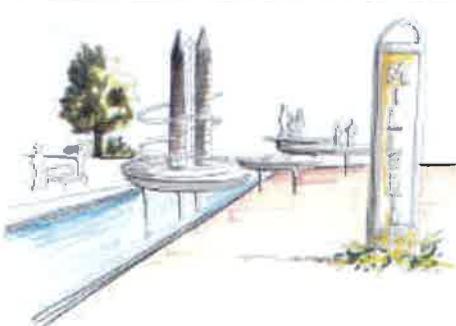
Landskap pulau kecil di tasik.

A - Ruang interaksi muzik	: 20 %
B - 'Amphitheatre'	: 20 %
C - Ruang Individu	: 20 %
D - 'Retail' muzik dan tandas	: 10 %

7.1.15 'MILLENIUM PARK'

Fungsi

Sebuah taman yang berkonsepkan era kemodenan dengan tugu peringatan berfungsi memperingati kejayaan dan teladan yang telah dilalui. Menetapkan tekad yang ingin dicapai pada masa hadapan. Reka bentuk elemen-elemen landskap yang lebih menonjolkan kepada elemen-elemen landskap kejur.

Hierarki

- Lokasi : Dalam Taman Bandar (pintu masuk), Dataran, Medan Bandar, Taman Saku, depan Dewan Bandaraya dan Dewan Sivik.
Pengguna : Semua masyarakat yang terdiri daripada kanak-kanak, remaja, dewasa serta untuk tarikan para pelancong.
Saiz : Keluasan dan kesesuaian kawasan 0.4 hektar (1 ekar) (taman bandar)

Cadangan Komponen

- Dataran sejarah
- Dataran kapsul masa
- Dataran futuristik

Cadangan Elemen

- Mall
- Elemen-elemen landskap kejur yang berunsurkan kemodenan dan tradisional.
- Elemen landskap lembut.
- Galeri / tembok maklumat.
- Info kiosk sejarah dan futuristik.
- Elemen 'commemorative'.
- Bahan sejarah seperti meriam, tugu dan lain-lain.
- Kemudahan awam seperti telefon, elektrik dan air, tempat duduk, tong sampah dan papan tanda.
- Aspek-aspek keselamatan awam.

Ciri-Ciri Tapak

- Mewujudkan suasana yang berbeza daripada taman-taman biasa.
- Berfungsi sebagai tempat bersiar-siar dan akan menjadi salah satu daya tarikan pelancong.
- Persekutaran taman bertema sejarah budaya yang menggambarkan kejayaan pelbagai masyarakat di masa lalu.
- Boleh dibina di atas tempat letak kereta (sekitarnya sesuai).

Ciri-ciri Pengguna

- Galeri dan info kiosk menyediakan maklumat yang diperlukan untuk kanak-kanak sekolah.
- Boleh menjadi destinasi lawatan Kehormat.

Garis Panduan Susun Atur

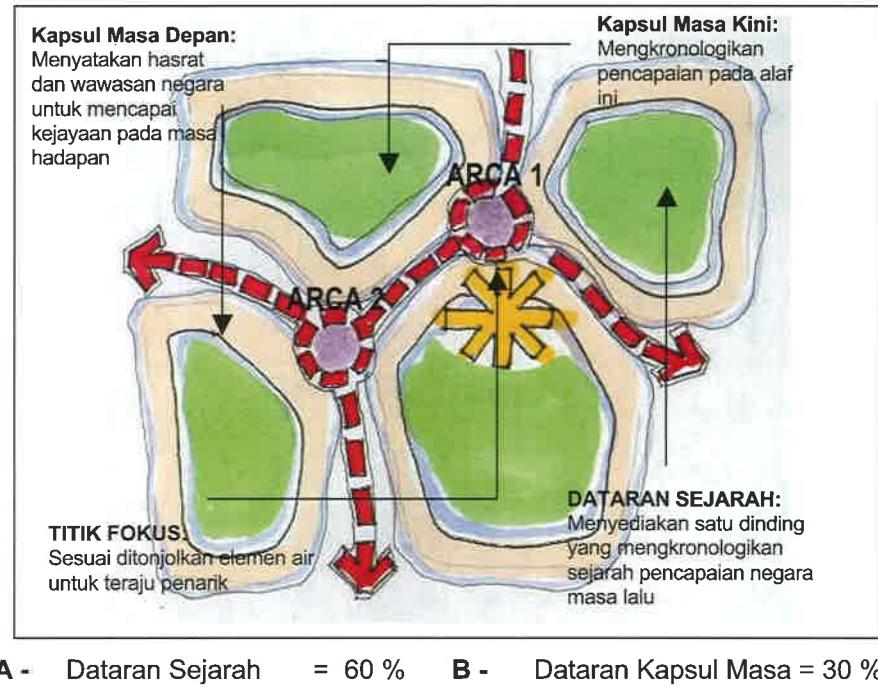
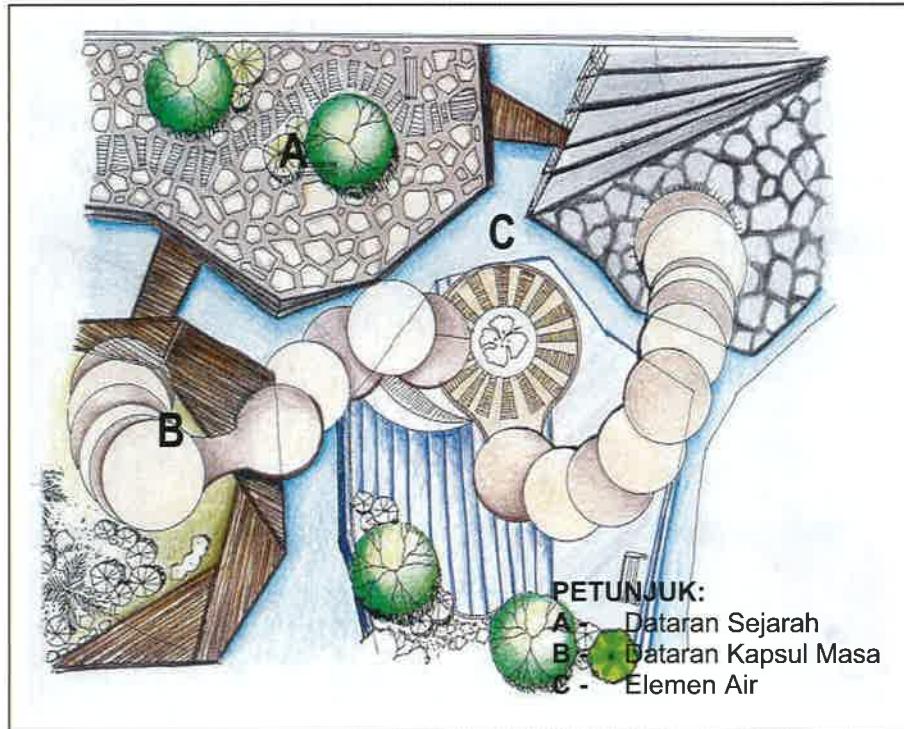
- Lokasi berdekatan dengan pintu masuk taman dan menjadi 'core' aktiviti.
- Hendaklah mempunyai 'lay-by'.

Garis Panduan Reka Bentuk

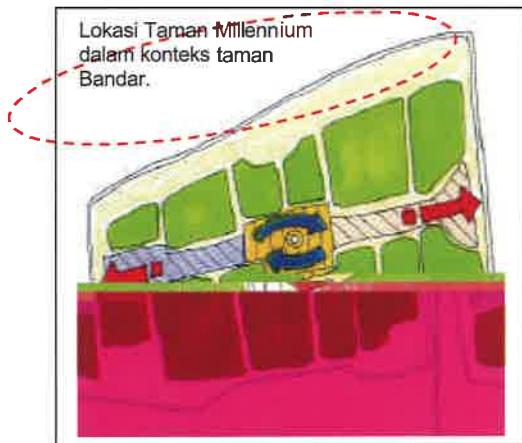
- Dua komponen utama iaitu sejarah dan futuristik.
- Mempunyai maklumat yang menceritakan kronologi sejarah untuk tujuan pengetahuan dan pendidikan.
- Taman pasif.
- Material yang sesuai seperti bahan sejarah.

Garis Panduan Landskap

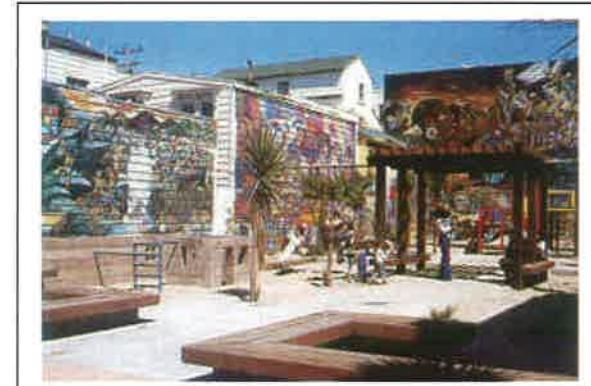
- Penanaman pokok secara formal dan sesuai dengan era tersebut.
- Moden dan tradisional dan bersifat mampan.

Gambarajah : Contoh 'Millenium Park' yang Terletak Di Dataran.

Suasana 'Millenium Park' Menggunakan Bahan-Bahan Moden dan Terkini.

Gambaran Galeri Maklumat

7.1.16 ‘GARDEN CENTER’

Fungsi

Merupakan satu pusat – tapak expo (pesta) yang menyediakan ruang-ruang untuk pelbagai perniagaan ‘nursery’ dan segala aspek landskap. Ianya bertujuan untuk mempromosikan produk landskap ke peringkat tempatan dan antarabangsa.

Hierarki

Di dalam Taman Wilayah dan Taman Bandar.

Lokasi	: Di sebahagian taman atau berdekatan dengan tapak expo atau sebahagian dari tapak expo.
Pengguna Sasaran Saiz Minimum	: Semua golongan masyarakat : 8.09 hektar (20 ekar)

Cadangan Komponen

- Kedai jualan/pentadbiran
- Tempat perletakan stok pokok
- Tapak semaihan
- Taman botani
- Tapak hidroponik
- Kawasan Berumput
- Zon palma
- Zon pokok renek
- Rumah hijau
- Kolam ikan
- Tempat letak kereta

Cadangan Elemen

- Wakaf
- Bangku taman
- ‘Kiosk’
- ‘Pergola’
- Laluan pejalan kaki
- Landskap kejur

Landskap Tropika.

Ciri-Ciri

Ciri-Ciri Tapak

- Mempunyai topografi yang rata dan beralun.
- Mempunyai pelbagai ‘nursery’ pada satu tapak.
- Mempunyai pelbagai model taman dan landskap yang boleh ditempah.
- Kemudahan membekal pokok-pokok kepada pelbagai syarikat dan orang awam.

Ciri-Ciri Pengguna

- Para pelajar boleh mengadakan lawatan sambil belajar.
- Sebagai tempat penyelidikan (R&D) dan menyediakan peluang pekerjaan.
- Penyediaan zon-zon kawasan bagi kemudahan pihak pengurusan dan orang ramai.
- Menyediakan komponen sokongan seperti kedai buku, rumah hijau dan kolam ikan untuk memancing dengan ternakan beberapa spesis ikan air tawar dan sebagai daya tarikan kepada pengunjung dengan menganjurkan pertandingan memancing.
- Ianya berkaitan dengan pelancongan dan ekonomi negara sebagai pusat tumpuan landskap tropika dunia.

Garis Panduan Susun Atur

- Menyediakan kemudahan tempat letak kereta yang mencukupi.
- Dalam konteks negara ianya sesuai dibina di kawasan pintu masuk seperti berdekatan dengan lapangan terbang atau sempadan kawasan.

Garis Panduan Reka Bentuk

- Mempunyai pelbagai reka bentuk landskap yang menarik, unik dan bertema sebagai salah satu cara menarik perhatian pengunjung dan pelanggan.

Garis Panduan Landskap

- Landskap pelbagai sesuai dengan tempatnya sebagai ‘nursery’.
- Mempunyai zon penanaman setiap spesis yang jelas.
- Menyediakan pelbagai jenis spesis pokok terutamanya landskap tropika.

Pelbagai Jenis Spesis Pokok

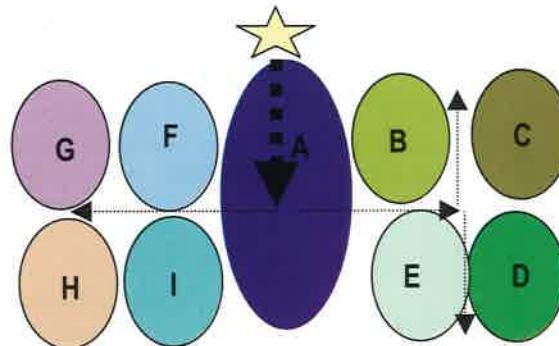
Spesis Palma.

Spesis Pokok Hiasan.

Gambarajah : Contoh Pembangunan 'Garden Center' di Taman Wilayah.

Rajah : Komponen Utama di 'Garden Center'.

Kawasan Pameran Lanskap.

Zon Tanaman.

A- Pusat pentadbiran/ maklumat	= 20 %
B- Zon pokok renek	= 10 %
C- Zon pokok teduhan	= 10 %
D- Zon pokok palma	= 10 %
E- Tanaman bercampur	= 10 %
F- Kolam ikan/tadahan	= 10 %
G- Pusat simpanan stok/mesin/baja	= 10 %
H- Tapak semaihan	= 10 %
I- Zon rumput	= 10 %

7.1.17 TAMAN REKREASI AIR

Fungsi

Taman rekreasi air adalah taman bertemakan air untuk aktiviti riadah kekeluargaan mengikut jenis-jenis tarikannya, tidak termasuk sukan air berbentuk pertandingan (polo air dan lain-lain).

Hierarki

Di dalam Taman Wilayah, Taman Bandar, Taman Tempatan.
Lokasi : Sesuai diletakkan di kawasan bekas lombong, atau persisiran pantai.
Pengguna sasaran : Semua golongan masyarakat.
Saiz minimum : 0.1 hektar (0.25 ekar)

Cadangan Komponen

- Bangunan pentadbiran
- Kawasan berkhemah
- Kawasan berkayak
- Kawasan memancing
- Kawasan jet-ski
- Kawasan 'BBQ'

Cadangan Elemen

- 'Retail' sewaan (sewa pelampung, joran dan lain-lain)
- Restoran atau 'café'
- Menara pandang
- Bangku
- Teduhan
- Lampu
- Jeti
- Chalet

Ciri-Ciri

- Terdapat pelbagai jenis Taman Rekreasi Air yang juga telah mendefinisikan elemen air sebagai teraju penarik dalam aktiviti taman ini.
- Aktiviti sukaria sesuai untuk semua lapisan masyarakat, golongan tua dan muda.

Terdapat beberapa jenis Taman Rekreasi Air, antaranya:

Taman Air Bungaan:

- Merupakan taman pasif.
- Kebiasaannya kolam yang dipenuhi dengan teratai dan kiambang.
- Dijadikan sebahagian daripada Taman Rahsia dan Taman Terapi.
- Saiz anggaran: 0.1 hektar (0.25 ekar)

Tasik Teratai Merupakan Sebahagian Taman Air Bungaan

Taman Air Konsep Semulajadi:

- Sebahagian daripada kolam semulajadi atau bekas lombong.
- Mereka bentuk kawasan menjadi kawasan berair (wet land) atau separa berair.
- Sesuai dijadikan sebagai aktiviti pelancongan.
- Saiz anggaran: 0.1 hektar hingga 1.21 hektar (0.25 ekar - 3 ekar)

Kolam Air Kanak-Kanak Adalah Satu Jenis Kolam Moden.

Taman Air Pelbagai Rekreasi:

- Mengadakan aktiviti seperti memancing dan lain-lain sukan yang dapat menaikkan ekonomi negara.
- Mempunyai pelbagai jenis pelantar pada kolam.
- Aktiviti pada taman adalah aktiviti kayak, memancing, sukan lasak seperti 'jet ski' dan 'speed boat' (pantai), juga sukan alat kawalan jauh.
- Saiz anggaran: 2.03 hektar (5 ekar)

Taman Air Moden di Kawasan Perumahan.

Taman Air Moden Dan Botanikal Air:

- Mengetengahkan konsep kolam moden dengan penggunaan reka bentuk arca berseni dalam taman.
- Juga boleh menonjolkan ciri semulajadi botanikal di suatu kawasan tertentu seperti paya dan sungai.
- Dan sebahagian taman kontemporari seperti Taman Jepun, atau Taman Cina.

Garis Panduan Susun Atur (Taman Air Pelbagai Rekreasi):

- Mengekalkan kontur tasik dan bentengnya.
- Lot tempat letak kereta disediakan berhampiran dengan kawasan pentadbiran.

Garis Panduan Reka Bentuk (Taman Air Pelbagai Rekreasi):

- Kawasan chalet dan café, restoran juga berdekatan dengan bangunan pentadbiran.
- Kawasan berkhemah dan *BBQ* disusun secara bertabur di sekitar tasik tetapi di dalam ingkungan kawasan yang dibenarkan.
- Menyediakan ruang senaman (*jogging track*) mengelilingi tasik bagi pengunjung yang gemar berjoging.

Garis Panduan Landskap (Taman Air Pelbagai Rekreasi):

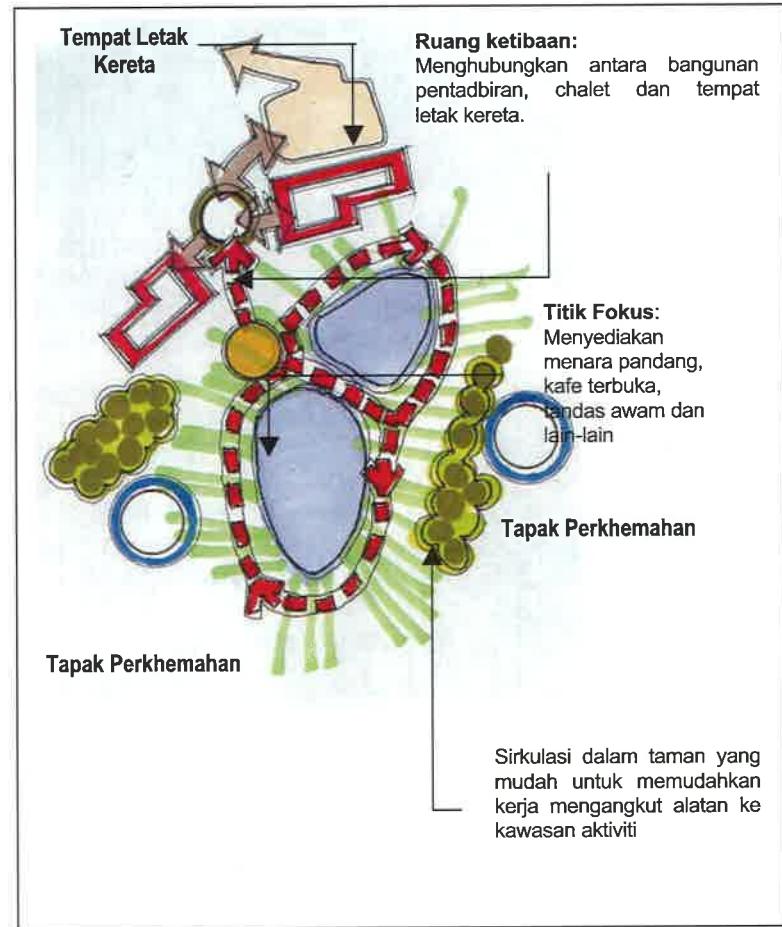
- Tanaman yang bersesuaian dengan habitat di sekitar tasik untuk mengekalkan suasana semulajadi.
- Tanaman ditanam secara tidak teratur untuk mengekalkan keaslian pemandangan tasik.

Pusat Kawalan Taman.

Suasana Semulajadi.

Rajah : Komponen Utama di Taman Air Pelbagai Rekreasi

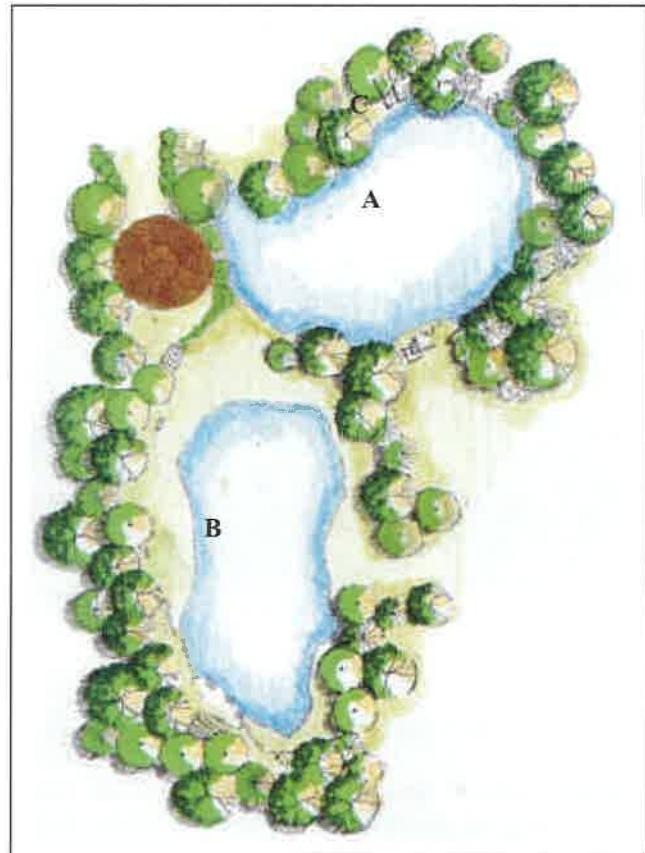
A - Bangunan pentadbiran/ kawasan Chalet	= 20 %
B - Tasik	= 20 %
C - Kawasan Perkhemahan	= 20 %
D - 'Retail' muzik dan tandas	= 10 %

Kemudahan Jeti untuk Aktiviti Memancing dan Bersiar-Siar.

Kemudahan untuk Aktiviti Perkhemahan.

PETUNJUK:

- A Tasik pasif (memancing)
- B Tasik aktif (berkayak, 'jet-ski')
- C Jeti
- D Bangunan 'retail'
- E Menara memerhati (pandang)
- F Pergola
- G Wakaf

Gambaran Kawasan Pembangunan Taman Air Pelbagai Rekreasi.

Gambarajah : Contoh Pembangunan Taman Air Pelbagai Rekreasi di Taman Wilayah.

7.1.18 ‘GARDEN FESTIVAL CENTRE’

Fungsi

Kawasan tapak pesta bagi festival flora atau pameran tahunan peringkat antarabangsa dan tempat tumpuan bagi aktiviti-aktiviti botani dan pertanian untuk tarikan pelancong luar.

Hierarki

Lokasi :	Dalam ‘Garden Centre’, Taman Bandar, Taman Wilayah, Airport, pusat bandar dan pusat perdagangan dunia.
Pengguna :	Golongan peniaga dan pelancong
Saiz Minimum :	0.8 hektar (2 ekar)

Cadangan Komponen

- Pusat pentadbiran
- Dataran / pentas terbuka
- Pusat jualan terbuka
- Kawasan pameran terbuka
- Kawasan pameran bertutup
- Kawasan penyelenggaraan dan perkhidmatan
- Kawasan logistik
- Kawasan penanaman
- Tempat meletak kenderaan
- Kolam takungan (*reservoir*)

Cadangan Elemen

- Mercu tanda
- Tong sampah
- Petunjuk arah
- Bekas kitar semula
- Papan tanda / maklumat
- Laluan pejalan kaki
- Laluan perkhidmatan
- Kafe / gerai makan
- Tempat duduk / rehat
- Wakaf / gazebo
- Tandas awam
- Kafe / gerai makan
- Telefon awam
- Setor penyimpan

Ciri-Ciri Tapak

- Kawasan terbuka yang luas.
- Suasana yang mencerminkan identiti Malaysia dan taman tropika.

Ciri-ciri Pengguna

- Diadakan sesekali dalam beberapa tempoh masa yang tertentu.
- Terbuka kepada semua yang berminat dengan bidang botani dan flora.
- Selalunya diadakan bagi tujuan kebajikan dan pungutan derma.
- Pameran produk botani, cenderamata, kraftangan dan tanaman untuk jualan.
- Demonstrasi dan perbincangan oleh ahli panel profesional.

Pokok-Pokok Tempatan Menjadi Identiti yang Kukuh di Taman Ini.

Aktiviti Kumpulan yang Diintegrasikan dengan Aktiviti Festival di Taman.

Gambarajah : Contoh Pembangunan 'Garden Festival Center' di Taman Wilayah.

PETUNJUK :-

- A- Ruang sambutan
- B- Ruang pameran terbuka
- C- Dataran / pentas terbuka
- D- Kawasan pentadbiran dan pengurusan
- E- Kawasan logistik
- F- Tempat letak kereta
- G- Kolam / tasik

Ruang sambutan	= 20 %
Ruang Pameran	= 20 %
Dataran/ Pentas Terbuka	= 20 %
Pentadbiran	= 10 %

Taman Ini Menjadi Tumpuan Ramai Semasa Sesuatu Festival Dijalankan.

Garis Panduan Susun Atur

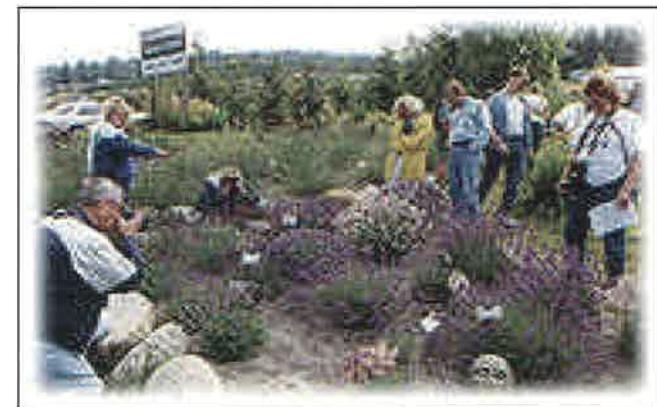
- Ianya boleh diletakkan di dalam kawasan taman atau di kawasan pusat perniagaan seperti 'supermarket'.
- Diletakkan di kawasan dataran bangunan komersil di waktu perayaan taman sedunia.

Garis Panduan Reka Bentuk

- Reka bentuk landskap yang menarik dan bertema sebagai salah satu cara menarik perhatian pengunjung dan pelanggan.
- Binaan 'pavilion' sebagai pengenalan ekspo taman sedunia.

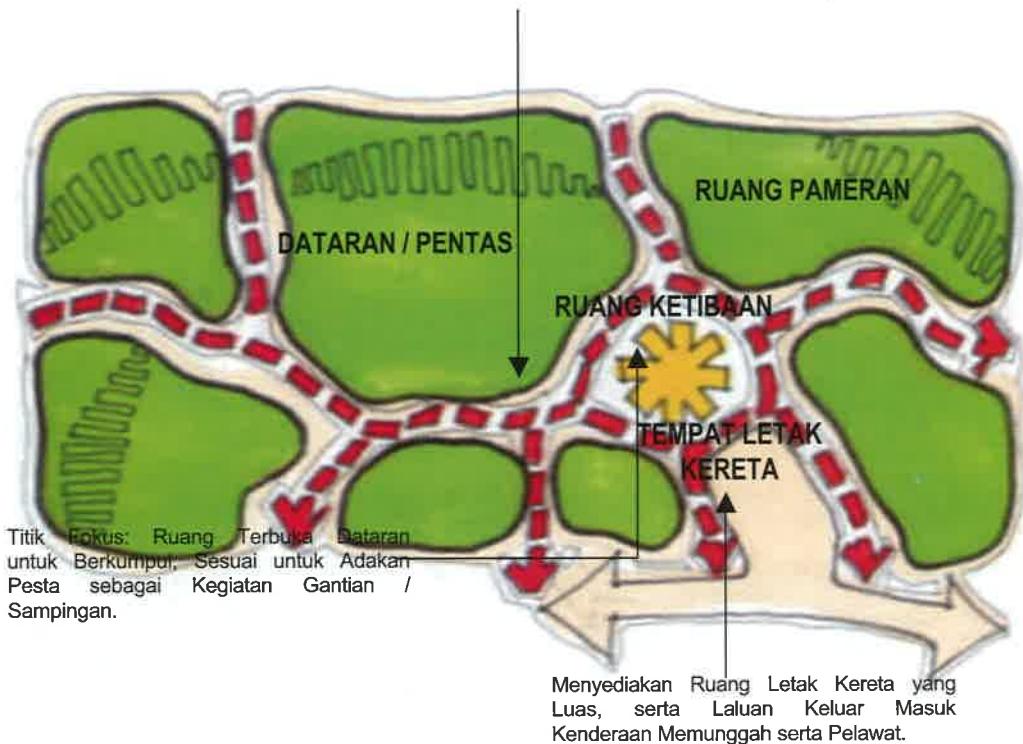
Garis Panduan Landskap

- Landskap pelbagai sesuai dengan tempatnya sebagai nurseri.
- Mempunyai zon penanaman setiap spesis yang jelas.

Taman Ini Menarik Ramai Peminat Tertentu Semasa Sesuatu Festival Dijalankan.

Sirkulasi Dalam Taman yang Mudah untuk Aktiviti Pemilihan Taman dengan Ruang Tempahan.

Festival Botani Menarik Ramai Perminat Bunga-Bungaan.

Pelbagai Lapisan Masyarakat dan Peringkat Usia Mengunjungi Taman Ini.

7.1.19 'HILL TOP PARK' (TAMAN PUNCAK)

Fungsi

Taman untuk menikmati pandangan panoramik dan keindahan alam yang terletak di kawasan tanah tinggi seperti rabung bukit dan puncak bukit.

Hierarki

Di dalam Taman Wilayah, Taman Tempatan dan Taman Bandaran
Lokasi : Di kawasan puncak bukit.

Pengguna sasaran : Semua golongan masyarakat

Saiz Minimum : 10 000 meter persegi

Cadangan Komponen

- Dataran rumput
- Medan kecil
- Galeri
- Kawasan Pemeliharaan
- Pusat taman

Pembinaan Menara Pandang di Kawasan Tanah Tinggi.

Cadangan Elemen

- Menara tinjau.
- 'Pergola'.
- Wakaf.
- Elemen landskap lembut.
- Laluan pejalan kaki.
- Papan kenyataan.
- Alat-alat keselamatan.
- Kemudahan pengunjung seperti tempat duduk dan gerai jualan.
- Tempat letak kenderaan berhampiran.
- Tong sampah.

Ciri-Ciri

Ciri-Ciri Tapak

- Mempunyai topografi yang pelbagai iaitu beralun, tanah tinggi dan rata yang digazetkan sebagai kawasan lapang atau perlindungan dengan persekitaran alam semulajadi.
- Merupakan kawasan pemeliharaan untuk 'Tree Preservation Order'.
- Boleh digabungkan dengan park land.
- Mempunyai reka bentuk yang mampu menarik ramai pengunjung.

Ciri-Ciri Pengguna

- Menyediakan aktiviti lasak untuk kecerdasan, memupuk semangat dan kekuatan fizikal seperti mendaki bukit dan 'jogging'.
- Menyediakan kemudahan rekreasi untuk semua golongan masyarakat terutamanya remaja.
- Menyediakan kemudahan rekreasi untuk semua golongan masyarakat.
- Bahagian puncak, direka bentuk menjadikan tempat beristirehat dan bersiar-siar untuk menikmati pemandangan indah di sekitarnya.
- Diintegrasikan dengan pembinaan 'chalet' sebagai tempat penginapan yang berkONSEP 'resort' sekiranya pembangunan berskala besar.

Garis Panduan Susun Atur

- Mempunyai akses yang baik ke puncak bukit iaitu sekiranya pembangunan berskala besar dengan ketinggian yang tinggi menggunakan 'cable car' tetapi memadai menggunakan tangga bagi pembangunan berskala kecil.
- Menyediakan ruang untuk beriadah dan berkelah.
- Tempat letak kereta disediakan di kaki bukit.
- Mempunyai pusat kawalan taman untuk keselamatan.

Garis Panduan Reka Bentuk

- Mewujudkan pelbagai pemandangan dan mesra alam.
- Mempunyai menara pandang atau menara tinjau.

Garis Panduan Landskap

- Landskap semulajadi.
- Landskap pengukuhan tebing untuk tanah tinggi.

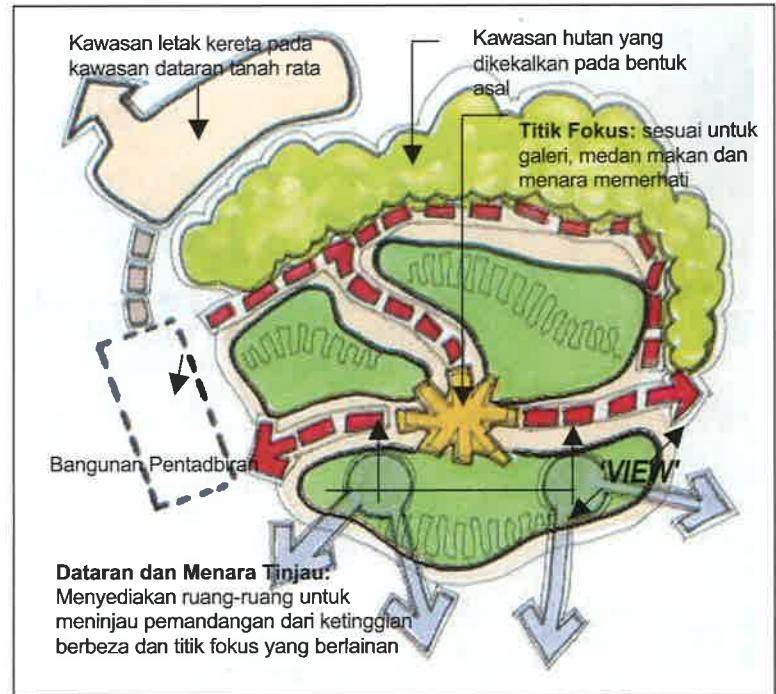

Gambarajah : Contoh Taman Puncak di Taman Wilayah.

Kawasan pemeliharaan	= 25 %
Dataran rumput	= 25 %
Galeri/Medan	= 10 %
Pusat taman	= 10 %
Dataran Memerhati	= 20 %

Ruang Berkelah untuk Keluarga.

Menikmati Panorama Alam dari Tempat yang Tinggi.

7.1.20 ‘PAR COURSE’

Fungsi

Merupakan sebuah pusat senaman penjagaan tubuh yang dibuat di kawasan terbuka. Ia adalah sebuah taman yang menyediakan alat-alat senaman yang bersesuaian dengan semua peringkat umur. Suasana yang agak sunyi dan aman juga sesuai bagi para pengunjung yang ingin menelaah atau para pelajar yang ingin berkumpul untuk membuat perbincangan.

Hierarki

Di dalam Taman Wilayah, Taman Tempatan, Taman Bandaran
Lokasi : Di dalam padang rekreasi, taman tasik dan Hutan
Bandar.

Pengguna : Semua peringkat umur
Saiz : 10 000 meter persegi
minimum

Ciri-Ciri

Ciri Tapak:

- Membahagikan kepada ruang senam dewasa dan ruang senam kanak-kanak.
- Juga sesuai jika diasingkan alat senam untuk wanita dan lelaki.
- Mewujudkan suasana yang aman dan lapang dengan melengkapkan dengan alat-alat senaman yang dikira sesuai untuk semua peringkat umur.

Ciri Pengguna:

- Ia sesuai untuk golongan masyarakat, badan-badan aktif seperti Rakan Muda, sekolah, tentera dan sebagainya.
- Dibuka setiap hari untuk memastikan pengunjung dapat menggunakan kemudahan secara maksimum pada waktu pagi (sebelum ke pejabat) dan petang (selepas pulang dari pejabat).

Garis Panduan Susun Atur

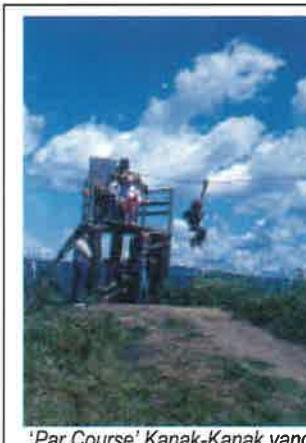
- Mempunyai akses yang baik dan tempat letak kereta yang mencukupi.
- Boleh diletakkan berhampiran dengan Taman Hobi dan Taman Aerobik.
- Mempunyai pusat kawalan taman untuk keselamatan.

Garis Panduan Reka Bentuk

- Sesuai dibina secara linear sekeliling padang atau setempat. Alat senam dewasa secara linear sekeliling padang, manakala alat senam untuk kanak-kanak lebih sesuai dibina secara setempat.
- Reka bentuk yang berkonsepkan taman tasik dan taman bunga.
- Mempunyai hentian rehat di antara larian ‘par course’ untuk pengunjung berehat dan membeli minuman.

Garis Panduan Landskap

- Lanskap semulajadi taman tasik.
- Redup, ringkas dan kemas.

‘Par Course’ Kanak-Kanak yang Lebih kepada Lot Permainan.

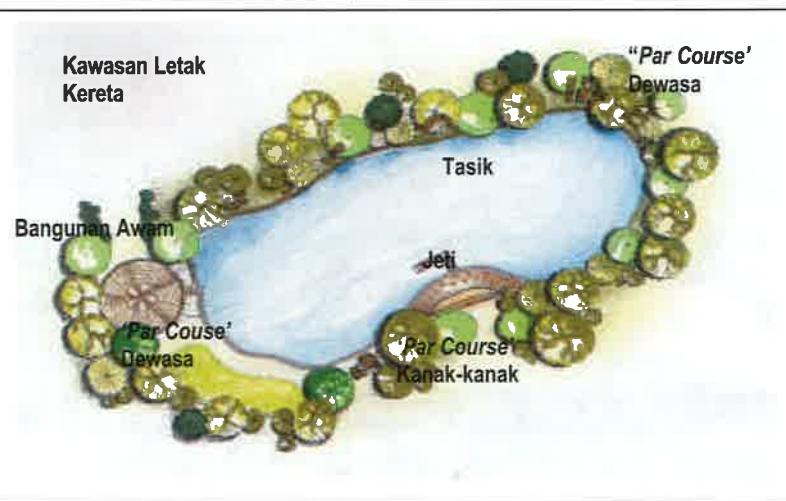
Kemudahan Alat Senam bagi ‘Par Course’ Dewasa.

Cadangan Komponen

- Tempat letak kereta.
- Bangunan pentadbiran.
- Litar larian (jogging)
- Gelanggang 'par course' kanak-kanak
- Gelanggang 'par course' dewasa.
- Gelanggang 'par course' golongan tua.

Cadangan Elemen

- Peralatan bersenam untuk semua peringkat umur.
- Kemudahan asas seperti air dan elektrik.
- Alat-alat keselamatan.
- Kemudahan pengunjung seperti tempat duduk dan gerai jualan.
- Tandas dan tempat salin pakaian.
- Elemen landskap lembut.
- Tempat letak kereta.
- Bangunan pentadbiran.
- Tong sampah.

Gambarajah : Contoh 'Par Course' yang Terletak di dalam Taman Bandar.

Dataran rumput dan 'Par Course'	= 50 %
Trek Larian	= 30 %
Tasik	= 10 %

Kawasan Letak kereta

'Par course' Dewasa: Menyediakan beberapa alat senam yang berbeza ada beberapa tempat berlainan dengan bermula dari senam bahagian atas ke bawah (dan kepala ke kaki)

Bangunan Awam:
Tandas, bilik salin
dan kafetaria.

'Par Course' Dewasa

'Par course' Kanak-kanak:
Disediakan alat senam yang sesuai seperti panjat-panjat, gelongsor dan lain-lain

Pelbagai Kemudahan Memberi Banyak Pilihan kepada Pengunjung.

7.1.21 'ALLOTMENT PARK'

<p>Fungsi</p> <p>Taman yang memperuntukkan kawasan bagi orang awam yang berminat atau mempunyai hobi untuk berkebun dan bercucuk-tanam di kawasan taman awam.</p> <p>Hierarki</p> <table border="0"> <tr> <td>Lokasi</td><td>: Dalam Taman Tempatan, Padang Kejiranan</td></tr> <tr> <td>Pengguna</td><td>: Dewasa dan keluarga</td></tr> <tr> <td>Saiz Minimum</td><td>: 0.8 hektar (2 ekar)</td></tr> </table>	Lokasi	: Dalam Taman Tempatan, Padang Kejiranan	Pengguna	: Dewasa dan keluarga	Saiz Minimum	: 0.8 hektar (2 ekar)	 <p>Pemilihan Pokok Mengikut Citarasa Pengguna.</p>	<p>Ciri-Ciri Tapak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kawasan terbuka yang luas dan dilengkapi dengan sumber pengairan seperti air paip. • Konsep penyelenggaraan pekebun disewa allotment mengikut batas untuk satu masa seperti 3, 6 atau 12 bulan. <p>Ciri-ciri Pengguna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Terbuka untuk orang awam dengan dikenakan bayaran tertentu. • Menekankan aspek kebersihan dan keselamatan pengunjung dan pengguna. • Menanamkan sifat mesra alam dan suka bercucuk-tanam di kalangan masyarakat kita. • Hasil tanaman pengguna dengan sendirinya akan mewujudkan keunikan landskap keseluruhan kawasan.
Lokasi	: Dalam Taman Tempatan, Padang Kejiranan							
Pengguna	: Dewasa dan keluarga							
Saiz Minimum	: 0.8 hektar (2 ekar)							

<p>Cadangan Komponen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pusat pentadbiran dan pengurusan • Pusat jualan dan bekalan • Kawasan logistik • Kawasan pokok buah-buahan • Taman herba • Batas sayur-sayuran • Laluan perkhidmatan • Kawasan santai sekeluarga • Kawasan berkebun kanak-kanak • Kolam takungan (<i>reservoir</i>) 	<p>Cadangan Elemen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Penunjuk arah • Mercu tanda • Tempat letak kereta. • Wakaf / gazebo • Bangsal • Tempat duduk / rehat • Laluan pejalan kaki • Bangunan pentadbiran • Setor penyimpan • Tandas awam • Rumah hijau • Telefon awam • Tong sampah 	<p>Garis Panduan Susun Atur</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mempunyai akses terus ke kawasan kebun selain dari akses ke taman. ▪ Mempunyai pusat kawalan taman untuk keselamatan. ▪ Sebagai tempat pembelajaran pertanian bagi pelajar. <p>Garis Panduan Reka Bentuk</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Reka bentuk yang berkONSEPKEBUN sayur. ▪ Mempunyai kepelbagaiannya jenis sayur-sayuran. <p>Garis Panduan Landskap</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Landskap semulajadi. ▪ Ringkas dan kemas.
--	--	---

Gambarajah : Contoh 'Allotment Park' di dalam Taman Tempatan

PETUNJUK :-

A- Tempat letak kereta	F- Kawasan terbuka
B- Pusat pengurusan	G- Perigi
C- Kawasan sayur-sayuran	H- Kafe / gerai makan
D- Tanaman herba	I- Rumah hijau
E- Kolam/ tasik	

A - Pusat pengurusan	= 15 %
B - Kawasan tanaman	= 55 %
C - Kolam	= 20 %
D - Kawasan terbuka	= 10 %
E - Perigi	= 5 %

Menyediakan Zon-Zon Tanaman dengan Pelbagai Spesies Tanaman.

Gambarajah : Komponen Utama di dalam 'Allotment Park'.

7.1.22 ‘THERAPHY GARDEN’

Fungsi

Taman terapi sebagai media untuk mengembalikan keceriaan dan kesegaran terhadap fizikal dan mental yang mana rawatan melibatkan interaksi terhadap deria manusia seperti sentuhan, pendengaran, penglihatan dan bau.

Hierarki

Di dalam Taman Bandar, Taman Tempatan

Lokasi : Sesuai dalam Padang Kejirananan, ‘Pocket Park’.

Pengguna Sasaran : Dewasa, warga tua

Saiz Minimum : 1000 meter persegi

CIRI CIRI

- Taman terapi ini melibatkan beberapa taman kecil yang berfungsi sebagai media terapi yang mempunyai fungsi rawatan yang berlainan.
- Antara taman kecil yang terdapat pada ‘Theraphy Garden’ ini adalah:

Taman refleksi

Terapi melibatkan:

- Berjalan di atas batu-batuhan yang berlainan saiz dan bentuk yang berkesan secara refleksi pada saraf tapak kaki yang memberi kesan kepada bahagian-bahagian badan manusia.

Taman Refleksi pada Taman Terapi (Therapy Garden)

Taman Herba

Aktiviti mengenali pelbagai jenis herba, kegunaan / kepentingan dan penjagaannya.

Terdapat juga beberapa bangunan aktiviti di dalam taman terapi ini, iaitu:

- Simposium Terapi Perkebunan (*Horticulture therapy Symposium*)
- Meditasi pada ruang ‘sculpted grass’
- Mendengar desiran air pada ‘water fountain’ dan decipan burung pada taman bunga
- Melihat rama-rama pada taman, dan menghayati pancuran air.
- Menghidu bau bunga dan kesegaran tumbuhan.

Taman Air Panas

Menyediakan kolam air panas dengan had panas berbeza-beza untuk tujuan kesegaran badan dan urat saraf badan.

Taman Tanam-Hias

- Aktiviti interaksi pengunjung dalam taman dengan aktiviti seperti:
- Bercucuk tanam sama ada pokok bunga, buah atau kraf taman.
- Tanaman lebih banyak kepada tanaman berpasu yang lebih bersifat fleksible sesuai untuk operasi tanam tempoh masa panjang.

Taman Aromatherapi

- Taman bunga yang mempunyai kesan rawatan kepada sesetengah penyakit ketegangan dengan cara menghidu bau wangi bunga.
- Antara jenis bunga adalah ‘Juniper’, ‘Gingerlily’, ‘Lavender’, dan ‘Jasmine’.
- Disediakan bangku untuk menghayati suasana taman dan aromanya.

Bunga Melur (Jasminum Sambac)

Cadangan Komponen

- Taman Refleksi
- Taman Herba
- Taman Air Panas
- Taman Aromaterapi
- Tempat letak kereta

Cadangan Elemen

- 'Pavement'
- 'Water fountain'
- 'Sculpted grass path'
- Arca
- 'Ornament'
- Batu-batuan refleksi
- Teduhan
- Bilik air / salin pakaian
- Tiang lampu
- Bangku
- Gazebo
- 'Pathway'
- Kolam air panas

Gambarajah : Contoh 'Theraphy Garden' di dalam Taman Tempatan.

PETUNJUK:

- A- 'Pavillion'
- B- 'Amphitheatre'
- C- Tasik
- D- Ruang Individu
- E- Ornamentasi
- F- 'Pergola'
- G- Arca kiub

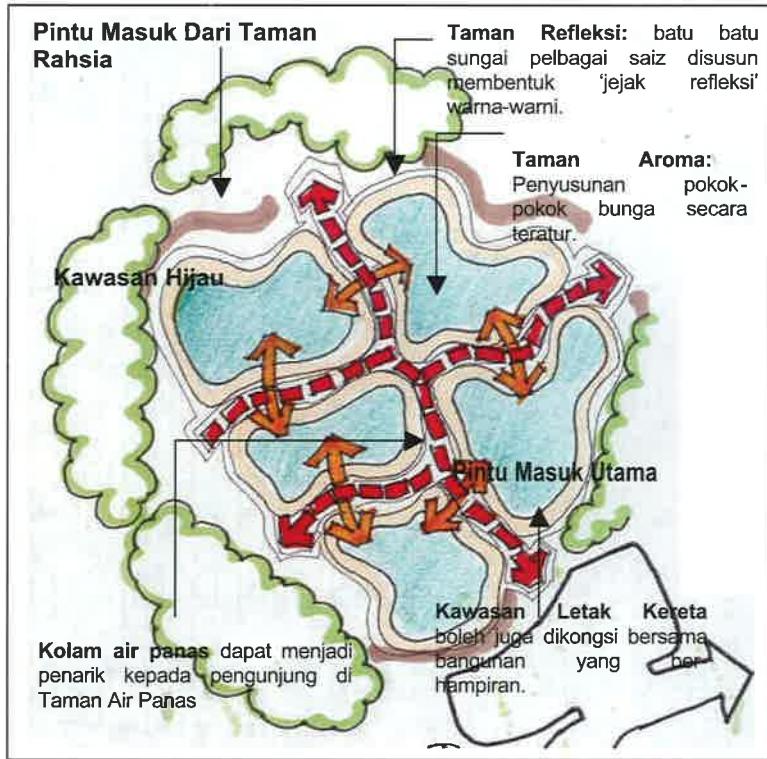
Taman Tanam-Hias – Menanam Pelbagai Jenis Pokok Bunga

Gambaran Keratan Rentas Kawasan Sekitar 'Theraphy Garden'.

Tanaman Buah dan Sayuran dalam Taman Tanam-Hias.

Gambarajah : Konsep Reka Bentuk Komponen di dalam Taman Terapi.

Taman Refleksi	= 20 %
Taman Herba	= 20 %
Taman Air Panas	= 30 %
Taman Aromaterapi	= 20 %

Taman Dihiasi dengan Pokok Bunga serta 'Walkway' yang Teratur.

Pokok Bunga di Taman Aromaterapi – Rawatan Terapi dengan Cara Menghidu Haruman Bunga

Garis Panduan Susun Atur

- Menyediakan ruang letak kereta
- Taman ini boleh diletakkan berhampiran dengan Taman Rahsia, kerana kedua taman sebolehnya diletakkan di kawasan yang agak sunyi.

Garis Panduan Reka Bentuk

- Menyediakan ruang-ruang terapi yang berbeza untuk rawatan yang berbeza. Seperti rawatan refleksi hanya pada Taman Refleksi, manakala rawatan aromaterapi pada Taman Aromaterapi.
- Menyediakan laluan yang mudah untuk sampai dari satu taman ke satu taman yang lain.

Garis Panduan Landskap

- Menggunakan pokok sebagai 'buffer' zon mengelak dari bunyi bising dari luar taman.
- Membina kolam teratai untuk kolam semulajadi bagi mengindahkan taman terapi.

7.1.23 MEDAN (SQUARE)

Fungsi

Medan adalah **tempat tumpuan ramai** untuk berkumpul, bertemu, berehat dan beriadah di kawasan pusat perniagaan dan pentadbiran serta diperkuuhkan dengan reka bentuk mercu tanda.

Medan diambil daripada perkataan bahasa Arab yang bermaksud tempat tumpuan ramai. Ia terletak di hadapan masjid atau pasar (*bazaar*) di dalam bandar untuk aktiviti berniaga dan berkumpul. Di dalam bahasa Inggeris medan ialah ‘square’ iaitu kawasan terbuka bersegi empat. Contohnya di dalam bandar digunakan sebagai taman atau untuk beriadah yang mana dikelilingi oleh jalan dan bangunan.

Terdapat pelbagai jenis medan iaitu:

1. ‘Urban Oasis’
2. Medan Tugu
3. Medan Korporat
4. Medan Perniagaan

Pemandangan ‘Sunken Garden’ di Kawasan Medan Korporat

Kedudukan Medan yang Sesuai dan Suasana Yang Nyaman adalah Tarikan Utama Pengguna

Medan di Tepi Jalan Lebih Ramai Pengguna

i) 'URBAN OASIS'

Fungsi

Merupakan salah satu konsep taman saku dalam pusat bandar. Taman ini mempunyai persekitaran yang sejuk dan menyenangkan di mana terlindung dari hingar-bingar aktiviti bandar. Ia mempunyai gabungan komponen landskap lembut iaitu air, pokok-pokok redup dan hiasan reka bentuk landskap kejur yang bersesuaian.

Oasis atau wahah bermaksud tempat yang menyenangkan di tengah-tengah sesuatu yang membosankan. Jadi 'Urban Oasis' ialah satu medan yang menyenangkan di tengah-tengah kesibukan dan hingar-bingar pusat bandar.

Atau satu jenis plaza yang dipenuhi dengan pokok, mempunyai taman serta berimej dan biasanya terpisah dari jalan raya. Ia juga dikenali sebagai satu kawasan hijau di mana menyembunyikan pengguna daripada pemandangan bangunan dan kebisingan bandar dengan mewujudkan satu suasana menyegarkan dalam kehidupan seharian.

Ia sangat terkenal untuk waktu makan tengahari, membaca dan bersosial dan golongan yang utama adalah kaum wanita

Ciri-ciri

Lokasi	: Taman saku / taman bandar
Pengguna	: Pekerja dan penduduk pusat bandar

Cadangan komponen

- Kemudahan tempat makan dan duduk
- Perabot landskap untuk kemudahan pengguna
- Elemen air
- Kemudahan seperti tandas dan tong sampah
- Kemudahan makanan dan minuman seperti kiosk, gerai dan 'outside café'

Lazimnya ada tiga jenis Urban Oasis

1. 'The Roof Garden'
2. 'The Garden Oasis'
3. 'The Outdoor Lunch Plaza'

1. 'The Roof Garden' (Taman Bumbung)

- Kawasan atas bumbung atau dataran di tingkat paling atas yang mana boleh dibangunkan sebagai taman yang terhad penggunaannya;
- Lazimnya bahagian bawah taman bumbung dibangunkan sebagai kawasan letak kereta dan pusat membeli belah, dan
- Disediakan dengan kemudahan tempat duduk dan melihat keindahan kawasan sekitar.

2. 'The Garden Oasis' (Taman Oasis)

- Ditanam dengan pelbagai pokok yang dapat menunjukkan imej bunga-bungaan dan dihiasi dengan pokok bunga-bungaan dan elemen air
- Disediakan dengan kemudahan tempat duduk yang sesuai; dan
- Ruang plaza yang kecil yang dipagar dan terpisah dengan jalan raya

3. 'The Outdoor Lunch Plaza'

- Disediakan dengan kemudahan perabot dan landskap untuk keselesaan pengguna terutamanya waktu makan tengahari;
- Selain itu dipenuhi dengan pokok-pokok untuk teduhan dan sesetengahnya disediakan dengan 'outside café' atau 'take out restaurant'; dan
- Plaza yang terpisah dengan jalan raya disebabkan perubahan ketinggian rupa bumi atau tembok yang tebal.

Air Terjun Antara Elemen Utama di dalam Reka Bentuk
'Urban Oasis'

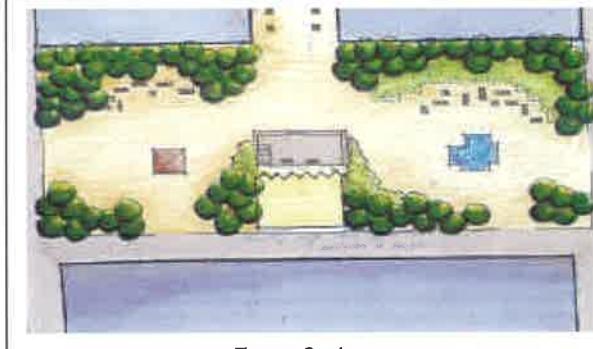
'Outside Café' di Taman Oasis

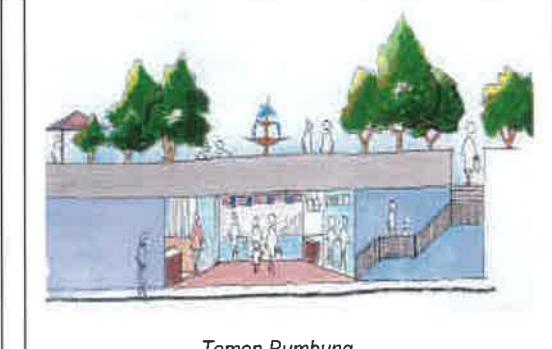
Taman Bumbung yang Terdapat di Atas Kawasan Letak Kereta

'The Outdoor Lunch Plaza'

Taman Oasis

Taman Bumbung

ii) MEDAN TUGU

Fungsi

Satu-satunya medan yang mempunyai tugu peringatan sebagai lambang kemegahan tempat tersebut dan medan sebagai sokongan kepada fungsi tersebut.

Ia juga dikenali sebagai tempat persinggahan pelancong

Ciri-ciri

Lokasi	: Taman bandaran / taman saku / pinggiran jalan/ bulatan lalu lintas yang besar
Pengguna	: Semua golongan masyarakat dan pelancong

Konsep

- Medan ini menonjolkan sejarah sesuatu kawasan sebagai ingatan, kemegahan dan nilai kebudayaan setempat;
- Mewujudkan suasana yang formal yang mana bersesuaian dengan imej yang ditonjolkan; dan
- Salah satu daya tarikan pelancong

Cadangan komponen

- Medan sejarah
- Galeri

Tugu Lambang bagi Medan Tugu

Cadangan Elemen

- Kemudahan pengunjung seperti tempat duduk, tandas dan gerai jualan
- Elemen landskap lembut dan kejur
- Tong sampah
- Jalan pejalan kaki
- Papan tanda maklumat
- Aspek –aspek keselamatan

Garis Panduan Susun Atur

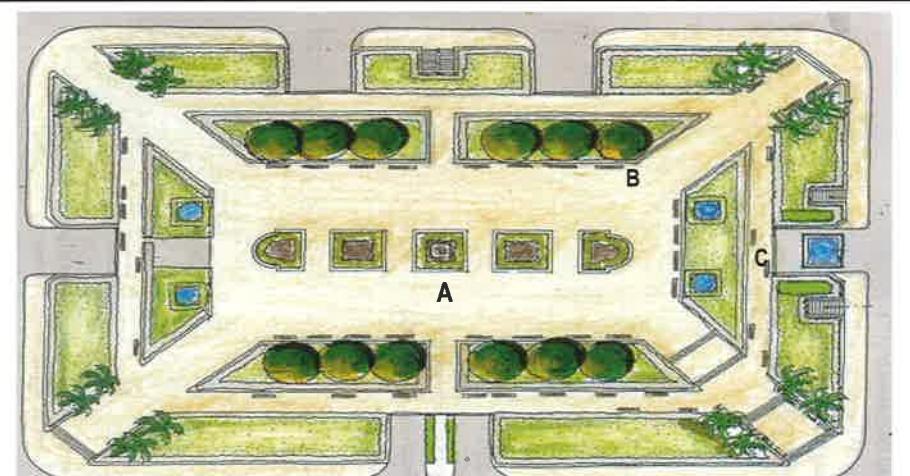
- Kedudukan ‘focal point’ di tengah-tengah untuk melambangkan susun atur yang formal.

Garis Panduan Reka Bentuk

- Terdapat tugu peringatan atau berkaitan dan lain-lain elemen sejarah;
- Terdapat galeri yang berkaitan dengan tugu tersebut;
- Terdapat reka bentuk badan air;
- Dataran yang sesuai untuk aktiviti pendidikan dan aktiviti pasif seperti pemerhatian dan bertafakur serta tempat letak kereta

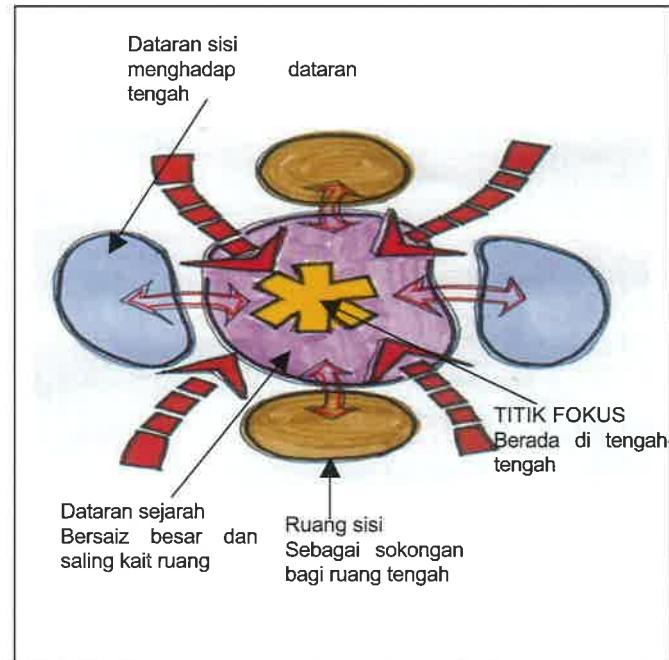
Garis Panduan Landskap

- Jenis pokok yang berbentuk formal dan seragam seperti pokok ‘Juniperus’;
- Pokok-pokok menjalar untuk melembutkan landskap kejur.

PETUNJUK:-

- A- Tugu
- B- Tempat Duduk
- C- Elemen Air

iii) MEDAN KORPORAT

Fungsi

Satu medan yang berada di tengah persekitaran kawasan pentadbiran dan bangunan institusi atau bersambung dengan bangunan tersebut. Ia berfungsi sebagai tempat menunggu, makan tengahari,berehat dan berbincang. Biasanya medan ini ditutup mengikut waktu pejabat

Ciri-ciri

- Lokasi : 'Foyer' bangunan / 'concourse' pejabat
Pengguna : Golongan pekerja

Konsep

- Menyediakan tempat untuk para pekerja makan dan berehat terutama waktu tengahari
- Menyediakan kemudahan tempat duduk dan ruang untuk berbincang
- Menekan aspek kebersihan di kalangan pengguna
- Mewujudkan suasana nyaman dan kehijauan dengan menanam dengan pelbagai jenis pokok dalam keadaan tersusun
- Medan biasanya berbumbung hanya kadang-kadang terbuka

Cadangan Komponen

- Ruang rehat yang luas
- Reka bentuk badan air yang bersesuaian dengan imej bangunan

Reka Bentuk Badan Air yang Bersesuaian dengan Imej Bangunan

Cadangan Elemen

- Kemudahan tempat makan dan duduk
- Perabot landskap yang bersesuaian dengan imej bangunan
- Landskap lembut
- Elemen air
- Ruang legar
- Tong sampah

Garis Panduan Susun Atur

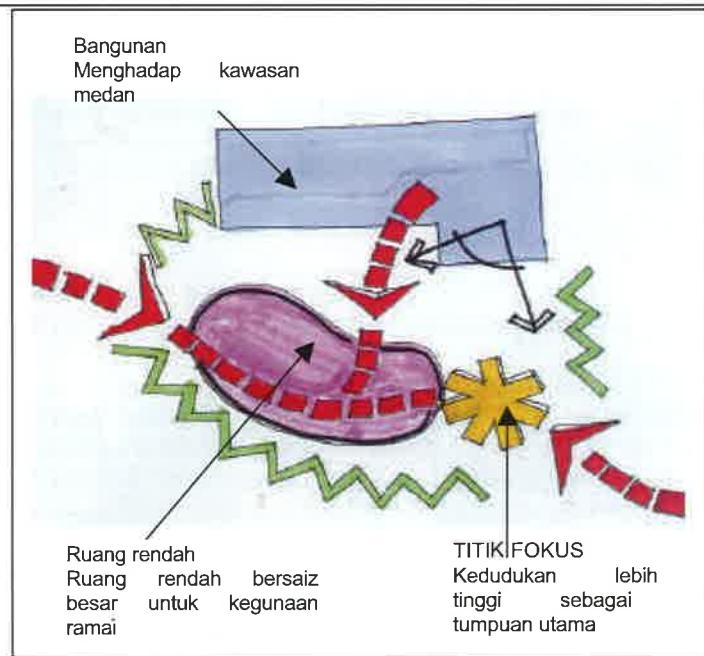
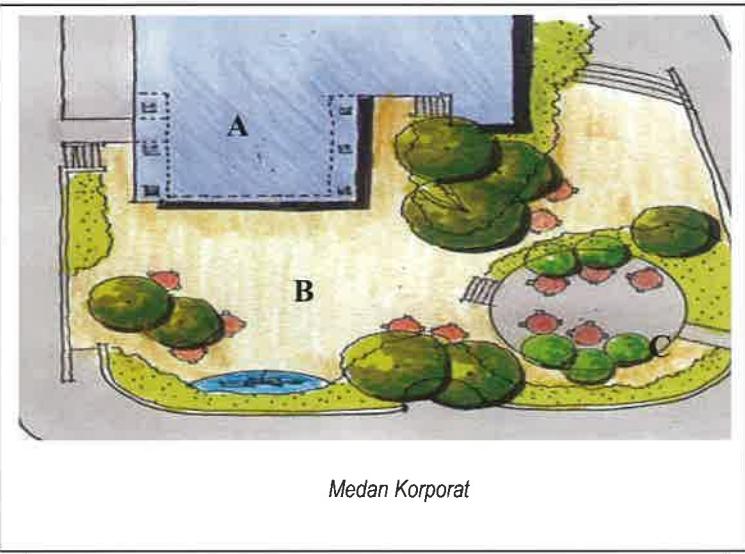
- Lokasi bersambungan dengan bangunan atau berada di hadapan bangunan

Garis Panduan Reka Bentuk

- Mempunyai jalan yang boleh memudahkan pengguna keluar masuk
- Mempunyai ruang yang boleh digunakan sebagai tempat untuk interaksi aktif
- Reka bentuk kawasan yang berbeza dengan keadaan tempat kerja seperti perubahan topografi

Garis Panduan Landskap

- Menggunakan pokok yang pelbagai tetapi masih menunjukkan imej bangunan
- Penanaman pokok rendang untuk teduhan semulajadi

PETUNJUK :

- A- 'Foyer' Bangunan
- B- 'Sunken Garden'
- C- Medan Makan

Fungsi

Medan tempat untuk orang ramai sama ada untuk makan, berkumpul, berbincang, menunggu dan tempat transit perjalanan. Ia terletak di tengah pusat perniagaan yang mana merupakan tempat yang paling sibuk kerana sebagai tempat tumpuan utama pusat bandar.

Biasanya terdapat pusat perniagaan, medan makan, pusat penerangan dan ruang legar untuk kemudahan orang ramai.

Ciri-ciri

Lokasi	: Taman bandaran / tepi jalan / dataran perniagaan
Pengguna	: Semua golongan masyarakat

Cadangan Komponen

- Ruang legar yang luas untuk pelbagai aktiviti
- Ruang menunggu berhubung dengan tempat makan

Tempat Duduk yang Moden dan Bersesuaian dengan Suasana Bandar

Cadangan elemen

- Lanskap lembut
- Elemen air
- Ruang legar
- Bangku
- Meja makan
- Tong sampah

Konsep

- Ruang terbuka untuk orang ramai
- Menyediakan ruang untuk semua golongan umur seperti, ruang berbincang dan ruang rehat sementara
- Untuk menonjolkan imej moden boleh disediakan kemudahan tempat makan seperti 'outside café' dan 'take out restaurant'
- Memasukkan reka bentuk badan air untuk tujuan penyejukan dalam suasana yang padat

Garis Panduan Susun Atur

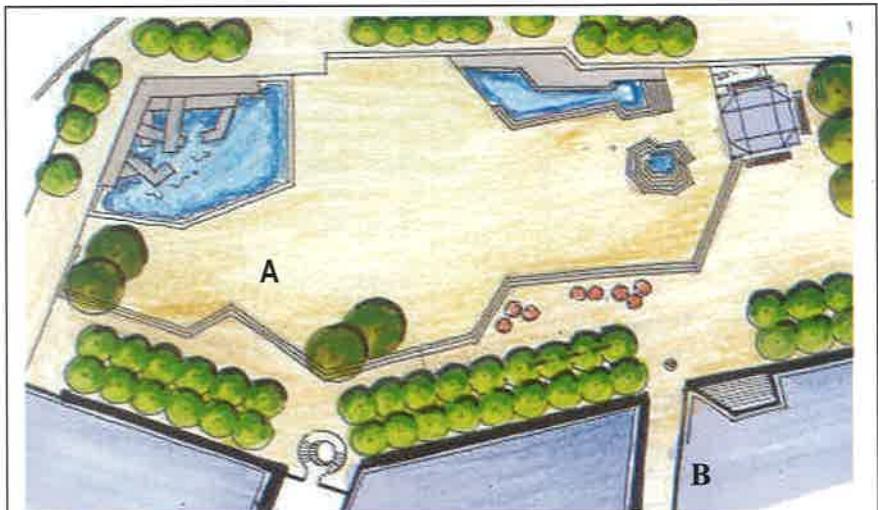
- Kedudukan lokasi yang berpusat dan boleh dihubungkan dengan ruang yang lain

Garis Panduan Reka Bentuk

- Reka bentuk ruang terbuka yang besar adalah untuk menampung bilangan pengguna yang ramai dengan pelbagai aktiviti.
- Perubahan aras digunakan untuk menjadikan kawasan sekitar sejuk dan boleh memperbanyakkan penggunaan ruang

Garis Panduan Lanskap

- Penggunaan pokok yang tidak terlalu rendang dan penanaman pokok adalah seragam supaya tidak kelihatan semak.

Gambaran Medan Perniagaan

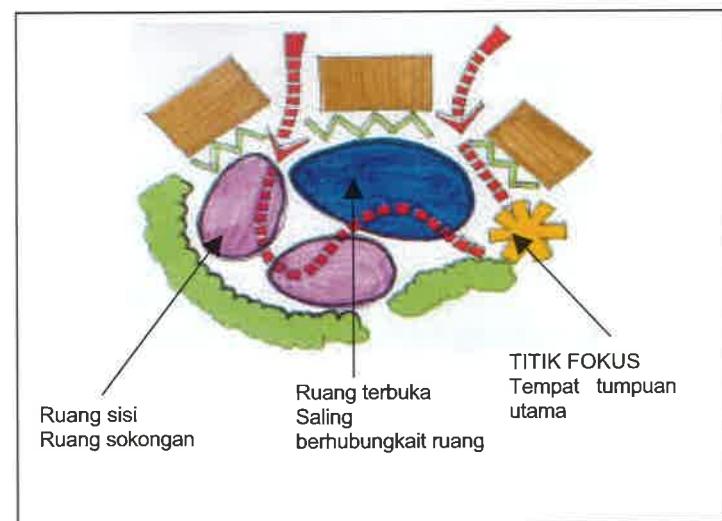
PETUNJUK :
 A- Elemen Air
 B- Medan Makan

Tempat untuk Mencari Keriangan

Tempat untuk Menunggu dan Berehat-Rehat

7.1.24 HUTAN BANDAR

Definisi

Hutan bandar ialah kawasan berpokok yang di tanam atau tumbuh dengan sendiri, sebatang atau berkelompok, termasuklah pokok di tepi jalan, di tepi bangunan, di taman-taman atau di kawasan hutan simpan yang berada di bandar atau di persekitaran bandar yang dilihat secara kolektif. Dalam konteks perancangan kita melihat hutan bandar yang berada di taman-taman dan hutan simpan yang berada di persekitaran bandar. Hutan Bandar berfungsi sebagai sumber maklumat dan pembelajaran, Imbangan iklim makro dan oksigen, penghayatan alam semula jadi, tempat untuk melakukan rekreasi lasak. Untuk persatuan atau kelab seperti rakan muda, warisan landskap semulajadi dan yang paling penting ia dapat menyeimbangkan iklim mikro setempat.

Hierarki

Lokasi	:	Kawasan bandar/pinggir bandar dan kawasan yang digazetkan.
Pengguna	:	Semua golongan
Saiz	:	Bergantung kepada keluasan tapak yang ada

Aktiviti

- Penghayatan alam sekitar
- Rekreasi lasak (sekiranya ia tidak mengganggu / merosakkan alam sekitar)
- ‘Aerial walking’
- ‘Canopy walking’
- Berbasikal
- ‘Jogging’
- Penyelidikan
- ‘Trekking’

Antara Aktiviti yang Boleh Dijalankan di Hutan Bandar

Ciri

- Khazanah semulajadi untuk manusia memanfaatkannya untuk dijaga dan dipelihara dengan menggunakan konsep “*kita hanya meminjamnya dari generasi akan datang*”,
- Memperkenalkan alam semulajadi kepada pengguna
- Arboratum atau ‘park land’
- Terbuka kepada umum
- Bercirikan hutan semulajadi
- Mempunyai pandangan yang telus
- Mempunyai mercu tanda tersendiri

Cadangan Komponen

Komponen kawasan

- Kawasan Pusat Taman
- ‘Arboretum’
- Hutan Peliharaan
- Tasik buatan
- ‘Picnic center’

Kemudahan awam

- Penunjuk arah
- Papan tanda /maklumat
- Tempat duduk
- Denai yang mempunyai satu pusingan lengkap
- Laluan perkhidmatan
- Tempat meletak kenderaan
- Tandas awam

Elemen sokongan

- Tong sampah
- Alat keselamatan
- Peti bantuan kecemasan
- Lampu jalan

Masalah/isu

- Penyelenggaraan
- Keselamatan
- Sosial-jenayah, keselamatan

Elemen

Kawasan perkhidmatan

- Bangunan pentadbiran / Pusat Taman
- Gerai makanan
- Surau
- Tandas
- Tempat letak kenderaan
- Setor

Park center/ Pusat Taman

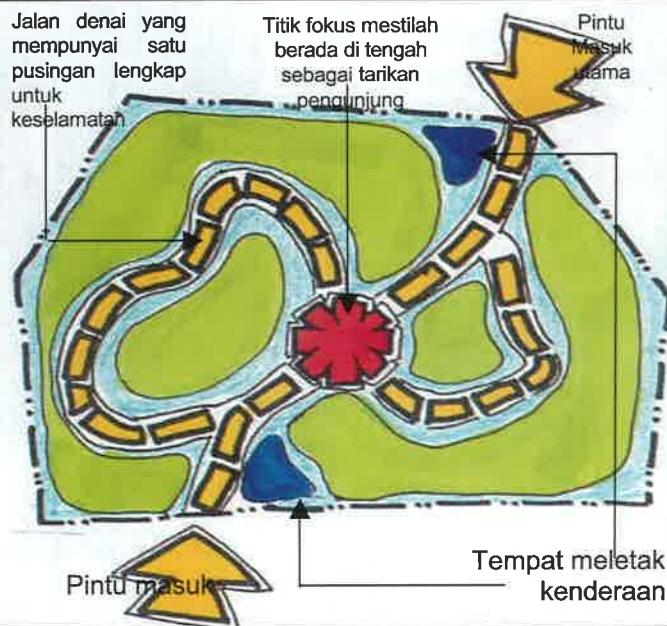
- Tandas
- Gazebo
- Pusat Informasi
- Kemudahan golongan istimewa

Kawasan perkhemahan

- Tapak perkhemahan
- Tandas
- Taman
-

'Arboratum'

- Tanda nama pokok
- Jalan denai

Wakaf untuk Pengunjung Berehat

Laluan yang Sempurna Memudahkan Pengunjung

Pandangan yang Telus Diperlukan untuk Keselamatan

Susun Atur

- Titik fokus berada di tengah dan pintu masuk untuk menarik pengunjung
- Meletakkan pintu masuk di tempat yang mudah sampai
- Mengekalkan keadaan semulajadi semaksimum mungkin
- Jalan denai mestilah lengkap satu pusingan dan tidak ada jalan mati
- Tempat letak kereta di lokasi pintu masuk

Reka Bentuk

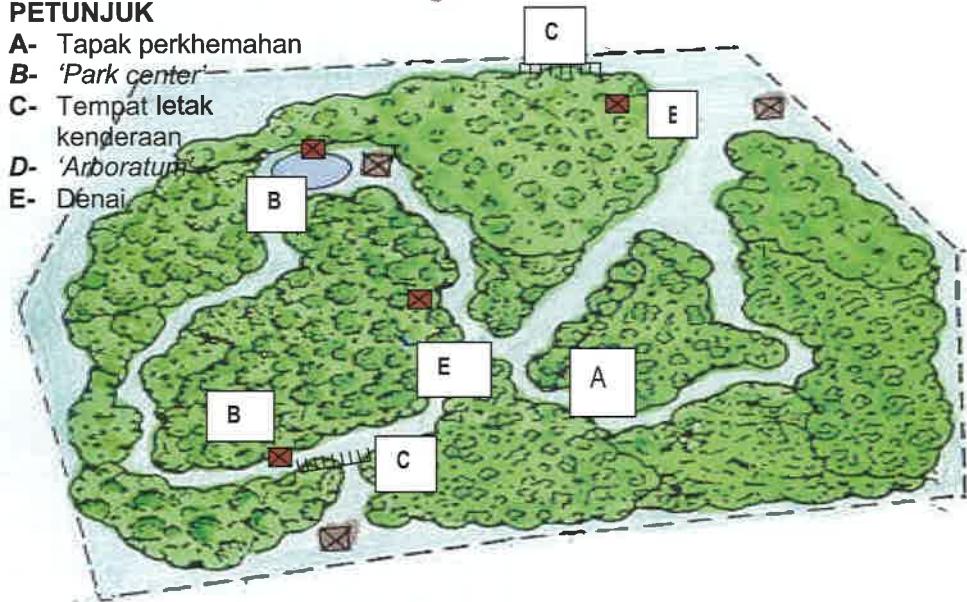
- Menekankan ciri-ciri semulajadi dan informal
- Faktor keselamatan mestilah diutamakan
- Mempunyai reka bentuk yang harmoni dengan alam sekitar
- 'Park center' mestilah lengkap dengan rujukan dan tanda arah untuk kemudahan pengunjung
- Menggunakan bahan-bahan semulajadi

Landscape

- Memulihara dan memelihara tumbuhan yang sedia ada
- Menggunakan elemen yang tahan lasak dan tahan lama serta penyelenggaraan yang minimum
- Kedudukan elemen landscape mestilah telus pandangan
- Meletakkan tanda amaran untuk pokok yang merbahaya
- Laluan pengunjung hendaklah dijauhi dari pokok yang beracun dan bahaya

PETUNJUK

- A- Tapak perkhemahan
B- 'Park center'
C- Tempat letak kenderaan
D- 'Arboratum'
E- Dénai

Meja berkelah di 'Picnic Center'

Papan Tanda akan Memudahkan Pengunjung

7.1.25 TAMAN GOLONGAN ISTIMEWA

Definisi

Sebuah taman yang menyediakan kemudahan golongan istimewa berekreasi dan berinteraksi sesama mereka. Ia juga berfungsi sebagai tempat golongan tersebut menjalani latihan terapi sendiri dan bersukan terutama untuk golongan tua dan kurang upaya. Ia boleh dibahagikan kepada dua golongan utama iaitu golongan cacat anggota dan warga tua. Di mana komponen untuk golongan cacat anggota adalah komponen aktif seperti pusat sukan. Manakala untuk warga tua pula adalah satu kawasan rekreasi pasif yang boleh menenangkan fikiran.

Hierarki

- Lokasi : Taman kejiranan
Rumah orang tua
Pusat sukan
- Pengguna : Golongan tua dan golongan kurang upaya
- Saiz : 0.81 hektar (2 ekar)

Bunga Aromatik seperti '*Michelia Alba*' dan '*Mimusops Elengi*' Sesuai Ditanam di Taman Wangian

Ciri

- Menyediakan kemudahan berkonseptan 'user friendly'
- Berfungsi sebagai kawasan rekreasi kepada golongan istimewa
- Menekankan aspek keselamatan pengguna
- Berada kawasan yang sunyi untuk memberi ketenangan

Cadangan Komponen

Komponen kawasan

- Gelanggang
- Kolam terapi
- Taman
- Kawasan Perkhidmatan

Kemudahan awam

- Penunjuk arah
- Papan tanda/maklumat
- Wakaf / gazebo
- Tempat duduk
- Laluan pejalan kaki
- Laluan perkhidmatan
- Tempat meletak kenderaan
- Tandas awam / Telefon awam
- Lampu

Elemen sokongan

- Tong sampah
- Alat keselamatan
- Peti bantuan kecemasan

Cadangan Elemen

Golongan Cacat Anggota

- Gelanggang
- Tenis
 - Bola keranjang

Warga Tua

- Kolam Terapi
- Kolam air panas
- Taman
- Taman rahsia
 - 'Reflexology foot path'
 - Taman wangian
 - Kawasan terapi
 - Kiosk
 - Peralatan terapi
- Kawasan Perkhidmatan
- Pejabat pengurusan
 - Tempat letak kereta kenderaan
 - Tandas
 - Surau

Susun Atur

- Mempunyai 'friendly car park'
- Berada di kawasan topografi yang rata cerun tidak melebihi 10 peratus
- Mempunyai lorong khas untuk kerusi roda

Reka Bentuk

- Menggunakan elemen yang selamat dan selesa untuk golongan istimewa
- Reka bentuk yang sesuai untuk kemudahan pergerakan
- Mempunyai 'ramp' di kawasan bercerun
- Mempunyai 'railing'

Landskap

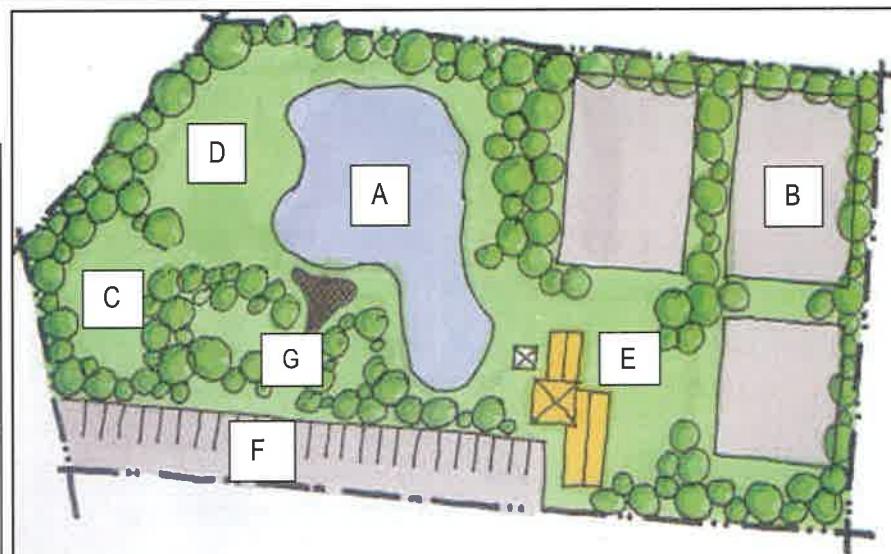
- Tidak menanam pokok yang beracun atau boleh menyebabkan alergi
- Menanam pokok yang mempunyai fungsi perubatan
- Pokok yang mempunyai kesan sentuhan
- Elemen air yang berbunyi

Bola Keranjang Salah Satu Sukan Golongan Istimewa

PETUNJUK

- A - Kolam
- B - Gelanggang
- C - Taman Rahsia
- D - Kawasan Terapi
- E - Pusat Pentadbiran
- F - Tempat Letak Kenderaan
- G - Taman Wangian

7.1.26 TAMAN BUDAYA

Definisi

Taman Budaya merupakan sebuah taman yang berasaskan kepada bangsa, kaum, budaya dan sejarah masyarakat setempat. Ia juga memperlihatkan cara hidup masyarakat Malaysia pelbagai kaum dan budaya. Elemen persekitaran menggunakan bahan-bahan yang mempunyai pengaruh kuat kepada budaya tersebut.

Hierarki

Lokasi	: Persekutuan Pusat Bandar
Pengguna	: Semua golongan
Saiz Minimum	: 8.0 hektar (20 ekar)

Aktiviti

- Kebudayaan seperti tarian dan nyanyian
- Tai Chi
- Membaca
- Bersiar-siar
- Berehat
- Berbasikal
- 'Jogging'
- Penyelidikan
- 'Treking'
-

Corak-Corak di Dinding Sejarah yang Mengambarkan Adat Budaya Kaum di Malaysia.

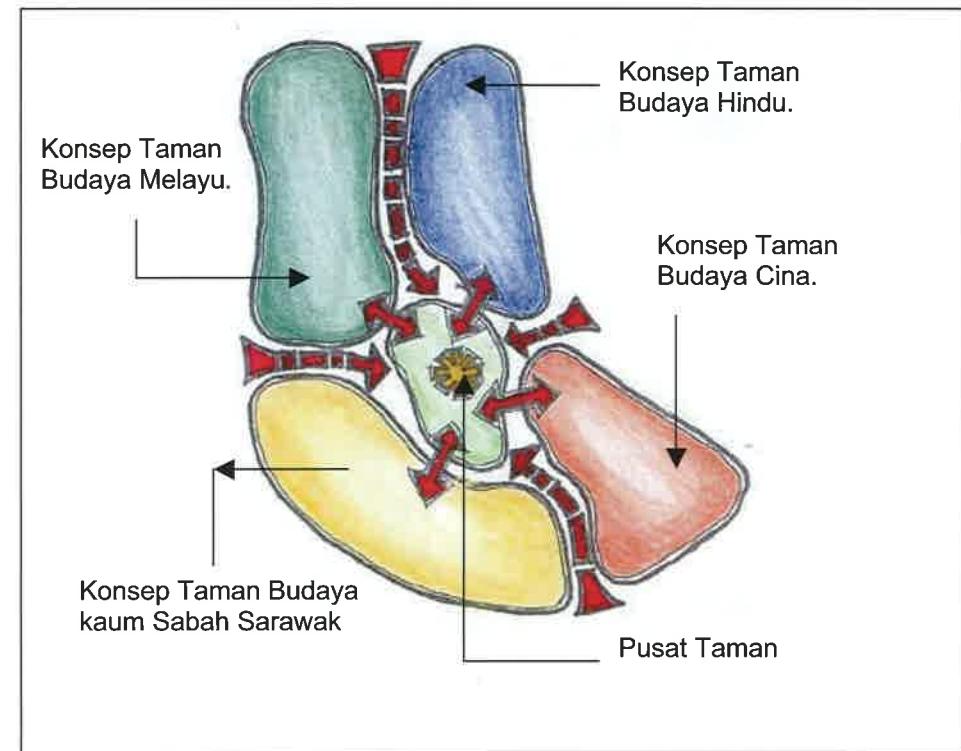
Cadangan Komponen

- Zon taman mengikut Kaum
- Bangunan pentadbiran
- Ruang pameran
- Tasik

Taman Budaya Melayu	- 30 %
Taman Budaya Hindu	- 15 %
Taman Budaya Cina	- 25 %
Taman Budaya Sabah Sarawak	- 20 %
Pusat Taman	- 10 %

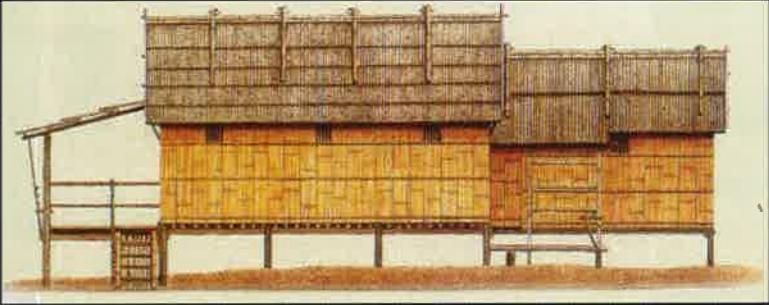
Ciri

- Menonjolkan kepelbagaian kaum dan budaya masyarakat Malaysia.
- Mempunyai pelbagai reka bentuk bangunan beridentitikan budaya kaum.
- Reka bentuk wakaf yang unik dan tersendiri.
- Menempatkan ruang-ruang untuk setiap kebudayaan.
- Pembangunan bersepadu yang dilengkapi dengan muzium, dewan, perpustakaan, 'amphitheater', kolam renang dan sebagainya.
- Mempunyai mercu tanda tersendiri

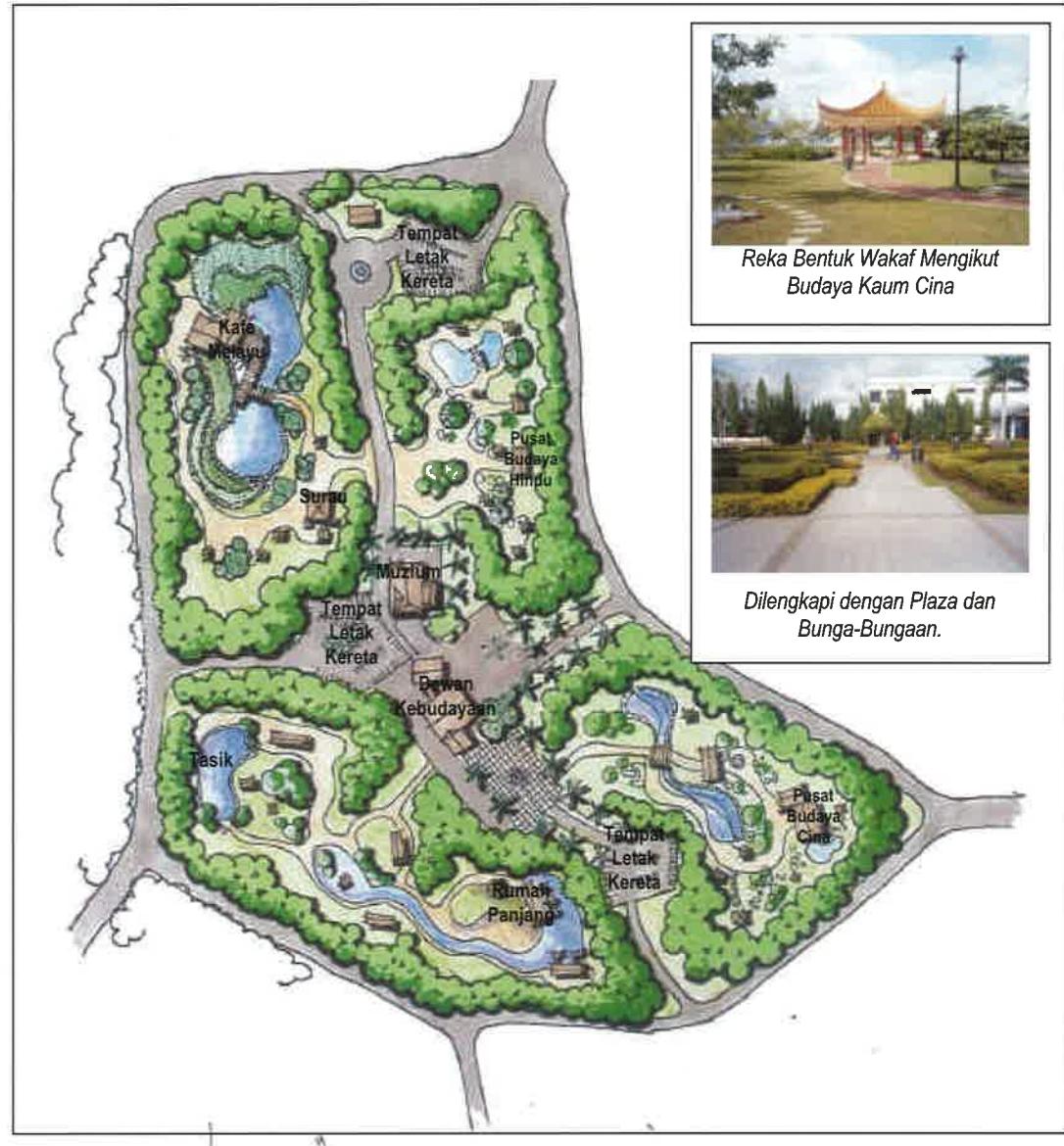

Cadangan Elemen

- Dewan
- Bangunan pentadbiran/Pusat Taman
- Muzium
- Perpustakaan
- 'Amphiteater'
- Wakaf
- Laluan pejalan kaki
- Taman permainan kanak-kanak
- Tandas awam
- Lampu
- Elemen air
- Tong sampah
- Tempat letak kereta
- 'Info kiosk'
- Surau

Contoh Rumah Panjang yang Melambangkan Budaya Hidup Kaum di Sabah dan Sarawak.

Gambarajah : Contoh Taman Budaya di Kawasan Pusat Bandar

Susun Atur

- Dewan diletakkan di bahagian tengah taman.
- Setiap zon taman menggambarkan budaya dan adat resam sesebuah kaum.
- Setiap zon mempunyai bangunan sendiri yang boleh digunakan muzium, perpustakaan dan pusat aktiviti kebudayaan.
- Dilengkapi dengan pelbagai kemudahan sokongan seperti tandas awam, laluan pejalan kaki, telefon awam dan tempat letak kereta.

Reka Bentuk

- Setiap elemen di zon mempunyai reka bentuk sendiri yang melambangkan budaya kaum tersebut.
- Reka bentuk laluan pejalan kaki yang berkesinambungan kesemua zon.

Landskap

- Menggunakan pokok-pokok berunsurkan budaya kaum seperti kemboja, inai, mawar dan pandan.
- Memperbanyakkan pokok-pokok teduhan di kawasan tertentu.
- Tidak menggunakan pokok-pokok beracun terutamanya di kawasan taman permainan kanak-kanak.

Dewan yang Digunakan sebagai Pusat Taman untuk Pelbagai Aktiviti.

Ruang Tempat Duduk Terbuka yang Mengelilingi Pentas Terbuka.

Taman Permainan Kanak-Kanak Turut Disediakan.

Medan Terbuka Dilengkapi dengan Pergola.

Dataran Terbuka yang Luas Boleh Digunakan Untuk Pelbagai Aktiviti Tertentu.

Tasik Digunakan sebagai Elemen Penyejuk Kawasan Taman.

Reka Bentuk Bangunan yang Sesuai dengan Konsep Taman.

Pemandangan Terbuka ke Bangunan Utama.

7.1.27 ‘SKATEPARK’ (TAMAN LUNCUR)

Funksi

Sebuah taman yang menjadi tumpuan remaja dan dilengkapi dengan kemudahan untuk penggemar permainan papan luncur dan basikal BMX. Aktiviti meluncur dilakukan di kawasan licin bersimen dan mempunyai komponen taman yang sesuai untuk aksi luncur ekstrim.

Hierarki

Di dalam Taman Tempatan, Taman Kejiranan, dan Taman Wilayah.

Lokasi : Sesuai dibina secara tunggal berhampiran Taman Bandaran.

Pengguna : Remaja dan dewasa.

Anggaran saiz : Tiada had.

Seorang Remaja Sedang Melakukan ‘Kick-Flip’ Pada ‘Ramp’ 20’ sambil Diperhatikan oleh Rakan-Rakan yang Lain.

Ciri Tapak:

- Mempunyai kawasan letak kereta sendiri yang berhampiran dengan taman.
- Boleh diletakkan berdekatan dengan taman tasik, aerobik dan taman ‘par course’.
- Juga sesuai dibina di dalam Taman Hobi (*Hobby Garden*).

Ciri Pengguna:

- Terbuka kepada orang ramai terutamanya remaja untuk aktiviti secara individu, berkumpulan, persatuan, dan aktiviti Rakan Muda.
- Taman Luncur disediakan adalah sesuai untuk semua jenis sukan luncur lasak seperti skateboard, ‘*in-line skate*’, dan basikal BMX.
- Mampu menarik perhatian orang ramai ke sini semasa pertandingan luncur peringkat Asia atau antarabangsa dijalankan. (tajaan ESPN atau lain-lain).
- Menjadi tempat tumpuan golongan remaja, dengan adanya kemudahan sampingan café dan stesen berinternet.
- Dataran/‘foyer’ yang luas dan licin untuk aktiviti berkumpulan remaja seperti menari hip-hop. Ia juga sebagai ‘*meeting point*’ kumpulan tertentu sebelum ke kawasan luncur.

Garis Panduan Susun Atur

- Komponen gelanggang dengan komponen gelanggang seperti ramp, pepaip luncur, ‘*fun box*’, dan lain-lain disusun dengan meletakkan ‘ramp’ di bahagian luar (tepi), manakala ‘*fun-box*’ di tengah kawasan luncur manakala tempat duduk penonton (*optional*) di bahagian luar.
- ‘Ramp’ dan ‘*fun-box*’ di bina daripada kayu dan berasingan daripada lantai, supaya mudah alih dan diubahsuai.

Garis Panduan Reka Bentuk

- Sebaik-baiknya dibina di kawasan mendatar, bagi memudahkan kerja-kerja pembinaan ramp, meletakkan ‘*fun-box*’ dan lain-lain.
- Bentuk muka bumi seperti bukit kecil dan busut boleh dikekalkan. Dengan mengorek sedikit tanah, kawasan berbukit kecil ini boleh dijadikan kawasan luncur yang beralun. Kawasan luncur akan kelihatan seperti binaan kolam renang tanpa air, dengan lantai licin yang beralun. Kawasan luncur jenis ini dibina tanpa binaan ramp dan ‘*fun-box*’ lain. Tetapi digigi kolam terdapat ‘*half-pipe*’ untuk peluncur membuat trick slide dan sebagainya.

Cadangan Komponen

- Gelanggang luncur jenis 'street-skate'.
- Gelanggang luncur jenis 'vert' dan 'ramp'.
- 'Grand-stand' penonton
- Café dan stesen internet
- 'Foyer' / dataran 'Hip-hop' (optional)

Cadangan Elemen

- Pepalang luncur
- 'Fun-box'
- 'Ramp'
- 'Jumper ramp'
- 'Launcher'
- 'Platform'

Aksi-aksi Pengunjung Taman 'Skatepark'.

Garis Panduan Lanskap:

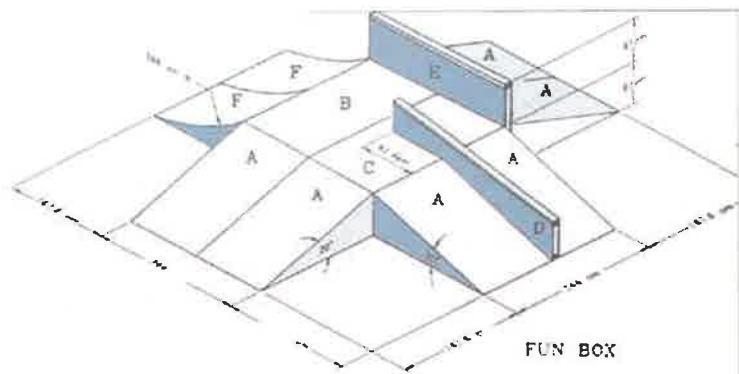
- Pokok-pokok besar sebagai 'buffer' yang akan menjadi sempadan kepada ruang taman.
- Menanam lebih banyak pokok-pokok hiasan di sekitar kawasan taman.

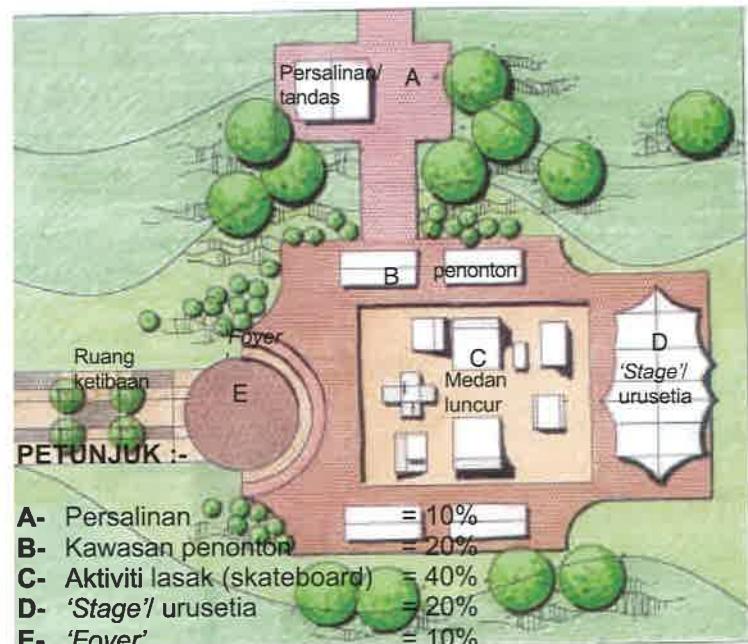
'Ramp' Jenis 'Vert'.

Pembinaan 'Ramp' dan Komponen Lain di Sebuah 'Skatepark'.

'Fun Box' yang Mempunyai Empat Penjuru dan Dua 'Rail Slide'.

Contoh 'Skatepark' yang Terletak di Taman Bandaran.

8.0 PELAKSANAAN

Pelaksanaan taman awam dan rekreasi bertema ini melibatkan aspek perancangan, dilaksanakan di peringkat penyediaan Rancangan Struktur Negeri, Rancangan Tempatan Daerah dan Rancangan Kawasan Khas sebagaimana yang diperuntukkan di dalam Akta Perancangan Bandar dan Desa Pindaan 2001 (Akta A1129). Ia juga perlu dilaksanakan di dalam penyediaan Laporan Cadangan Pemajuan termasuk juga semasa peringkat kawalan pembangunan sesuatu projek pembangunan yang melibatkan kawasan rekreasi awam.

8.1 Dasar Pembangunan

Perancangan taman awam dan rekreasi bertema perlu mengambil kira dasar-dasar di dalam Rancangan Malaysia, Rancangan Fizikal Negara dan dasar-dasar kerajaan negeri yang melibatkan penyediaan taman-taman rekreasi awam. Setiap perancangan kawasan taman rekreasi awam bertema hendaklah mengambil kira keperluan dan kesesuaian dengan komponen lain dan keperluan dari penduduk sekitar.

Perancangan taman awam dan rekreasi bertema ini hendaklah berdasarkan garis panduan berikut :

- Piawaian Perancangan JPBD 21/97 – Piawaian Perancangan Tanah Lapang dan Rekreasi.

8.2 Perancangan

Rancangan Struktur Negeri dan Rancangan Tempatan Daerah hendaklah menjadi panduan utama di dalam perancangan taman awam dan rekreasi bertema. Begitu juga dengan Rancangan Kawasan Khas bagi kawasan tertentu yang mengkhususkan pembangunan di taman-taman rekreasi awam sedia ada yang sesuai.

8.2.1 Rancangan Struktur Negeri (RSN)

Sektor-sektor yang terlibat di dalam Rancangan Struktur Negeri adalah seperti sektor bandar, perumahan dan sektor rekreasi dan sukan.

Skop Rancangan Struktur Negeri hendaklah meliputi aspek seperti berikut:

- i. Mengenalpasti semua taman-taman rekreasi awam sedia ada di dalam kawasan Rancangan Struktur Negeri untuk ditambah aspek taman awam bertema mengikut konsep dan tema yang sesuai;
- ii. Mengkaji taman-taman rekreasi awam yang komited agar dapat mengenalpasti komponen rekreasi yang dicadangkan mengambilkira ciri-ciri taman rekreasi awam bertema;
- iii. Menganalisis semua taman-taman rekreasi awam di dalam kawasan Rancangan Struktur untuk mengenalpasti taman-taman yang sesuai untuk dijadikan sebahagian taman awam dan rekreasi bertema;
- iv. Menentukan dasar dan strategi untuk menggunakan taman rekreasi awam dan rekreasi bertema yang disokong dengan lakaran dan pelan skematik;
- v. Mengkaji ciri-ciri taman awam sedia ada yang telah dikenalpasti berpotensi untuk dijadikan taman awam dan rekreasi bertema yang memerlukan tindakan perancangan seperti pembangunan semula.

Pendekatan kepada perancangan taman awam dan rekreasi bertema dalam Rancangan Struktur Negeri adalah melalui pembentukan dasar dan strategi perancangan. Antara dasar-dasar yang boleh dinyatakan adalah seperti :

- Mengintegrasikan fungsi-fungsi taman dan mempertingkatkan pembangunan taman rekreasi awam sedia ada sebagai taman awam dan rekreasi bertema;
- Kawasan taman rekreasi awam sedia ada di dalam kawasan perumahan boleh dijadikan taman awam dan rekreasi bertema bergantung kepada keperluan dan juga permintaan dari penduduk sekitar.

8.2.2 Rancangan Tempatan Daerah (RTD)

Rancangan Tempatan Daerah berperanan memperincikan dan melaksanakan dasar-dasar dan strategi yang terkandung di dalam Rancangan Struktur Negeri. Ianya dibuat melalui peta cadangan, pelan-pelan subjek, pelan sisip dan Garis Panduan Pelaksanaan yang terkandung di dalam Rancangan Tempatan Daerah yang akan memperincikan perancangan taman awam dan rekreasi bertema. Perancangan taman awam dan rekreasi bertema ini hendaklah diberi keutamaan di dalam beberapa sektor seperti sektor bandar, perumahan dan sektor rekreasi dan landskap.

Antara aspek yang dikaji ialah ;

- Mengenalpasti lokasi dan hierarki taman awam sedia ada yang sesuai untuk dijadikan taman awam bertema;
- Mengenalpasti tema-tema yang sesuai digunakan di dalam taman awam dan rekreasi bertema ini lengkap dengan komponen rekreasi berdasarkan gunatanah dan penduduk sekitar;
- Memastikan perancangan taman awam dan rekreasi bertema ini berbeza dengan kawasan bersebelahan atau sekitar;
- Menyediakan pelan sisip dan garis panduan terperinci untuk taman awam dan rekreasi bertema tersebut mengikut konsep tema yang telah dipilih.

8.2.3 Rancangan Kawasan Khas

Pelan-pelan ini disediakan bagi kawasan-kawasan khas yang dikenalpasti di dalam Rancangan Tempatan Daerah sebagai kawasan-kawasan yang sesuai untuk dijalankan sebagai sebahagian taman awam dan rekreasi bertema. Pelan-pelan ini juga meliputi projek-projek yang dijalankan oleh pihak Jabatan Landskap Negara (JLN) berdasarkan kepada potensi dan kesesuaian. Perkara-perkara seperti berikut perlu disediakan iaitu:

- i. Mengadakan kajian pelan induk taman awam dan rekreasi bertema dengan mengenalpasti konsep tema yang sesuai untuk dijalankan di sebahagian taman awam tersebut;
- ii. Menyediakan pelan induk terperinci untuk taman-taman awam yang dipilih dengan konsep tema yang sesuai.

8.2.4 Pemajuan

Di peringkat pemajuan, bagi setiap cadangan pemajuan tanah lapang awam dan rekreasi bertema, pemaju dikehendaki menyediakan tapak tanah lapang awam terlebih dahulu di dalam sesuatu pembangunan yang dikemukakan kepada Pihak Berkuasa Tempatan untuk mendapatkan kelulusan Kebenaran Merancang. Antara perkara-perkara yang perlu dimuatkan di dalam Laporan Cadangan Pemajuan (LCP) adalah seperti di dalam Jadual 10.1

Jadual 8.1 : Komponen Laporan Cadangan Pemajuan Menurut Akta 172

Peruntukan Akta	Huraian Isi Kandungan
a. Jika pemajuan itu berkenaan mana-mana tanah.	
i. Langkah-langkah bagi melindungi dan memperelokkan alam sekitar dari segi fizikal.	<p>Pelan-pelan yang mengandungi aspek-aspek berikut :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pembahagian keluasan, unit dan peratus komponen gunatanah. • Jadual pematuhan terhadap piawaian perancangan. • Senarai-senarai kemudahan-kemudahan awam, utiliti yang diperlukan. • Susunan pecah sempadan tanah jika berkenaan. • Sistem peredaran trafik dan infrastruktur. • Jadual atau kenyataan akan aspek-aspek ketumpatan, '<i>plinth area</i>', ketinggian bangunan, garisan anjak bangunan-bangunan, nisbah plot dan sebagainya. • Jadual pengasingan rizab-rizab awam atau kerajaan yang akan diserahkan kepada Kerajaan dan plot-hakmilik persendirian.
ii. Langkah-langkah bagi melindungi topografi semulajadi.	<ul style="list-style-type: none"> • Syor dan perakuan bagi langkah-langkah yang perlu dalam melindungi topografi bagi kawasan yang mempunyai persekitaran yang sensitif dan tinggi risiko seperti kawasan-kawasan tinggi dan cerun, kawasan tадahan air, hutan bakau, pesisiran pantai dan lain-lain yang ditetapkan oleh Pihak Berkuasa Perancangan Tempatan.
iii. Langkah-langkah bagi memperelokkan landskap.	<p>Cadangan pelan landskap mengandungi perkara-perkara berikut :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Senarai lokasi dan jenis tumbuhan atau pokok. • Reka bentuk cadangan landskap (<i>hard and soft landscape</i>). • Cadangan pengekalan dan pemeliharaan elemen landskap seperti tumbuhan, pokok dan elemen-elemen alam semulajadi yang lain mengikut Garis Panduan Landskap semasa.
iv. Langkah-langkah bagi memelihara dan menanam pokok-pokok di atas.	<ul style="list-style-type: none"> • Program bagi pokok/kelompok pokok yang termasuk di bawah Bahagian V_A Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 (Akta 172) mengenai Perintah Pemeliharaan Pokok.

Peruntukan Akta	Huraian Isi Kandungan
v. Lokasi dan jenis pokok yang lilitannya melebihi 0.8 meter dan tumbuhan-tumbuhan lain.	<ul style="list-style-type: none"> Mengenalpasti lokasi, jenis pokok-pokok yang melebihi lilitan 0.8 meter dan tumbuhan-tumbuhan lain di atasnya. Program bagi pokok yang tertakluk di bawah Bahagian V_A Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 (Akta 172) mengenai Perintah Pemeliharaan Pokok.
vi. Tanah lapang.	<ul style="list-style-type: none"> Menunjukkan dengan jelas cadangan komponen rekreatif pasif dan aktif. Cadangan bagi keselesaan, keselamatan, kegunaan, kebersihan kawasan seperti laluan pejalan kaki, tempat riadah, tempat perteduhan dan tapak pengumpulan sampah.
vii. Cadangan kerja tanah.	<ul style="list-style-type: none"> Pelan perspektif dan pelan sisi yang menunjukkan kontur. Cadangan penolakan, pemotongan dan penambakan tanah. Cadangan mengelakkan hakisan dan banjir semasa kerja-kerja pembinaan dan selepas siap projek. Lakaran-lakaran dan jadual-jadual berkaitan.
viii. Perihal kerja-kerja yang hendak dijalankan.	<ul style="list-style-type: none"> Penjelasan mengenai kerja-kerja tanah yang akan dijalankan seperti di (vii).
b. Jika pemajuan itu berkenaan sesuatu bangunan yang mempunyai seni bina tersendiri atau kepentingan sejarah, butir-butir untuk mengenalpasti bangunan itu termasuklah kegunaannya dan keadaannya, serta ciri-cirinya, rupanya, binaannya dan bentuknya yang tersendiri dan langkah-langkah bagi melindunginya, memeliharanya dan mengindahkannya.	<p>Pelan pemeliharaan bangunan yang mengandungi :</p> <ul style="list-style-type: none"> Pelan cadangan dan ilustrasi bagi bangunan-bangunan yang akan dipelihara. Cadangan program pemeliharaan dan penyelenggaraan.
c. Jika pemajuan itu melibatkan kerja bangunan, butir-butir mengenai ciri-ciri dan rupa bangunan-bangunan yang terletak di kawasan sekeliling.	<ul style="list-style-type: none"> Gambaran ringkas ciri-ciri seni bina bangunan yang terletak bersempadan dengan tapak pemajuan. Pelan atau ilustrasi atau gambar bangunan di sekitar tapak pemajuan. Cadangan untuk mengawal kemudaratian bangunan dan gunatanah bagi bersebelahan.

Tanah lapang awam yang telah diluluskan hendaklah terlebih dahulu diserahkan kepada Pihak Berkuasa Negeri dan syarat-syarat serahan hendaklah mengikut keputusan Jawatankuasa Kabinet untuk membanteras masalah sosial di bawah Program PINTAS dan permohonan untuk dirizab serta diwartakan sebagai tanah lapang awam perlu diuruskan oleh Pihak Berkuasa Tempatan kepada Pejabat Tanah dan Galian Negeri. Pihak Berkuasa Tempatan membuat permohonan peruntukan kepada Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan untuk melaksanakan pemajuannya.

Faktor-faktor yang perlu diambil kira semasa merancang pembangunan taman awam dan rekreasi bertema adalah seperti berikut:

- i. Perlletakan aktiviti sosial dan rekreasi di dalam taman tersebut;
- ii. Pembangunan hanya dibuat di dalam kawasan yang dibenarkan sahaja;
- iii. Pembangunan hanya melibatkan 30 peratus daripada tapak keseluruhan taman;
- iv. Memilih tema konsep yang sesuai dengan keperluan dan latar belakang penduduk sekitar;
- v. Tidak merosakkan atau menebang pokok-pokok semulajadi yang sesuai untuk dikekalkan;
- vi. Memastikan kawasan ini mempunyai akses untuk tujuan penyelenggaraan;
- vii. Memastikan penyediaan komponen-komponen rekreasi aktif dan pasif yang sesuai untuk disediakan;
- viii. Memastikan taburan dan orientasi komponen yang sesuai;
- ix. Mempunyai pertalian dan hubungkait dengan kawasan lapang yang dibangunkan di sekitar kawasan sungai;
- x. Pembangunan taman awam bertema sebagai sebahagian daripada taman awam berhierarki;
- xi. Memastikan adanya pihak yang berkenaan untuk tujuan pemantauan dan penyelenggaraan bagi memastikan taman awam dan rekreasi bertema ini tetap terpelihara dari semasa ke semasa.

8.3 Penyelenggaraan

Penyelenggaraan terhadap taman awam dan rekreasi bertema ini tidak hanya tertumpu pada taman tema sahaja, tetapi keseluruhan taman rekreasi awam tersebut. Aspek landskap juga perlu diambilkira di dalam penyelenggaraan khususnya dari segi pemeliharaan elemen landskap lembut dan kejur termasuklah elemen perabot jalan. Pihak berkuasa yang bertanggungjawab terhadap kerja pemantauan dan penyelenggaraan adalah pihak Jabatan Landskap Negara (JLN) dan juga Pihak Berkuasa Tempatan (PBT).

PASUKAN KAJIAN GARIS PANDUAN PERANCANGAN DAN PEMBANGUNAN TAMAN AWAM DAN REKREASI BERTEMA

PENASIHAT

1. **Y. Bhg. Dato' Wan Mohammad Mukhtar bin Mohd Noor**
Ketua Pengarah
Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Semenanjung Malaysia

JAWATANKUASA PERANCANGAN DAN PEMBANGUNAN

Ketua Pengarah
Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Semenanjung Malaysia

Pengerusi

AHLI

1. Timbalan Ketua Pengarah (Pembangunan)
Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Semenanjung Malaysia
2. Timbalan Ketua Pengarah (Pengurusan)
Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Semenanjung Malaysia
3. Pejabat Pengurusan
Bahagian Rancangan Pembangunan
Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
4. Jabatan-jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri-Negeri
5. Pejabat Pengurusan
Bahagian Rancangan Pembangunan
6. Bahagian-Bahagian Jabatan-Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Ibu Pejabat, Semenanjung Malaysia
7. Bahagian Rancangan Pembangunan, Perbadanan Putrajaya
8. Bahagian Perancangan Jalan, Kementerian Kerja Raya
9. Lembaga Pembangunan Labuan
10. Lembaga Pembangunan Langkawi
11. Kuala Lumpur International Airport Berhad
12. Lembaga Kemajuan Wilayah Pulau Pinang
13. Bahagian Kemajuan Wilayah Persekutuan dan Lembah Klang
Jabatan Perdana Menteri

14. Bahagian Penyelidikan dan Pembangunan
Jabatan Perancangan Bandar dan Desa (Ibu Pejabat) - *Urusetia*

JAWATANKUASA PENYELARAS

**A. *Mesyuarat Jawatankuasa Perancangan dan Pembangunan
Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Semenanjung Malaysia***

1. Timbalan Ketua Pengarah (Pengurusan)
Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Semenanjung Malaysia - *Pengerusi*
2. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Negeri Pahang
3. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Negeri Perak
4. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Negeri Pulau Pinang
5. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Negeri Selangor
6. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Negeri Sembilan
7. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Negeri Terengganu
8. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Negeri Pahang
9. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Negeri Kelantan
10. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Negeri Kedah
11. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Negeri Melaka
12. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Negeri Perlis
13. Pengarah Bahagian Penyelidikan dan Pembangunan,
Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Semenanjung Malaysia - *Urusetia*

B. *Mesyuarat Jawatankuasa Perancangan dan Pembangunan Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan*

1. Ketua Pengarah
Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Semenanjung Malaysia
2. Ketua Pengarah
Jabatan Pembetungan
3. Ketua Pengarah
Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia
4. Ketua Pengarah
Jabatan Kerajaan Tempatan
5. Ketua Pengarah
Jabatan Landskap Negara
6. Ketua Pengarah
Jabatan Perumahan Negara
7. Pengarah
Bahagian Pengawasan dan Penguatkuasaan
8. Pengarah
Bahagian Pelesenan Khidmat Nasihat
9. Pengarah
Bahagian Kewangan
10. Pengarah
Bahagian Pentadbiran
11. Pengarah
Bahagian Pengurusan Sumber Manusia
12. Pengarah
Bahagian Teknologi Maklumat
13. Ketua Unit Perundangan
Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan
14. Ketua Unit Audit Dalam
Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan

JAWATANKUASA PAKAR :

1. Ketua Pengarah
Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Semenanjung Malaysia
2. Bahagian Perancangan Dasar, pembangunan dan Pengurusan
Kementerian Belia dan Sukan

3. Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Dasar Kementerian Sumber Manusia
4. Seksyen Ekonomi Wilayah dan Alam Sekitar Unit Perancang Ekonomi
5. Jabatan Alam Sekitar
6. Jabatan Pengangkutan Jalan
7. Jabatan Kebajikan Masyarakat
8. Jabatan Kerajaan Tempatan
9. Jabatan Perumahan Negara
10. Jabatan Landskap Negara
11. Jabatan Cawangan Bekalan Air Kerja Raya
12. Jabatan Bekalan Elektrik dan Gas Malaysia
13. Jabatan Perangkaan Malaysia
14. Jabatan Perkhidmatan Pembetungan
15. Dewan Bandaraya Kuala Lumpur
16. Bahagian Kawalan Penyakit Kementerian Kesihatan Malaysia
17. Badan Warisan Malaysia
18. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Pahang Darul Makmur
19. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Selangor Darul Ehsan
20. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Perak Darul Ridzuan
21. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Johor Darul Takzim
22. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Darul Iman
23. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Pulau Pinang
24. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Kelantan Darul Naim

25. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Kedah Darul Aman
26. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Melaka Bandaraya Bersejarah
27. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Sembilan Darul Khusus
28. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Perlis Indera Kayangan
29. Majlis Bandaraya Ipoh
30. Majlis Perbandaran Johor Bahru
31. Majlis Perbandaran Pulau Pinang
32. Majlis Perbandaran Petaling Jaya
33. Majlis Perbandaran Melaka Bandaraya Bersejarah
34. Majlis Perbandaran Kuantan
35. Majlis Perbandaran Batu Pahat
36. Majlis Daerah Pasir Mas
37. Unit Perancang Negeri
Setiausaha Kerajaan Negeri Sarawak
38. Fakulti Seni Bina dan Reka Bentuk Alam Sekitar
Universiti Islam Antarabangsa
39. Fakulti Pengajian Perumahan, Bangunan dan Perancangan
Universiti Sains Malaysia
40. Fakulti Sains dan Pengajian Alam Sekitar
Universiti Putra Malaysia
41. Fakulti Alam Bina
Universiti Teknologi Malaysia
42. *Real Estate and Housing Developer Association (REHDA)*
43. Pertubuhan Perancang Malaysia (MIP)
44. Bahagian Penyelidikan dan Pembangunan
Jabatan Perancangan Bandar dan Desa (Ibu Pejabat)
Semenanjung Malaysia

Urusetia

PASUKAN KAJIAN

A. Pasukan Teras

1.	Puan Hajjah Norasiah Haji Yahya
(Ketua Pasukan Kajian)	-	<i>Ketua Pasukan Kajian</i>
2.	Puan Jamariah binti Isam		<i>Sehingga Mei 2000</i>
3.	Puan Samsinar binti Habib		
4.	Cik Noraida binti Abdul Rani		
5.	Encik Mohd. Nasir bin Kamin		
6.	Puan Salmiah binti Hashim		
7.	Puan Hajjah Naeimah binti Hassan		
8.	Encik Mohd. Kamal bin Abu Bakar		
9.	Cik Norzahriyati Aini binti Abdul Majid		
10.	Puan Hajjah Norisah binti Rahim		
11.	Encik Mohd. Yasir bin Said		
12.	Puan Husniah binti Mohd. Hasir		
13.	Encik Mohd. Hisham bin Mohd Isa		
14.	Puan Zulridah binti Arshad		

B. Pasukan Pakar Biro Penyelidikan dan Perundingan (UiTM)

1.	Puan Saniah binti Ahmad Zaki
2.	Dr. Abdullah bin Mohd Said
3.	Encik Suria bin Sulaiman
4.	Encik Rosmin bin Talib

ISBN 983-9396-79-X

A standard linear barcode representing the ISBN number 983-9396-79-X.

9 789832 449492